

**SLOVENSKÁ POĽHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA ZÁHRADNÍCTVA A KRAJINNÉHO INŽINIERSTVA**

2125008

Záhradno-architektonické riešenie mestského parku v Trnave

2011

Jana Hagarová, Bc.

SLOVENSKÁ POĽHOŠPODÁRSKA UNIVERZITA

V NITRE

FAKULTA ZÁHRADNÍCTVA A KRAJINNÉHO INŽINIERSTVA

2125008

Záhradno-architektonické riešenie mestského parku v Trnave

Diplomová práca

Študijný program: Záhradná a krajinná architektúra
Študijný odbor: 4121800 Krajinná a záhradná architektúra
Školiace pracovisko: Katedra záhradnej a krajinskej architektúry
Školiteľ: Ing. Halajová Denisa, PhDr
Konzultant:

Nitra 2011

Jana Hagarová, Bc

SLOVENSKÁ POĽHOŠPODÁRSKA UNIVERZITA

V NITRE

ZADANIE ZÁVEREČNEJ PRÁCE

Názov záverečnej práce: Záhradno-architektonické riešenie mestského parku v Trnave

Označenie záverečnej práce: diplomová práca

Jazyk, v ktorom sa práca vypracuje: slovenský

Anotácia: Práca je zameraná na architektonický návrh verejného mestského parku v Trnave. Pri riešení parku, bývalej súčasť fortifikačného systému, ktorý susedí s historickým centrom Trnavy, boli využité moderné trendy v záhradno-architektonickej tvorbe, konkrétne umenie Land Art. Predmetom návrhu je teda premeniť priestor na atraktívnu plochu, ktorá bude celoročne slúžiť na rekreáciu jej návštevníkov.

Študent: Bc. Jana Hagarová

Fakulta: Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva

Študijný program: Záhradná a krajinná architektúra

Študijný odbor: 4121800 Krajinná a záhradná architektúra

Školiace pracovisko: Katedra záhradnej a krajinskej architektúry

Školiteľ: Ing. Halajová Denisa, PhDr.

Konzultant:

Vedúci školiaceho pracoviska: prof. Ing. Feriancová Ľubica, PhD.

Dátum schválenia: 30.4.2011

.....
podpis vedúceho školiaceho pracoviska

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Jana Hagarová vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Záhradno-architektonické riešenie mestského parku v Trnave“ vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak hore uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 13. mája 2011

Pod'akovanie

Moje pod'akovanie patrí vedúcej diplomovej práce Ing. Denise Halajovej, PhD. za odbornú pomoc a praktické pripomienky, ktoré mi pomohli pri tvorbe tejto diplomovej práce.

Abstrakt

HAGAROVÁ Jana, Bc.: Záhradno-architektonické riešenie mestského parku v Trnave. [Diplomová práca]. Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva; Katedra záhradnej a krajinej architektúry. Vedúci diplomovej práce: Ing. Denisa Halajová PhD. Nitra: Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva, 2011. 36 s.

Cieľom tejto diplomovej práce je na základe analýz, ktoré zhodnocujú celkový súčasný stav riešeného územia, vytvoriť architektonický návrh rekonštrukcie tejto plochy. Výsledkom práce bude komplexný návrh Sadu Antona Bernoláka v Trnave v jeho novej podobe, s využitím nových moderných trendov v záhradno-architektonickej tvorbe.

V prvej časti je stručne charakterizovaný vývoj mestských opevnení v rôznych historických obdobiach a história urbanizmu, je v nej objasnený pojem mestský park, jeho význam, princípy komponovania, vnútorné členenie a ako posledné je predstavený moderný umelecký smer – Land Art, jeho vznik, princípy v komponovaní, predstavitelia.

Druhá časť popisuje postup pri hodnotení Sadu Antona Bernoláka v Trnave, pri získavaní potrebných údajov a ich následnom spracovaní. Posledná časť spracováva výsledky analýz o mestskom parku v Trnave zo získaných údajov. Na základe zhodnotenia parku je následne spracovaný záhradno-architektonický návrh rekonštrukcie parku. Celkovými výstupmi je spracovaná výkresová dokumentácia.

Kľúčové slová: mestské opevnenia, fortifikačný systém, mestské hradby, mestský park, verejná zeleň, význam zelene, princípy kompozície parkov, land art, vznik land artu, princípi komponovania v land arte, metódy inventarizovania zelene.

Abstract

HAGAROVÁ Jana: Garden-architectural design of urban park in Trnava. [Thesis]. Slovak University of Agriculture in Nitra. Horticulture and Landscape Engineering Faculty; Department of Garden and Landscape Architecture. Thesis Supervisor: Ing. Denisa Halajová, PhD. Nitra: Horticulture and Landscape Engineering Faculty, 2011. 36 s.

The aim of this thesis is on the base of analyses that assessed the complete current state of the area, to create architectural reconstruction design of this area. The result of the work will be a comprehensive proposal of Anton Bernolák Park in Trnava in its new form by using innovative new trends in garden and architectural design work.

In the first part is briefly described the evolution of the city walls in different historical periods and history of urbanism, the notion of urban park, its importance, the composition principles are making clear in here and as the last we can make familiar the modern garden trend – Land Art, its origin, the principles in composing, leaders.

The second part describes the procedure for the assessment of the Anton Bernolák Park in Trnava, in obtaining the necessary data and their subsequent processing. The last part is processing results of the analyses of urban park in Trnava from acquired data. On the basis of the park assessment is subsequently processed garden-architectural design of the park reconstruction. Total outputs are handled project documentations.

Keywords: urban fortifications, fortification system, city walls, urban parks, public parks, the importance of green space, green features, land art, land art composing principles, inventory methods.

Obsah

1 Úvod	6	4.7.4 Pedologické pomery	20
2 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky	6	4.7.5 Hydrologické pomery	20
2.1 Vývoj urbanizmu miest a mestských opevnení	6	4.7.6 Potenciálna vegetácia	20
2.1.1 Pravek	6	4.8 Metodika inventarizácie drevín	21
2.1.2 Starovek	6	5 Výsledky práce	23
2.1.3 Stredoveký urbanizmus	7	5.1 Výsledky analýz Sadu Antona Bernoláka v Trnave	23
2.1.4 Klasicizujúci barok a rokoko vo Francúzsku	8	5.2 Návrh rekonštrukcie	27
2.1.5 Renesančný a barokový urbanizmus	8	6 Diskusia	33
2.1.6. Vývoj v Európe v 18. a 19. storočí	9	7 Použitá literatúra	35
2.2 Mestský park	9	8 Prílohy	36
2.2.1 Pojem mestský park	9		
2.2.2 Priebeh vývoja mestských parkov na Slovensku	10		
2.2.3 Význam mestských parkov	10		
2.2.4 Princípy komponovania parkov	10		
2.2.5 Vnútorne organizačné členenie parku a program parku	12		
2.2.6. Výtvarné dielo v krajinnom prostredí	13		
2.3 Land Art	14		
2.3.1 Základná charakteristika pojmu Land Art	14		
2.3.2 Umenie Land Artu	14		
2.3.3 Land Art v súčasnosti	15		
3 Cieľ práce	16		
4 Materiál a metodika práce	17		
4.1 História mesta Trnavy	17		
4.2 Mestské opevnenie v Trnave	17		
4.3 História a vývoj Sadu Antona Bernoláka v Trnave	18		
4.4 Základné identifikačné údaje	19		
4.5 Vymedzenie záujmového územia	19		
4.6 Podklady pre vypracovanie projektu	19		
4.7 Základné charakteristiky prírodného prostredia záujmového územia	19		
4.7.1 Lokalizácia	19		
4.7.2 Geologicko-litografické pomery	19		
4.7.3 Klimatické pomery	20		

1 Úvod

Z dávnej histórie vývoja urbanizmu vieme, že už v praveku sa ľudia postupnom času začali usádzať na jednom mieste. Z dôvodu konkurencie medzi sídlami si z bezpečnostných dôvodov začali stavať pevnosti, najskôr v podobe rôznych valov a ohrad, neskôr prepracované do dômyselného fortifikačného systému. Za hradbami, vo vnútri mesta, bol sústredený celý život všetkých obyvateľov sídla. Z tohto dôvodu neostávalo veľa miesta pre plochy zelene, a preto sa vegetačné úpravy sústreďovali najmä mimo mesta za hradbami.

Neskôr si začali ľudia uvedomovať potrebu zelene v mestách, hlavne obľubu obklopať sa krásnymi vecami. Snažili sa vniesť do tak obmedzených priestorov „kúsok prírody“. V časoch ustálenia situácie, keď už nehrozilo žiadne nebezpečenstvo, začali sa otvárať hradby a život sa presunul von z mesta. Fortifikačný systém stratil svoje opodstatnenie. Priestory vodných priekop boli zrušené a na ich mieste začali byť vysádzané dreviny. Vznikli zelené plochy pre verejnosť v blízkosti mesta. Postupne sa tieto miesta začali prerábať na mestské parky.

Diplomová práca rieši sadovnícky návrh práve takéhoto mestského parku, ktorý sa nachádza v priestoroch vodnej priekopy fortifikačného systému Trnavy. Cieľom tohto návrhu je pokúsiť sa o vynovenie a vylepšenie plochy pomocou nových trendov v záhradnom umení, konkrétne s využitím umenia Land Art. Zámerom je vytvoriť umelecké dielo v krajine s rešpektovaním zásad pre tvorbu mestských parkov.

Záujem pre spracovanie tejto témy a návrhu pramenil zo skutočnosti, že hoci je areál Sadu Antona Bernoláka v Trnave menej atraktívnou a nezáživnou parkovou plochou, je najnavštevovanejším parkom lokality. To dalo možnosť k využitiu moderných záhradno-architektonických trendov a tým umožniť ľuďom vnímať park ako komplexný, atraktívny, prírodný umelecký prvok a otvoriť im horizonty pre vnímanie aj iných, nových umeleckých smerov oproti klasickej tvorbe, na ktorú sú zvyknutí.

2 Prehľad o súčasnom stave riešenej problematiky

2.1 Vývoj urbanizmu miest a mestských opevnení

2.1.1 Pravek

V tomto období sa ľudia snažili uspokojiť predovšetkým požiadavky svojej existencie – vytvoriť si obydlie, t.j. čiastočne alebo úplne uzatvorený priestor, chrániaci človeka a oheň pred nepriaznivým počasím. Ľudia si museli takýto priestor vytvoriť umelo vlastnou silou a vynaliezavosťou. Prvé obydliá boli jednoduché zásteny proti vetru a dažďu. Neskôr sa z nich vyvinuli primitívne chatrče. Po prechode z lovu zvierat na poľnohospodárstvo v 9. až v 8. tisícročí p.n.l. sa ľudia začali trvalo usádzať na jednom mieste. Až v tomto období ľudskej histórie sa začínajú budovať prvé obranné valy a ohrady. S osadami chránenými jednoduchým valom, priekopou a palisádovou drevenou hradbou sa stretávame už v mladšej dobe kamennej. Jedným z vrcholov tohto vývoja je tehlové opevnenie hradiska Heuneburgu v Južnom Nemecku (obdobie 2500 rokov p.n.l.). Pohyby obyvateľstva, spojené s kolonizáciou západného Stredomoria v 2. tis. p.n.l. nútili obyvateľov pobrežia a ostrovov budovať menšie opevnenia, akési hrady a hrádky, najčastejšie v podobe okrúhlych kamenných veží. V dobe železnej približne súbežne s existenciou rímskej ríše na juhu Európy vznikajú „hrady“ v Škótsku a na priľahlých ostrovoch (Syrový, 1987).

2.1.2 Starovek

Egypt a Mezopotámia

Egypt mal osídlenie takmer jednou národnostnou skupinou, čo udržovalo pokoj a kľudné storočné obdobia, kedy sa mohli venovať staviteľstvu. Pestrá znes obyvateľstva v Mezopotámii spôsobovala početné vojnové utkania, čo si žiadalo stavbu opevnenia nielen vonkajšieho po obvode mesta ale aj vnútorného pre prípad vzbury v meste. Mestské formácie v Mezopotámii vznikajú okolo roku 4000 p.n.l. Mestá boli obohnané hradbami a vežami s bránami, ktoré situovali na vyústenia hlavných osových ulíc (Mičinská, 1986). Podobne ako aj v Egypte aj tu sa k stavbe používala hlina, trstina, drevo, v Mezopotámii asphalt, v Egypte papyrus a lotos. V Mezopotámii mala hlina neobyčajný význam. Slúžila ako murivo, robili sa z nej tehly. Druhou dôležitou stavebnou hmotou bola trstina. Tá sa vypletala do rohoží a následne sa omietla vrstvou blata (Syrový, 1987).

Napr. mesta Larsa v Mezopotámii bolo v dôsledku stáleho ohrozovania obohnané hradbami z tehál opatrené cimbúriami (Syrový, 1987).

Palestína a Fenícia

Štáty sa nachádzali medzi Egyptom a Mezopotámiou. Aj napriek tomu, že obdobie ich samostatnosti bolo pomerne krátke, podarilo sa im dosiahnuť podivuhodných výsledkov a to aj v architektúre. Najvyspelejšie mestá boli Jeruzalem, Byblos a Sidón, Kartágo. Mestá boli obohnané pevnosťmi. Obranu poskytovali dôkladne hradby (Syrový, 1987).

2.1.3 Stredoveký urbanizmus

V ranom stredoveku sa vyvíjali mestské formácie na mieste bývalých rímskych táborov a hradov. Keďže rímske tábory mali pravouhlú uličnú schému aj mestá v uličnom riešení ich napodobňovali. Boli to mestá na rovinných územiach. Na troskách rímskych táborov vznikli mestá Paríž, Bordeaux, Budín, Pešt, Viedeň, Kolín nad Rýnom a mnohé ďalšie. Na mieste Diokleciánovho paláca v Juhoslávii vznikol Split (Mičinská, 1986).

Druhým typom stredovekých miest sú trhové mestá, v ktorých sa sústreďovala remeselná výroba so sprostredkovaním tovarovej výmeny. Trhové mestá vznikali na dôležitých križovatkách ciest. Väčšina českých a slovenských miest má takýto pôvod (Mičinská, 1986).

Tretím typom stredovekých miest sú kolonizačné mestá. Zakladali ich kráľovskí lokátori na dôležitých miestach s rudným bohatstvom. Takto vzniklo veľa miest na strednom a východnom Slovensku: Krupina, Banská Štiavnica, Banská Bystrica, Kremnica, Nová Baňa, Slovenská tupa, Ružomberok, Spišská Nová Ves a ďalšie (Mičinská, 1986).

Českí králi zakladali mestá ako svoju oporu proti domácej šľachte. Veľkolepým príkladom urbanistickej kompozície je Nové Mesto pražské, založené Karolom IV. v 14. stor. (Mičinská, 1986).

Kompozičným jadrom stredovekého mesta je námestie, opticky uzavretý priestor s trhovou a zhromažďovacou funkciou. Námestia stredovekých miest majú štvorcový, obdĺžnikový a šošovkový tvar. Dominujúcou stavbou bola katedrála. Neskôr sa na námestie dostala ďalšia dominantna - radnica. Nadväznosť ulíc na námestie bola rôzna.

Väčšinou, aj keď námestie malo pravidelný pôdorys, sa ostatná zástavba podriaďovala terénnej konfigurácii (Mičinská, 1986).

Hlavným cieľom stredovekého urbanizmu bolo vytvoriť bezpečné sídlo mešťanom vo vojnových obdobiach, ktoré boli vždy početnejšie ako mierové. Z tohto pohľadu treba chápať sústredenú výstavbu na pomerne malom území, s hradbami po obvode mesta, s malými námestiami a úzkymi uličkami, ktorá sa v súčasnosti javí ako "malebná", ale po hygienickej a sociálnej stránke stredoveká zástavba bola veľmi zaostalá v porovnaní s antickým urbanizmom (Mičinská, 1986).

Románske obdobie a gotika

V Románskom období mestá vznikali rozšírením staršieho osídlenia. Hlavným znakom založenia bola tzv. zakladacia listina. Mestá pomerne rýchlo bohatli rozvíjajúcou sa výrobou a obchodom. Každé väčšie mesto sa snažilo byť dobre vybavené, mať bezpečné hradby a brány, kamennú dlažbu, kamenné studne a reprezentačný kostol a radnicu. Medzi veľkými mestami bola vyvolaná akási súťaživosť, snažili sa predstihnúť ako vo vybavenosti, tak architektúrou svojich reprezentačných stavieb. Stavebné hmoty, predovšetkým kameň a pálená tehla, umožňovali klenbové konštrukcie, čo bolo v strednej Európe a Rusku niečo nové (Syrový, 1987).

V období Gotiky sa architektúra začína uplatňovať aj na civilných stavbách. Boli budované mestské obytné domy, radnice, mestské opevnenia, mosty, hrady a rada stavieb, ktoré si vynucoval stále sa širšie rozvíjajúci život spoločnosti. Mestá mali jasný pôdorysný rozvrh a boli ohradené. Opevnenie najčastejšie pozostávalo z hlinených valov často spevnených stenami a z priekopy napustenej vodou. Hradobné múry boli spevňované vežami, ktoré boli niekedy zo strany mesta otvorené. Veľká starostlivosť bola venovaná ochrane vstupu, ktorý vždy predstavoval slabšie miesto opevnenia. Často tu bol padací most vyúsťujúci do veže, niekde boli na oboch koncoch priechodu po jednej veži, tzv. barbakan. Veže bývali spojené stenou s visutou chodbou opatrenou v podlahe otvormi, ktorými bolo možné byť nepriateľovi zhora kameňmi, strieľaním, liatím rozpálenej smoly a pod. Chodba bola drevená alebo kamenná postavená na murivových konzolách. Vstupné priestory bývali behom doby spevňované ďalšími stavbami, takže v mnohých prípadoch sa brána premenila na dlhý priechod vymedzený zo strán hradbami a prechádzajúcimi niekoľkými bránami. Najčastejšie sa stavalo z kameňa a tehál. Ďalej sa používalo drevo, kovy, vápno, sadra a i (Syrový, 1987).

Územie Slovenska

Vyspelá stavebná činnosť veľkomoravských staviteľov sa rozvíjala na kniežacích hradoch, ktoré vznikali v centrách starých hradísk. Najvyspelejšie nálezy veľkomoravskej kultúry sa zistili na moravskom území a to v starom meste pri Uherskom Hradišti, v Modrej pri Velehrade, Mikulčiciach pri Hodoníne, v Pohansku pri Břeclavi, Sadoch pri Uherskom Hradišti a na západe Slovenska v Nitre, Devíne, Bíni, Trenčíne a Ducovom. Boli tu nájdené rozsiahle hradiská s veľkými predhradiskami (Mičinská, 1986).

Začiatkom 14. stor. strieda upadajúcu arpádovskú dynastiu rod Anjouovcov a Uhorsko zažíva nové obdobie rozkvetu. Ukončuje sa mestotvorný proces (Supuka a kol., 2008).

Najurbanizovanejšou časťou Uhorska je územie Slovenska, staré kráľovské komitáty nahrádzajú šľachtické stolice (zachované do súčasnosti v povedomí ľudí ako historické župy). Pôsobenie cirkvi zabezpečuje vznik viacerých kláštorov a špitálov. Slovenský element v severnej časti Uhorska je jednoznačne zreteľný, aj keď doplnený nemeckou a maďarskou vrstvou. Pre 15. stor. je charakteristický ďalší úpadok, bratrické výpravy, striedanie panovníckych rodov Habsburgovcov, Luxemburgovcov či Jagellovcov. Všade prítomnú gotiku postupne začínajú striedať renesančné vplyvy (Supuka a kol., 2008).

Záhradné umenie neprežívalo takú priaznivú situáciu, neustále mocenské boje vplývali na charakter výstavby miest, ktoré boli obohané hradbami chrániacimi centrá obchodu a remesiel, vidiecke osady mali poľnohospodársky charakter. Sústavu opevnených miest dopĺňali komitátne hrady, ktoré boli obrannými a správnymi centrami jednotlivých oblastí. Takéto podmienky neposkytovali dostatok možností na rozvoj záhradnej tvorby. Napriek tomu je možné okrem úžitkových záhrad definovať tri typy viac menej okrasných záhrad existujúcich v daných časoch. Jedná sa o tzv. hradné záhrady (nezachovali sa do súčasnosti, predpokladá sa ich výskyt na niektorých kráľovských župných hradoch v Bratislave, Hlohovci, Beckove, Šintave, Trenčíne, či vo Zvolene a na Spiši), kláštorné záhrady (medzi prvé kláštory patrí Zoborský benediktínsky kláštor v Nitre okolo r. 880, do 12. stor. jediný rád na území Slovenska) a mestské záhrady. Ich spoločnou črtou bola ich minimálna veľkosť spôsobená nedostatkom voľnej plochy v dôsledku obranného charakteru výstavby hradov, kláštorov i miest (Supuka a kol., 2008).

2.1.4 Klasicizujúci barok a rokoko vo Francúzsku

Predstaviteľom klasicizujúceho baroka bolo Francúzsko. Možno konštatovať, že aj v období najväčšieho rozkvetu Francúzska, za vlády Ľudovíta XIV. a Ľudovíta XVI. zostáva Francúzsko verné klasicizujúcej výrazovej forme v architektúre, maliarstve a sochárstve. Tento štýl sa realizoval v palácoch a zámockých komplexoch (Mičinská, 1986).

V období baroka vo Francúzsku sa v mnohých mestách realizujú urbanistické asanácie – na zbúraných uliciach a štvrtiach sa stavajú námestia s architektonicky jednotne upraveným priečelím budov. V paríži vznikli takto námestia Placé Vendôme a Placé de la Concorde (Mičinská, 1986).

Rokoko je interiérový sloh detailov a nábytku. Z tohto obdobia sú známi francúzski architekti Germain Boffrand a Jeques Francois Blondel, ktorí ovplyvnili architektúru a umenie v západnej Európe a pripravili cestu romantizmu (Mičinská, 1986).

2.1.5 Renesančný a barokový urbanizmus

Stavba miest sa začala chápať v období renesancie ako umelecká tvorba a nie ako náhodná výstavba so spĺňaním určitých funkcií, aká bola prax v stredoveku (Mičinská, 1986).

Talianska renesancia chcela vytvoriť ideálne mesto ako jednotne a zámerne koncipovaný a plánovaný architektonický celok. Renesančné mestá majú dôležité hospodárske, spoločenské a politické postavenie. Stávajú sa strediskom obchodu, remeselnej výroby, sústreďuje sa v nich vzdelanosť v školách a univerzitách (Mičinská, 1986).

Z toho vyplýva, že novoveké mestá oproti stredoveku sú obohatené o veľa stavebných typov, ako sú radnice, univerzity, knižnice, divadlá, múzeá, nemocnice a množstvo remeselných výrobní. Kostoly a kláštory majú naďalej čestné umiestnenie. Rozvoj remesiel a obchodu vytvára meštianstvo, ktoré si stavia dobre riešené meštianske domy. Šľachta sa usadzuje trvalo v mestách v šľachtických palácoch, ktoré zasa majú v mestskej dispozícii to najlepšie umiestnenie (Mičinská, 1986).

Z talianskych teoretikov – architektov, zaoberajúcich sa problematikou výstavby miest, je známy A. A. Filarete, ktorý vypracoval návrh ideálneho mesta Sforzinda (nerealizovalo sa). L. B. Alberti v práci *De re aedificatoria* (1485) žiada do miest

vzduch, zeleň a široký rozhľad cez priame ulice. Andrea Palladio začína renesančné mesto prehodnocovať na barokové a umiestňuje šľachtický palác na námestie. Skutočné urbanistické zásady sa realizovali v r. 1593 pri výstavbe mesta Palma Nuova pri Udine podľa projektu Vincenza Scamozziho (Mičinská, 1986).

České mestá v období renesancie dostávajú nový ráz detailmi strešných štítov. Mnohé mestá si zdokonaľujú staré opevnenia. Nové renesančné opevnenie mesta a zámku vzniklo v Pardubiciach. Mohutné tehlové opevnenia vybudovali v Strážnici na Morave. Renesančné hygienické predpisy premiestňujú cintoríny za hradby miest. Mnohé staršie stavby sa modernizujú renesančnými úpravami (Mičinská, 1986).

Renesančné mestá na Slovensku si ponechávajú pôvodné gotické námestia, ale architektúra nových renesančných budov mení ich vzhľad. Keďže Slovensko je v období tureckých vojen vystavené častým vojenským vpádom, budujú si mestá nové opevnenia, pretože staré hradby sú nevyhovujúce. Najviac opevnení vzniklo na južnom a strednom Slovensku. V Nových Zámkoch r. 1578 až 1581 sa realizovala myšlienka ideálneho opevneného mesta, ktoré bolo postavené o 15 rokov skôr než vznikol Scamozziho návrh Palmy Nuovy (Mičinská, 1986).

Aj barokové mestá venujú veľkú pozornosť opevneniam, ktoré v porovnaní s renesančnými sú ešte dômyselnejšie. Barokové mestá od poslednej štvrtiny 17. stor. mávajú na námestiach malebné kompozície mariánskych, svätajánskych a trojičných stĺpov. Sú aj tzv. morové stĺpy, postavené veriacimi ako výraz vďaka za odvrátenie morových epidémií. Takisto verejné fontánky so sochárskou výzdobou sú vzácnym doplnkom miest. Sochárska výzdoba čerpá námety z antickej mytológie. Barokové mestá dopĺňajú kalvárie, umiestené na blízkom kopci (Mičinská, 1986).

2.1.6 Vývoj v Európe v 18. a 19. storočí

Osvietenstvo signalizovalo zánik feudálneho systému. Mladá buržoázia sa snažila navodiť pokrokovejší systém, spojila sa s každým, kto bol proti absolutistickým feudálnym vládam. Rozširujúci sa kapitalizmus vytvoril novú triedu - proletariát. Filozofický smer racionalizmus, hlásaný vo Francúzsku osvietenskými filozofmi, vedcami a literátmi, oslabil moc cirkvi, pretože považoval rozum za základ poznania všetkých právd, čím otvorene vystúpil proti cirkevnému mystickému vysvetľovaniu prírodných zákonitostí (Mičinská, 1986).

Európa v 18. stor. sa zmietala v rôznych formách boja, ktoré vyústili v r. 1789 do francúzskej buržoáznej revolúcie. Revolúcia smelými heslami "slobody, rovnosti a bratstva" zapustila korene a natrvalo ovplyvnila ďalší vývoj v Európe (Mičinská, 1986).

2.2 Mestský park

2.2.1 Pojem mestský park

Ak chceme definovať objekt – park, je možné charakteristiku vyjadriť nasledovne:

- park je zámerne stvárnený výsek prírody a jej prvkov,
- má slúžiť vnútornej a vonkajšej pohode človeka,
- vyzvať k premýšľaniu,
- má vychovávať,
- má dať človeku voľnosť k voľbe cieľa,
- nemá byť zdôrazňovaná forma nad obsahom (Otruba, 2000 in Hagarová, 2009).

Mestský park, ako dielo krajinárskej architektúry, je nutne zviazané i so svojím širokým a blízokým okolím. Krajinou mesta – sídla, daným prostredím, terénom, klímou (povetím, svetlom, slnkom, vodou), infraštruktúrou a predovšetkým komunitou a osobnosťou ľudskou. Tieto okolnosti podmieňujú a formujú vonkajšie skladobné vzťahy. Sú to (Otruba, 2000 in Hagarová, 2009):

- väzba na systém zelene v danom urbánnom útvare (rešpektovanie priľahlých existujúcich i v koncepcii navrhovaných útvarov zelene, nadväznosť na ich gradáciu a vnútorné usporiadanie),
- väzba na významné urbánne a krajinotvorné prvky v bezprostrednom a diaľkovom kontakte, a to ako v pozitívnom tak aj negatívnom zmysle,
- podmienky ovplyvňujúce biologickú zložku v širších vzťahoch k pôde, klíme, vodnému režimu a ďalším faktorom,
- v neposlednom rade tiež smer a možnosti ďalšieho rozvoja celku v priebehu vývojových a rastových fáz vegetácie, modifikácie a renovácii technických prvkov a ich prípadného premeneného využívania.

Tieto kompozičné princípy však môžu byť len vodítkom pre usmernenie úvah. Pretože kreativita tvorcu, krajinárskeho architekta, musí byť rozhodujúca. Dielo

krajinárskej architektúry by malo byť také, aby ďalej vo svojom živote provokovalo pokračovateľov, aby sa stalo nekonečným (Otruba, 2000 in Hagarová, 2009).

K obmedzujúcim činiteľom, ktoré vytvárajú a ovplyvňujú rekreačnú hodnotu parkov, patria okrem reliéfu a základných klimatických činiteľov najmä ich veľkosť a tvar. Ďalším dôležitým činiteľom, ktorý ovplyvňuje kvalitu prostredia, stupeň využívania a návštevnosť parku je jeho lokalizácia. Výber najvhodnejšieho stanovišťa je podmienený dostupnosťou parku, najmä jeho pešia dostupnosť. Voľba prístupových trás musí zodpovedať požiadavkám ľahkého a bezpečného napojenia na obytné zóny a mestské spoločenské centrá. Cenné sú predovšetkým plochy umožňujúce využitie členitého terénu, zaujímavých krajinných prvkov, ako sú vodné plochy, rieky, skalné partie, atraktívne vyhlídky, a predovšetkým existujúce útvary vzrastlej zelene. Pri výbere vhodných lokalít je taktiež dôležité zhodnotiť pomery stanovišťa, napr. pôdne (Štencel a kol., 1983 in Hagarová, 2009).

2.2.2 *Priebeh vývoja mestských parkov na Slovensku*

Na Slovensku zaznamenal vývoj mestského parku najväčší rozmach v období medzi 1. a 2. svetovou vojnou. Mestské parky sa realizovali na miestach zbúraných mestských opevnení a na bývalých jarmočných a dobytčích trhoviskách. Najznámejšie mestské parky realizované v medzivojnovom období evidujeme v Košiciach, Banskej Bystrici, Trenčíne, Lučenci, Rimavskej Sobote, Leviciach, Levoči, neskôr to boli parky v Nitre, Liptovskom Mikuláši, Žiline a iné (Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

V historickom vývoji miest kultivovaná zeleň intravilánov mala za úlohu eliminovať vzrastajúci negatívny vplyv stavebnej činnosti v krajine. Rozpornosť v realizácii a očakávaných výsledkov sadovo-krajinárskych úprav je podmienená aj faktorom času. V minulosti sa parkové úpravy realizovali v typickom štýle tvorby tzv. mestských parkov s príznačnou precíznosťou detailu, veľkou farebnosťou kvetinových úprav pri snahe využitia veľkého množstva introdukovaného biologického materiálu. V povojnovom období dozvuky týchto snáh našli už len malé uplatnenie, pričom sa realizovali parkové úpravy jednoduchšej skladby v snahe viac sa priblížiť charakteru prirodzenej krajiny. Väčší dôraz sa kládol na funkčnú zdôvodnenosť navrhovanej zelene. Pochopenie a štúdium funkčnej podstaty zelene ovplyvnilo nielen kompozíciu, ale aj štruktúru a skladbu zelene predovšetkým v sídelných štruktúrach (Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

2.2.3 *Význam mestských parkov*

V rámci urbanistickej štruktúry miest plnia zelené plochy parkov niektoré funkcie, ktoré nemôžu zaisťovať iné kategórie zelene. V zmysle vytvárania ideálnych podmienok pre život obyvateľstva v mestách je teda poslanie prvkov perspektívne a nenahraditeľné. V mestách, kde sa stále zvyšuje koncentrácia obyvateľstva a stále narastajú nároky na kvalitu životného prostredia, predstavujú mestské parky väčšinou najrozsiahlšie zelené plochy (Cinková, 1984 in Hagarová, 2009).

Park umožňuje predovšetkým styk s prírodou i v umele vytvorenom mestskom prostredí a je veľmi vhodným miestom pre aktívnu i pasívnu krátkodobú rekreáciu. Umožňuje bohatú fyzickú i psychickú činnosť v zdravom prírodnom prostredí. Hlavné význam aktívneho pohybu v životnom štýle človeka narastá v dôsledku zvyšujúceho sa podielu duševnej práce a zavádzanie techniky do pracovného procesu (Cinková, 1984 in Hagarová, 2009).

Významným rysom parkov je aj ich možnosť vytvárania intímnych priestorov, ktoré sú jedným z nevyhnutných predpokladov pre dosiahnutie psychickej regenerácie človeka. Intimita je prirodzeným protikladom k vysokej koncentrácii ľudí vo výrobe, doprave a službách, protikladom ku technike vyspelej spoločnosti (Cinková, 1984 in Hagarová, 2009).

Parky spĺňajú i veľmi významnú požiadavku urbanizmu, ktorou je prepojenie obytného a prírodného prostredia. Tento vzájomný vzťah má význam nielen výtvarný a úžitkový, ale ovplyvňuje aj klimatické a hygienické prostredie v meste (Cinková, 1984 in Hagarová, 2009).

2.2.4 *Princípy komponovania parkov*

Pod všeobecným pojmom „zeleň v urbanizovanom prostredí“ chápeme objekty zelene verejnej, objekty zelene vyhradenej a špeciálnej. Parkové objekty chápeme ako súbor komponentov, ktoré tvoria tzv. parkovú krajinu a sú to: rastlinstvo, trávnaté plochy, cestná sieť, drobná architektúra, vodné plochy, prvky vybavenosti a pod. Parkové úpravy sú v prevažnej miere sústredené v obytnom a rekreačnom území (mestá a dediny), v okolí priemyselných podnikov, poľnohospodárskych prevádzok a pod. Podľa účelu, kategórie a lokalizácie jednotlivých zelených objektov potom riešime ich vlastnú architektúru, čiže parkovú architektúru celku a jednotlivých častí (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

Parková kompozícia organizuje priestor parku ako celok, a preto v konečnom efekte na ňu nadväzujú a sú jej podriadené dielčie parkotvorné prvky. Charakter a rozmiestnenie cestnej siete, architektonických prvkov, vodných plôch na jednej strane a na druhej strane rozmiestnenie parkových porastov, ako aj vzťah vegetácie k okolitej krajine a jej celkový charakter, určujú štýl – sloh parkovej úpravy (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

Kompozícia parkov a slohov parkovej úpravy nie je samoučelnou záležitosťou, ale je prostriedkom pre vyjadrenie určitej myšlienky. Parkové slohy jednotlivých etáp vyjadrujú rôzne myšlienky a tendencie, ktorými spoločnosť žila (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

S rozvojom miest a intenzívnou urbanizáciou krajiny vzniká nová kategória zelene, tzv. verejný park (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

Kompozícia parku ako celku pozostáva z jednotlivých prvkov, ktoré spoločne vytvárajú vyváženú skladbu na základe estetických zásad, pričom jednotlivé prvky a časti musia byť vzájomne vo vyváženom pomere a podriadené celku (myšlienka jednotnosti). Park ako umelecké dielo musí byť ucelený, harmonický a vyvážený. Záhradný alebo krajinný architekt vytvára svoje dielo v priestore a výsledky jeho tvorby sú viditeľné z mnohých bodov. Prácu záhradného architekta sťažuje rôznorodý biologický materiál, ktorý sa navyše vyvíja a mení nielen sezónne, ale aj celkovým starnutím. Prostriedky záhradného architekta, ktorými môže pôsobiť na človeka sú bohaté a rôznorodé, ale to neznamená, že musia byť využité všetky a všade. Cit pre mieru, alebo logická a estetická jednotnosť majú byť výsledkom dokonalej organizácie všetkých prvkov a zložiek parkovej kompozície podľa zásad estetiky (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

Každý druh či už drevín alebo bylín má svoju charakteristickú formu koruny, typické vetvenie, olistenie a iné, ktoré charakterizujú celkový habitus a okrasné vlastnosti druhu. Tvary korún stromov môžu byť veľmi rozdielne. Jedna forma nevyvoláva nijaký dojem, ak nie je daná do vzťahu s inou. Veľmi odlišné formy môžu narušiť celkovú harmóniu a prekážať jedna druhej. Len premyslené kombinácie podložené dokonalou znalosťou materiálu vytvárajú pekné, vyvážené a harmonické parkové krajiny. Všetky predmety použité v kompozícii nevzbudzujú rovnaký záujem u pozorovateľa. Vlastná architektúra (napr. stavby) púta človeka viacej než prírodné útvary. Podľa zásad harmónie jednotlivých častí kompozície je potrebné organizovať jednotlivé rastliny a biotické prvky a zo skupín vytvárať celé krajinky. V záhradníckom

umení projektovanú proporcionalitu dosiahneme až po niekoľkých rokoch, čo je nevýhoda, pretože veľkú časť vývoja od založenia objektu môže pôsobiť disharmonicky (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

Rozmanitosť parkových scenérií vyvoláva u pozorovateľa rozdielne dojmy a nálady. Vrcholnú pôsobnosť dosiahneme buď postupným zvyšovaním záujmu, alebo náhlým prekvapením. Parkové kompozície sú dynamické a v pohybe, čo taktiež zvyšuje ich pôsobivosť. Sú oživované pohybom tieňov, vlnením vodnej hladiny a trávnatých porastov na lúčach, pohybom lístia a vetvičiek, pohybom vody, ako aj spevom vtákov. Zmena je vyvolaná aj zmenou ročných období a v priebehu dňa zase osvetlením. Aby sa park stal skutočne obytným priestorom, musí maximálne vyhovovať požiadavkám človeka, a preto okrem okrasných prvkov musia byť vhodne začlenené do celkovej kompozície aj utilitárne zariadenia akými sú občerstvovacie a hygienické zariadenia (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

Parkový objekt v dnešnom chápaní je zložitá diela, pri utváraní ktorého sa zúčastňujú veľmi rôznorodé materiály. Pri formovaní sa využívajú živé rastliny, rôzne prírodné prvky (voda, kameň, drevo), dokonca umelé hmoty a artefakty rôznych druhov umení ako: sochárstva, maliarstva a architektúry. Preto, aby park plnil svoje praktické úlohy a súčasne ako harmonický celok bol umeleckým objektom, je potrebné zladiť všetky rôznorodé materiály účinkujúce pri výstavbe parku a dať im vzájomne sa dopĺňajúci systém. Charakter spojitosti a vzájomných vzťahov vo vnútri tohto systému sa predovšetkým určuje ideovou náplňou parku a prírodnými podmienkami, v ktorých sa daný objekt nachádza. Park je teda syntézou prírody a umenia, v ktorom sa využíva, obohacuje a vyjadruje bohatstvo a rozmanitosť prírodných podmienok v záujme ich najlepšieho využitia pre naplnenie potrieb návštevníka (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

Parky patria medzi najdôležitejšie prvky celej sústavy zelených plôch v sídle, ktoré v rôznych formách, rozmeroch a kvalitách tvorí jeden zo základov kompozície celého urbanistického útvaru – po stránke funkčnej aj výtvarnej (Kodoň, 1985). Jedným z najdôležitejších prvkov parku je jeho obsahová náplň – a jej priemet do architektonicko-urbanistickej a krajinnárskej kompozície. Každý park má svoj individualitu, neopakovateľnú charakteristiku a vlastný program, obsah, ktorým sa odlišuje od parkov iných (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

Potreba zvýšiť dnešný nedostatočný záujem o tvorbu parkov v našich mestách vyplýva aj zo súčasných podmienok urbanistického rozvoja sídiel, kde sa veľmi

intenzívne začína využívať každý štvorcový meter plochy, zahusťuje sa zástavba na jednej strane a súčasne sa aktivizujú rôzne snahy o tvorbu zdravého kľudného životného prostredia na strane druhej. To nás tiež musí viesť k tomu, že pri tvorbe mestských parkov nemôže zostať jediným ukazovateľom jeho kvality iba rozmer, plocha zelene vyjadrená v hektároch alebo v ich zlomkoch, ale hlavne jeho funkčné a výtvarné spracovanie, kvalita obsahu, jeho obývatelnosť, osobitosť vo väzbe na mesto a jeho zóny (Tomaško in Supuka a kol., 2008 in Hagarová, 2009).

2.2.5 Vnútorne organizačné členenie parku a program parku

V záujme nerušeného priebehu jednotlivých rekreačných činností a s ohľadom na možnosti celoročného využívania je dôležité stanoviť náplň parku a jeho vnútorné organizačné členenie. S ohľadom na požiadavky dôsledného oddelenia jednotlivých programov, a to ako z hľadiska vekovej skladby návštevníkov, tak i s prihliadnutím ich rôznym záujmom, bude dôležité v areáli parku vytvoriť samostatné, avšak vzájomne prepojené priestory s odlišnou náplňou (Štencel a kol., 1983 in Hagarová, 2009):

- a) *nástupné a rozptylové priestory* - umožňujú pohodlný vstup do objektu a nerušený rozptyl návštevníkov do vnútorného areálu parku. Súčasťou by mala byť (aspoň pri rozsiahlejších areáloch) aj základná vybavenosť (občerstvenie, sociálne zariadenia) a orientačný plán s programom parku,
- b) *ústredný spoločenský priestor* - je obvyčajne viazaný na centrálnu časť, ide o najnáročnejšie riešenú plochu. Funkciu centrálného spoločenského priestoru plní odpočívadlo doplnené výtvarnými prvkami, umeleckými dielami a náročnou výsadbou. Dominantou ústredného priestoru môže byť tiež plastika, vodná plocha, hudobný pavilón, rozhľadňa apod. Neoddeliteľnou súčasťou vybavenosti je dostatok kvalitného mobiliáru na posedenie a vzájomný kontakt návštevníkov,
- c) *priestor rušných aktivít* - jeho hlavnou náplňou sú hlavne plochy detských ihrísk a zariadení, členené nielen podľa charakteru hry, ale i podľa vekových kategórií. Súčasťou tohto priestoru môžu byť i niektoré špeciálne zariadenia ako minigolf, kolký apod. Rušné aktivity musia byť vhodne izolované od ostatných kľudových častí parku,
- d) *kľudový priestor* - Je organizačne veľmi náročnou časťou parku, pretože musí vytvárať priaznivé podmienky pre uspokojenie požiadaviek na kľudný

a nerušený oddych návštevníkov. Podstatou riešenia problému je vhodne volený okružný prechádzkový systém ciest a okruhov spájajúci jednotlivé záujmové body s dostatočnou kapacitou odpočinkových priestorov. Súčasťou priestorov kľudových aktivít by mala byť najmä vo väčších areáloch voľne prístupná rekreačná lúka, slúžiaca neformálnemu odpočinku návštevníkov,

- e) *hospodárske zariadenia a technické vybavenia parku* - bez nich nie je prevádzka parku mysliteľná ako závlahový systém, verejné osvetlenie, siete hospodárskych ciest v náväznosti na komunikačný systém parku, nádoby na odpady a pod. (Štencel a kol., 1983 in Hagarová, 2009).

Pre špecializované parky a objekty s prevádzkovým poriadkom je nevyhnutnosťou oplotenie. Kladný vplyv oplotenia sa prejavuje v možnosti umiestnenia náročnejších atrakcií v parku. Oplotenie, návštevný poriadok a prípadne stály dozor (najmä na detských ihriskách a rôznych atrakciách) sú podmienky zaistenia prevádzky parku a zabránia jeho devastácii (Štencel a kol., 1983 in Hagarová, 2009).

Pre zaistenie celoročnej prevádzkovej spôsobilosti a pravidelnej údržby je potrebný priestor pre hospodárske zariadenia, ako dielne, garáže pre mechanizáciu, sociálne zariadenia pre zamestnancov, zásobná záhrada a pod. Takýto objekt musí byť samostatne napojený na verejný komunikačný systém mesta. Jeho kapacita bude závislá na rozlohe parku, stupni vybavenia a môže súčasne zaistiť aj údržbu zelene v rámci spádového územia (Štencel a kol., 1983 in Hagarová, 2009).

Program parku

Pre využívanie mestských parkov musia byť vytvorené celospoločenské podmienky, to znamená prebudovať parky tak, aby tu návštevníci našli bohaté estetické aj materiálne uspokojenie. V programe parku musia byť zabezpečené často aj protichodné aktivity, ako sú napr. ihrisko pre deti a kľudové miesta pre adaptáciu nervovej sústavy, izolované plochy pre odpočinok starých občanov, lúky na slnenie, promenádne lúky a dokonca aj lúky pre psov atď. Na možnosti uplatnenia objektov a aktivít v parku má síce najväčší vplyv rozloha, ale nezanedbateľné je i topografické usporiadanie, lebo na zvlhnom teréne sa dajú aj na menšej ploche vytvoriť lepšie vizuálne a akustické podmienky k tomu, aby sa i rozporné akcie mohli zladiť (Wagner, 1990 in Hagarová, 2009).

Pre stanovenie vlastného programu parku je nutné poznať všetky možnosti konkurujúcich akcií ako športové ihriská a štadióny, amfiteátre, detské ihriská a pod., aby nevznikla zbytočná duplicita. Program parku je potrebné podľa Wagnera (1990) špecifikovať v troch dimenziách: *lineárnej, plošnej a priestorovej*.

Z *lineárneho programu* sú najdôležitejšie cesty, lebo rozhodujú o plynulosti prevádzky. V rozsiahlejších areáloch musia byť okrem ciest pre návštevníkov aj cesty pre údržbu a to podľa použitej mechanizácie.

Cesty pre peších Wagner (1990) rozdeľuje na:

- cesty okružné spájajú najdôležitejšie objekty a aktivity parku. Pokiaľ by bol jeden okruh veľmi dlhý a únavný, môže sa programovať viac okruhových, a spojovacími cestami ich navzájom prepojiť,
- cesty cieľové vedú k určitému záujmovému objektu alebo aktivite, a nemusí to byť vždy smer priamočiary, ale návštevník musí mať pocit, že sa stále blíži k cieľu,
- cesty spojovacie,
- promenády sú najmä súčasťou historickej zelene a pri plánovaní nových mestských parkov sa programujú len sporadicky.

Vo veľkých prírodných parkoch je možné do programu tiež zahrnúť bežecké trasy, cesty pre jazdu na bicykli a koňoch (Wagner, 1990 in Hagarová, 2009).

Súčasťou ciest sú odpočívadlá s pohodlnými lavičkami. Pred návštevníkom sa má rozvíjať voľnejšie zorné pole, priehľad, náročnejšia kompozícia s dostatočným množstvom detailov. Intervaly medzi lavičkami nemajú byť rovnaké, ale situované tam, kde by si už priemerný návštevník rád sadol, alebo kde je zaujímavá sadovnícka kompozícia, architektonický prvok a pod. Odpočívadlá komunikačné sa líšia svojou funkciou, a preto tu umiestňujeme viac lavičiek tak, aby si komunikujúci rozumeli, neumiestňujeme ich však nikdy chrbtom k sebe. K lineárnemu programu patria ešte vodné toky, potoky, kanály a riečky (Wagner, 1990 in Hagarová, 2009).

Z *plošného programu* sú v mestských parkoch hlavne lúky alebo iné trávnaté plochy, pokryvné porasty, kvetinové záhony a vodné nádrže (Wagner, 1990 in Hagarová, 2009):

- trávnaté plochy vo väčších parkoch väčšinu tvoria parkové lúky. K intenzívne udržiavaným trávnatým plochám patria tzv. promenádne lúky, lúky na slnenie,

okraje ciest a trávnikov v blízkosti spoločenských centier v parku. Podobného charakteru sú i trávnikové plochy pre opaľovanie, na ktoré sa môžu tiež inštalovať lehátka. Na okraji veľkého parku môže byť vybudovaná i tzv. psia lúka,

- kvetinové záhony sa sústreďujú hlavne v spoločenských centrách parkov, pri vchodoch a dôležitých objektoch.
- pôdopokryvné dreviny v nepriaznivých podmienkach nahrádzajú trávnik,
- úpravy parterového charakteru pravidelnej i nepravidelnej dispozície, doplnené kvetinovými záhonmi, môže ísť len o kvalitne udržiavaný trávnik,
- rozáriá,
- rybníky a rybníčky sú v mestských parkoch veľmi cenným kompozičným, hygienickým a mikroklimatickým faktorom.

Priestorový program parku tvoria hmoty porastov (najmä stromov) a hmoty budov, múrov a pod., ktoré presahujú aspoň dvojnásobnú výšku pozorovateľa. Tieni, hlavne pokiaľ smerujú na voľné plochy zorného poľa, priestorovosť hmôt umocňujú. Hmoty porastov vizuálne a akusticky členia celú parkovú plochu na jednotlivé časti. Ide o skupiny stromov s podrastom alebo bez podrastu, rozvoľnené skupiny stromov i solitérne stromy. V porastoch stromov musí byť udržiavaná správna výšková gradácia, a plasticosť okrajov porastov. Vysoké porasty majú tiež umožňovať súvislé pohľady medzi jednotlivými časťami parku a výhľady za hranice plochy parku (Wagner, 1990 in Hagarová, 2009).

Výber rastlinného materiálu musí byť v súlade s danými stanovištnými podmienkami, s cieľom uprednostňovania domácich a osvedčených introdukovaných rastlinných druhov. Priestorová kompozičná skladba a usporiadanie výsadiel by mali zaručovať možnosti ich racionálnej údržby (Wagner, 1990 in Hagarová, 2009).

2.2.6 Výtvarné dielo v krajinnom prostredí

Realizácia všetkých foriem rekreácie je spojená s potrebou vhodných plôch v meste alebo krajine, to značí s hygienickým, biologicky účinným a estetickým prírodným prostredím, ktoré predstavuje nevyhnutný rámec pre využitie voľného času rekreovaním a jeden z kompenzačných faktorov na vyrovnanie negatívnych vplyvov technickej civilizácie. Kultúrne a historické pamiatky spolu s výtvarnými prvkami

umocňujú atraktivnosť územia a rozširujú možnosti kultúrneho a estetického využitia rekreačných priestorov a psychosomatickej rekreácie človeka v nich (Supuka a kol., 1984).

Parkové areály sú výrazným prejavom symbiózy architektúry, výtvarného umenia a prírodných prvkov prostredia. Považujeme ich za sídelnú krajinu, za prienik upraveného prírodného objektu z okolia sídelného útvaru do urbanizovaného prostredia intravilánov sídel (Gál, 1989 In: Bihúňová, 2004).

Tvorba súčasných parkov principiálne vychádza z anglickej krajinárskej školy, ktorá je najbližšia psychike moderného človeka túžiaceho po odpočinku, relaxe v prírode blízkom prostredí (Feriancová, 2003). Je dôležité zabezpečiť návštevníkovi možnosť výberu a voľby cieľa, poskytnúť mu možnosť objavovať, či poznávať. Park ako dielo krajinárskej architektúry by mal byť súčasťou urbanizovanej krajiny, mal by zohľadňovať pôdne i klimatické podmienky, technickú infraštruktúru ale aj rešpektovať miestnu komunitu. V takomto objekte vyhľadáva mestský človek miesta, ktoré v ňom vyvolávajú pocity harmónie, pohody a pokoja.

Preto je zrejmé, že tvorba moderných plôch mestskej zelene musí vychádzať z princípov prírody blízkyh scenérií a používať čo možno najviac prirodzených zoskupení druhov bylín a drevín (Feriancová, 2003).

2.3 Land Art

2.3.1 Základná charakteristika pojmu Land Art

Umenie v krajine sa objavuje pod dvoma ťažiskovými názvami: land art (ang. land vo význame krajina, zem, pozemok, pôda, pevnina) a earth work (angl. earth vo význame zem, hlina). Zatiaľ čo land art zahŕňa predovšetkým práce vytvárané v krajine, reagujúce na jej bezprostredné hodnoty (genius loci), v prípade earth worku ide skôr o výtvarnú činnosť využívajúcu fyzikálne vlastnosti daného prostredia v širokej škále prírodných materiálov (zeminu, piesok, kamene, hlinu, trávu, vodu, konáre, lístie a pod.) (Geržová, 1999).

Land art a jeho umelecké prístupy sa prvýkrát v umení začal objavovať v 60. a 70. rokoch 20. storočia v Spojených štátoch – jeho prvá výstava sa konala v októbri roku 1968 v Dwan Gallery v New Yorku (Losenický, 1993).

Významným teoretickým dielom o land arte je esej Roberta Smithsona „Sedimentácia mysle: Pozemné projekty“ (The Sedimentation of the Mind: Earth

Projects), ktorú Smithson publikoval v roku 1968 a v ktorej sa zaoberá postojmi a myšlienkami tohto hnutia (Geržová, 1999).

Land art (umenie v krajine) zastrešuje širokú škálu rozmanitých stratégií umelcov opúšťajúcich svoje ateliéry a vstupujúcich do prírody, aby v nej zanechali stopu svojej prítomnosti, a to prácou so zemou a jej prenosom, rôznorodými činnosťami v prírode, reflektovaním jej procesov a javov či využitím prírodných materiálov (Čarná, 2007). V land arte sa dielo viaže ku konkrétnemu miestu, vytvára s ním vnútorné vzťahy, jeho prostredníctvom reflektuje civilizačno-prírodné prepojenia (Beskyd, 1999 In: Geržová, 1999).

Land art používa rôzne prírodné materiály: kamene, drevo, hlina a rastliny, ktoré boli rôzne naaranžované, rozmiestnené mimo priestory galérií vo voľnej prírode, kde boli často vystavené rôznym poveternostným vplyvom. Žili tak svojim vlastným životom a menili sa vďaka prírodným podmienkam a erózii, ktoré im dodávali na novom rozmere (Losenický, 1993).

2.3.2 Umenie Land Artu

Land art vznikol v 60. rokoch v Spojených štátoch amerických, v období kedy sa do popredia predierali ekologické otázky, v čase vrcholnej industrializácie a ľudského pokroku (Beskyd, 1999 In: Geržová, 1999).

Pôvodne išlo o nekomerčne orientovanú tvorbu, ktorá odmietala trhovú manipuláciu s artefaktmi. Ambíciou nebol plenérový prepis romantickej krajiny, jej malebnej krásy, ale vstup do neutrálneho územia mimo mestských aglomerácií, bytostné zaujatie krajinou, zemou, pôdou a osobné intelektuálne vyhodnotenie prírodných reálií ako priestoru ľudskej existencie (Beskyd, 1999 In: Geržová, 1999).

Slovami psychoanalytik, ktorého citoval časopis *Art in America* v roku 1969, bolo zemné umenie „manifestom túžby utiecť z mesta, ktoré nás zaživa požiera, a možno posledné z bohom voľnému priestoru a zemi, dokiaľ ešte nejaké zostali“. Je to túžba uchovať nielen prostredie, ale aj ľudského ducha. Tieto diela sa často výslovne pokúšajú evokovať duchovnú silu takých archeologických miest, ako sú napríklad pohrebiská amerických indiánov, Stonehenge, kruhy v obilí, alebo obrovské figúry vytesané do vrchov v Anglicku (Dempseyová, 2002).

Umenie land art je vnímané ako vnútorná potreba tvorby a z estetického hľadiska má množstvo zvláštností. Moderný svet (odbobie po postmoderne), ale aj 20.

storočie začalo útočiť na zmysly človeka masovejšími spôsobmi ako bolo zaznamenané v minulosti. Prejavuje sa nevyhnutná potreba poznať a zamyslieť sa. Land art vznikol ako reakcia na doterajšie „interiérové“ ponímanie umenia (Lukačovičová, 2010).

„Tvorcovia land artu majú záujem vytvoriť čosi viac než len tvoriť v obmedzení – klasickej maľby obrazov na plátno. Vidia skôr krajinu ako takú, krajinu umelcom zvýraznenú, dotvorenú, ktorá sa stáva skutočným objektom umenia.“ Gerry Schum

Land art spôsobuje obrovskú expanziu umenia do krajiny zemnými formáciami, horizontom, počasím a eróziou. Nemožno presne povedať, či vzniká ako protest odcudzenia od prírody alebo intervenciou do nedotknutých diaľok západu (Lukačovičová, 2010).

Tvorcovia začali pripravovať svoje práce pre umiestnenie mimo úzkych hraníc galérií a múzeí. Započalo to pominuteľnými úpravami alebo stopami zanechaných v opustenej krajine, v americkej púšti alebo v škótskych rašeliniskách. Neskôr boli vytvorené napríklad veľkolepé skulptúry gigantických rozmerov, z ktorých niektoré sú ešte stále v procese dokončovania v súčasnosti. Jeden z charakteristických rysov land artu je aj jeho kritický pohľad na klasickú tradíciu sochárstva. Sochou môžu byť terénne modelácie, umiestnenie kovových tyčí v púšti (Slnčné tunely – Nancy Holt), „pochovaný dom“ (Low building with dirt roof – Alice Aycock) alebo iba stopy v tráve. (Lailach a i., 2007).

Vhodné vyjadrenie je teda súčinnosť človeka (tvorcu) s prírodou. Vzniká tak dielo, ktoré je pevne viazané na dané prostredie alebo prostredie dielu slúži ako nenahraditeľné pozadie. To znamená, že land art je nestála forma umenia, neustále sa mení, formujúca sa až deformujúca až postupne zaniká (Petišková a kol., 2008).

Veľké množstvo diel dosahujú obrovské rozmery, je možné ich komplexne vnímať z vtáčej perspektívy a často sú spojené s fotografiou, aby ich mohlo zachytiť väčšie množstvo pozorovateľov. Tu je už možné hovoriť o realizáciách takzvaného Earth artu (alebo Enviromental art), pretože príroda už neslúži len ako prirodzený exteriér bez toho, aby tvorcovia zasahovali do geologických vrstiev. Práve naopak, podstatne sa mení tvárnosť a vzhľad krajiny, pracuje sa tu s viditeľnými a skrytými procesmi (Petišková a kol., 2008).

Konceptuálna a efemérna povaha väčšiny zemných diel so sebou často nesie fakt, že sa o nich môžeme dozvedieť iba formou dokumentácie. Odľahlosť lokalít a skutočnosť, že raz postavené diela sa ďalej neudržiavajú, spôsobili, že mnohé sú známe

predovšetkým z fotografií. To sa však mení, pretože v poslednej dobe sa zvyšuje úsilie, aby sa stále výtvary zachovali a bol k nim uľahčený prístup (Dempseyová, 2002).

Materiály používané pri tvorbe môžu byť prírodného charakteru z okolia – listy, kamene, drevo, konáre, mušle, mach, trne, lupene kvetov, prúty, zemina, hlina, časti rastlín, ktoré sa rozmiestňujú a aranžujú. Sú vystavené rôznym poveternostným vplyvom a z nich vytvorené diela si tak žijú vlastným životom a menia sa vplyvom prírodných podmienok a erózií a to im dodávalo nový rozmer (Gleen, 2010).

Diela land artu boli často veľmi nákladné a tak jeho umelci boli v mnohých prípadoch závislí na finančných príspevkoch bohatých sponzorov a nadácií. Aj keď umelci land artu po vzniku tohto hnutia nemali väčšie problémy so získavaním peňazí na svoje projekty, s postupom doby prestalo byť podporovanie moderného umenia tak módnu záležitosťou a množstvo sponzorov prestalo ich diela financovať. Keď neskôr práve najvýraznejší umelec land artu Robert Smithson v roku 1973 tragicky zomrel pri havárii vrtuľníku, v ktorom si prehliadal jedno zo svojich diel, toto umelecké združenie stratilo svojho najväčšieho obhajcu a tým v tej dobe aj svoj zmysel (Losenický, 1993).

Neskôr, v roku 1998 bola v Amsterdame sformovaná skupina umelcov, ktorí vytvorili projekt Indoor Landart Program – ILAP, ktorý obnovil myšlienku land artu výstavami po celej Európe (Losenický, 1993).

2.3.3 Land Art v súčasnosti

Obdobie živej diskusie o témach land artu, patrí predovšetkým do 60. a 70. rokov 20. storočia. Neskorší nasledovníci skôr preberali jednotlivé prvky tohto umeleckého prúdu. Pri dnešnej pluralite v umení je ťažko definovať priamych nasledovníkov, ktorí by sa priamo hlásili k land artu. Medzi najvýraznejších tvorcov umenia v krajine v dnešnej dobe patria: Urs-P. Twellmann, Gilles Bruni a Mare Babarit (ateliér B/B), Lorna Green, Gabriele Meneguzzi a Vincenzo Sponga (ateliér Vivo Ver de). Vo svojej práci aktívne pokračujú aj Andy Goldsworthy alebo Christo a Jeanne-Claud (Dempseyová, 2002).

Presadzovanie nových tendencií v súvislostiach domáceho vývoja výtvarnej scény prebiehalo od polovice 60.-tych rokov 20. storočia paralelne s ich prejavmi v ostatných európskych krajinách (Čarná, 2007).

Pri dielach realizovaných u nás môžeme hovoriť skôr o prírodnom kontexte, zakotvení v krajine, používaní prírodných materiálov, ktoré sa zväčša viažu s

tendenciami konceptuálneho a akčného charakteru. Príroda tu vystupuje ako spoluhráč, komunikačný kanál výpovede, časť omnoho širších významov (Beskyd, 1999, In: Geržová, 1999).

K prvým konceptuálno-prírodným realizáciám u nás, kde sa krajina objavuje v skutočnej či iba deklarovanej forme, sa dopracoval na prelome 60. a 70. rokov Peter Bartoš (1938), Alex Mlynárčik (1934), Július Koller (1939) a Rudolf Sikora (1946). Množstvo realizovaných prác v tomto období sú skôr skupinového charakteru, ktorých spoločným znakom je reakcia daného výtvarníka na zvolený prírodný kontext (Festival snehu, Vysoké Tatry 1970, Terén I-IV., 1982 -1984, Laboratórium, Poprad - Vysoké Tatry, 1994) (Beskyd, 1999). Čarná (2007) označuje tieto podujatia ako hry, slávnosti, rituály.

Mnohé z akcií v prírode využívajúce prírodné materiály a živly (zem, oheň, slnko, vzduch), odkazujú k symbolike univerzálnych symbolov, archetypov, ktoré sú sami o sebe nezachytiteľné a svoj obsah získavajú až počas individuálneho života a osobnej skúsenosti (Buduil, 1992 In: Čarná, 2007). Diela potom spolupracujú so snehom, ľadom, vodou, slnkom, ohňom, svetlom, tieňom, jaskyňou alebo kameňom.

Nosnou postavou takejto tvorby na Slovensku bol Michal Kern (1938 - 1994). Ako solitér žijúci v prostredí podtatranskej prírody (Liptovský Mikuláš - Močiare), vytváral od roku 1969 vlastný svet krehkých spojení a stotožnení sa so zažitou krajinou. Vo svojich konceptoch zachytával vlastnými rukami rytmus prírody (Beskyd, 1999, In: Geržová, 1999).

3 Cieľ práce

Cieľom tejto diplomovej práce je na základe analýz súčasného stavu riešeného územia vytvoriť architektonický návrh rekonštrukcie Sadu Antona Bernoláka v Trnave. Výsledkom bude návrh obnovy parku s využitím nových moderných trendov v záhradno-architektonickej tvorbe, pričom funkcia plochy sa nezmení, ale parku bude dodaná estetická hodnota.

4 Materiál a metodika práce

4.1 História mesta Trnavy

Trnava je sídlom okresu i kraja a siedmym najväčším mestom na Slovensku. Vznikla pravdepodobne koncom 9. storočia ako trhovú osadu. Najstaršia doteraz známa písomná správa o Trnave pochádza z roku 1211. Trnava je mestom, ktoré vďaka polohe na križovatke dvoch európskych ciest zohralo dôležitú úlohu v celej histórii Slovenska. Mesto ležiace v severozápadnej časti Podunajskej nížiny uprostred Trnavskej pahorkatiny patrí spolu so svojím okolím k najstarším osídleným územiám na Slovensku. (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

Trnava vznikla ako trhovú osadu na križovatke dvoch obchodných ciest, spájajúcich české krajiny s Uhorskom a Balkánom a Pobaltské more s oblasťou Stredozemia. Z osady sa postupne vyvinulo mesto, ktoré sa v roku 1238 stalo slobodným kráľovským mestom (Ondica, 1998 in Hagarová, 2009).

Pre veže jeho kostolov mesto nazývali Malý Rím a slávu si získalo aj vďaka pôsobeniu významnej Trnavskej univerzity. Od 16. storočia sa Trnava stala takmer na tristo rokov kultúrnym a cirkevným strediskom uhorského kráľovstva. (Šmončíč, Radváni, 2005 in Hagarová, 2009). Udelenie privilégii slobodného kráľovského mesta uhorským kráľom Belom IV. v roku 1238 bolo pre Trnavu začiatkom mohutného rozvoja (Ondica, 1998 in Hagarová, 2009).

V prvej polovici 13. storočia začali Trnavu opevňovať. Postavením hradieb, brán a dômyselného systému vodnej obrany sa zvýšila jej bezpečnosť. V stredoveku v meste začali pôsobiť cirkevné rády. Trnava sa stala miestom viacerých rokovaní uhorských kráľov. Kráľ Ľudovít I. sa v Trnave zdržiaval častejšie a v roku 1382 tu aj zomrel (Ondica, 1998 in Hagarová, 2009).

Po víťazstve Turkov pri Moháči (1526) sa v roku 1543 Trnava stala sídlom ostrihomského arcibiskupstva. To ju zároveň povýšilo na dôležité politické, kultúrne a spoločenské stredisko (Ondica, 1998 in Hagarová, 2009).

Rozmach Trnavy ako obchodného centra širokého okolia vrcholil v 16. storočí. V tom čase v medzinárodnom obchode čiastočne prevzala funkciu Turkami obsadených obchodných centier Uhorska. Napriek tomu, že mnohé uhorské mestá upadali, počet obyvateľov Trnavy rástol. Rozvíjali sa najmä remeslá a obchod. Vrcholným obdobím

hospodárskeho rozvoja Trnavy bola posledná tretina 16. storočia (Ondica, 1998 in Hagarová, 2009).

Aj v Trnave 17. storočie poznamenali požiare, morové epidémie a stavovské povstania uhorskej šľachty proti Habsburgovcom. Napriek tomu sa do dejín mesta zapísal rok 1635, keď tu kardinál Peter Pázmány založil univerzitu. Na konci 18. a v prvej polovici 19. storočia sa v Trnave sústreďovali katolícki vzdelanci, reprezentanti prebúdajúceho sa národného života Slovákov a na ich čele stál Anton Bernolák. (Milan Kazimír, Daniela Zacharová, 2007). V roku 1831 trnavskí mešťania postavili divadlo. V rokoch 1838 – 1846 bola postavená konská železnica z Bratislavy do Trnavy (Ondica, 1998 in Hagarová, 2009).

Mesto prežívalo rôzne obdobia rozkvetu a slávy, ale aj úpadku a stagnácie. Nájde tu mnoho pamiatok dávnej histórie. Stáročia budované a v rôznych obdobiach upravované jadro mesta so svojimi dominantnými stavbami dnes predstavuje architektonický skvost. Potvrzuje to skutočnosť, že v roku 1987 bolo mesto Trnava vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu (Ondica, 1998 in Hagarová, 2009).

4.2 Mestské opevnenie v Trnave

Trnavské hradby patria k unikátom z viacerých dôvodov. Veľkosťou, materiálom z ktorého sú postavené, i dobou vzniku. Po obvode sú dlhé tri kilometre, lebo chránili pravidelný obdĺžnik mesta s rozmermi 800x700 metrov. Postavené sú z tehlového muriva, a jedinečné sú aj dobou vzniku - v schéme slohových období môžeme povedať, že ešte v románskom období, čo nemalo v mestách Uhorska obdobu. Hradby začali teda stavať po roku 1238. Pozostávali z vysokých veží, vzdialených od seba asi 300 metrov. Obrannú líniu medzi nimi vytváral drevozemný val s palisádami na korune. Veže mali päť podlaží s trámovými stropmi a zakončené boli cimburím. Už vtedy prvú líniu obrany zabezpečovali súvislé priekopy, napájané vodou z veľmi dômyselného systému. Potom po roku 1350 postupne budovali namiesto valu hradobný múr, vysoký 10 metrov, s murovanými ochodzami, so štrbinovými strieľňami a cimburím. V ňom zároveň stavali hranolové, do vnútra otvorené bašty, ktorými „zahustili“ obranu tak, že na interval medzi románskymi vežami pridali aj jednu baštu. Toto gotické opevnenie už malo povrchy múrov a stien omietané. Hradobný systém obsahoval dve hlavné brány v osi západnejšej z ulíc, Hornú na severe a Dolnú bránu na juhu. Tieto brány veľmi skoro dostali aj ochranné predbránia. Na západnej a východnej

strane boli menšie brány - Lovčická a Malženická. Vojensko-obranná modernizácia po roku 1550 priniesla nové hákovnicové typy strielní, smolné nosy, bašty delové strielne, zamurovanie cimburia a zastrešenie veží, bášť i koruny múrov, a predovšetkým vybudovanie barbakanov pred Hornou a Dolnou bránou. Okolo roku 1750 končí význam hradieb. Prvé zanikajú brány, z priekop sa stali parky, ale v dnešnej dobe, ktorá objavila ich jedinečnosť, sa zachovali ešte veľké úseky, hodné rekonštrukcie (Kresánek a kol., 2009).

4.3 História a vývoj Sadu Antona Bernoláka v Trnave

Najznámejším trnavským parkom je Bernolákov sad, známy skôr pod názvom Promenáda, ktorý je obľúbeným miestom prechádzok (Ondica, 1998 in Hagarová, 2009).

Bernolákov sad, do začiatku minulého storočia plnil funkciu vodnej priekopy a bol súčasťou dômyselného fortifikačného systému naokolo hradieb mesta Trnavy. Bola to vlastne len realizácia myšlienky starovekých i stredovekých stratégov a vojenských staviteľov, ktorí obkolesovali už v projektoch mestá i hrady širokou priekopou naplnenou vodou, cez ktorú nemohla prejsť pechota ani jazda (Šimončič, 1998 in Hagarová, 2009).

Znalec dejín mesta Trnavy prof. Varsik dedukuje z listiny trnavského richtára o predaji zeme roku 1258, ležiacej mimo priekop mesta, že Trnava ešte vtedy nemala hradby, len priekopy (Šimončič, 1998 in Hagarová, 2009).

Dňa 4. februára 1467 bol osobne v Trnave kráľ Matej Korvín, ktorý toho dňa vydal tri osobitné nariadenia stoliciam Nitrianskej, Bratislavskej a Trenčianskej, aby vyslali svojich ľudí na vyčistenie priekop (Šimončič, 1998 in Hagarová, 2009).

Už pred rokom 1700 existoval v Trnave cech záhradníkov s vlastnými artikulami. Záhradnícki cechovní majstri kontrolovali štvrtročne všetky záhrady v Trnave (Šimončič, 1998 in Hagarová, 2009).

Roku 1798 požiadalo mesto Uhorskú komoru o súhlas, aby mohlo otvoriť Židovskú bránu, čo sa aj roku 1800 realizovalo. Mesto však muselo platiť ďalšieho kastelána, nemalo na to peniaze a vznikol problém: na čo sú vlastne mestské brány a opevnenia. Magistrát síce rozhodol zbúrať Dolnú i Hornú bránu a magistrát materiál získaný z nich rozpredal. Už roku 1817 nechalo mesto vysadiť priekopy stromoradiím (Šimončič, 1998 in Hagarová, 2009).

V dňoch 19. a 20. augusta 1831 navštívil Trnavu viedenský cestovateľ a publicista J. A. Kritstel a o trnavskej Promenáde zachoval zaujímavú charakteristiku: „Je tu príjemná Promenáda, vysadená kvetmi, hýriaca nimi v miestach, kde je strelnica. Jednotvárne okolie mesta je príčinou, že Trnavčania neradi chodia na prechádzky, preto túto Promenádu nevyužíva ani ženské pokolenie, skôr len invalidi, študenti a fajčiari, ktorí si nesmú doma zapáliť. Možno tu vidieť mladých ľudí v ľúbostnom zadumaní, ktoré hovorí o ich túžbach.“ (Šimončič, 1998 in Hagarová, 2009).

Na mieste, kde je dnes v mestských hradbách Bernoláková brána a cesta s mostom cez Trnávku, sa v 19. storočí nachádzala malá empírová bránka pre peších. Od bránky sa vinuli cestičky pre peších do novovytvoreného mestského parku. Po strate funkcie mestského opevnenia boli postupne nepotrebné vodné priekopy zrušené, na severnej a južnej strane mesta zasypané. Priekopu na západnej strane dalo mesto roku 1917 vysušiť a vysadiť. Park, ktorý touto úpravou vznikol, sa napriek oficiálnemu názvu Bernolákov sad od svojho vzniku až oddnes nazýva Promenáda (Kazimír, Zacharová, 2007 in Hagarová, 2009).

Hneď od svojho vzniku plnila Promenáda v súčasnej terminológii spoločensko-oddychovú funkciu. Napríklad v roku 1932 sa tu konala ovocinársko-záhradnícka výstava (Kazimír, Zacharová, 2007 in Hagarová, 2009).

V rokoch 1982 – 1984 bola po rekonštrukcii otvorená ďalšia časť obnovenej zelene okolo mestského opevnenia. Táto rekonštrukcia priniesla predovšetkým asanáciu starých a chorých drevín, náletových porastov a výsadbu novej plošnej zelene a stromov. Boli obnovené trávniky, čiastočne upravený terén. Vek i zdravotný stav každého vzrastlého stromu bol vopred zhodnotený odborníkmi. Výsadba drevín a ich skladba neboli náhodné. Podieľali sa na nej projektanti, pracovníci ZARES-u Bratislava a realizátorom bol ZARES Nitra. Pri rekonštrukcii sa uskutočnila najprv asanácia drevín, presvetlili sa koruny stromov orezaním vetiev a ošetrili sa napadnuté miesta. Rastlinný materiál bol vyberaný tak, aby vyhovoval klimatickým podmienkam a požiadavkám na zeleň v mestskom prostredí (Žiška, 1981 in Hagarová, 2009).

Nesmieme zabudnúť ani na stavebnú časť Promenády, ktorá mala za cieľ vytvoriť z tohto priestoru oázu odpočinku a možnosť kultúrneho vyžitia v príjemnom prostredí. Uprostred bol vytvorený amfiteátrový priestor pre možnosť vystúpení hudobných súborov. Vydláždené odpočívadlá poskytujú možnosť poriadania sochárskych výstav priamo v exteriéri. Umiestnenie jedného z vynikajúcich diel

akademického sochára Jána Koniareka – súsošie Antona Bernoláka túto myšlienku priam evokuje (Šimko, 1984 in Hagarová, 2009).

Napriek mnohým ťažkostiam, najmä pri zabezpečovaní projektovaných stavebných materiálov, pracovníci Pamiatkostatvu odvedli dobrú prácu. V súčasnosti je Promenáda jedným z najobľúbenejších vychádzkových miest. (Šimko, 1984 in Hagarová, 2009).

4.4 Základné identifikačné údaje

Kraj: Trnavský

Okres: Trnava

Mesto: Trnava

Ulica: Hospodárska

Rozloha: 46 116,97 m² (západná časť – 20 811,6 m² , východná časť – 25 305,37 m²)

4.5 Vymedzenie záujmového územia

Sad Antona Bernoláka sa nachádza v tesnej blízkosti historického centra mesta Trnavy za mestskými hradbami. Pozdĺž parku vedie hlavná rýchlostná komunikácia, Hospodárska ulica, ktorá je od parku oddelená potokom Trnávka, cez ktorý sa prechádza premostením. Za hlavnou cestou, smerom von z mesta, sa nachádza individuálna bytová výstavba (sídlišká a rodinné domy). Zo severnej časti je park ohraničený Rybníkovou ulicou, cestou I. triedy. Z južnej časti ju ohraničuje plocha Námestia SNP. Celý park je predelený na dve časti – severnú a južnú Radlinskou ulicou, ktorou sa vstupuje do centrálnej mestskej zóny cez Bernolákovu bránu.

4.6 Podklady pre vypracovanie projektu

Na vypracovanie analýz boli použité nasledujúce podklady:

- mapové podklady (výškopis, polohopis) v digitálnej forme z Mestského úradu v Trnave
- vlastný terénny prieskum a fotodokumentácia

4.7 Základné charakteristiky prírodného prostredia záujmového územia

4.7.1 Lokalizácia

Trnava a okolie leží v juhozápadnej časti Slovenska, presnejšie v centrálnej časti Trnavskej pahorkatiny. Mesto Trnava má geografické súradnice 17°36' východnej zemepisnej dĺžky a 48° 23' severnej zemepisnej šírky (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

Geograficky je mesto a jeho najbližšie okolie situované vo vnútri Slovenskej republiky a neohraničuje ho štátna hranica. Z prírodného hľadiska región Trnava a okolie na severozápade ohraničuje hrebeň Malých Karpát a na východe rieka Váh, ktorej dolný tok dal priľahlému územiu označenie dolné Považie (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

Mesto Trnava a okres Trnava sú súčasťou Trnavského kraja. Trnavský okres sa rozprestiera na ploche 741 km² a žije v ňom takmer 126 500 obyvateľov. Trnava sa rozkladá na ploche 71.5 km² a má šesť mestských častí (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

4.7.2 Geologicko-litografické pomery

Z hľadiska povrchových jednotiek patrí takmer celý región Trnava a okolie do Podunajskej nížiny, presnejšie do jej celku Podunajská pahorkatina. Väčšinou pahorkatinový charakter povrchu prechádza do Podunajskej roviny len v najjužnejšej časti územia v okolí Majcichova. Severozápadnú časť regiónu vyplňajú Malé Karpaty (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

Podunajská pahorkatina je geomorfologickým celkom Podunajskej nížiny. Jej hlavnými znakmi sú: neogénna geologická stavba, teplé a suché podnebie, nízka členitosť reliéfu, vysoká úrodnosť pôdy a vysoký stupeň premeny prírodnej krajiny na kultúrnu. Prevláda tu pahorkatinový reliéf (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

Región Trnava a okolie leží prevažne na Trnavskej pahorkatine, ktorá tvorí najväčšiu časť Podunajskej pahorkatiny. Trnavskú pahorkatinu budujú mladotret'ohorné usadeniny ako pieskovce, íly, vápence, ktoré pokrývajú spraš a sprašové hliny (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

4.7.3 Klimatické pomery

V regióne Trnava a okolie je základným typom podnebia nížinná klíma. Región možno klimaticky rozdeliť na dve základné časti. Teplá oblasť, ktorá tvorí väčšinu územia a na juhu zaberá Trnavskú pahorkatinu, Dolnovážsku nivu a Podunajskú rovinu, má počet dní s teplotou nad 25°C (letné dni) viac ako päťdesiat do roka. V mierne teplej oblasti, do ktorej patria Malé Karpaty, je priemerná júlová teplota vyššia ako 16°C a počet letných dní menší ako päťdesiat do roka. V centrálnej časti regiónu je priemerná júlová teplota 20,3°C a priemerná januárová teplota -2,2°C (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

Zrážková činnosť závisí od nadmorskej výšky. V juhovýchodnej a južnej časti regiónu padne ročne v priemere 500 až 600 mm zrážok. Najbohatšie na zrážky sú svahy Malých Karpát. Ich rozdelenie počas roka nie je rovnomerné, pričom množstvo zrážok dosahuje dve maximá, letné a jesenné. Najsuchšou oblasťou je jeho južný až juhovýchodný okraj. Priemerný ročný úhrn zrážok je v tejto oblasti menší ako 550 mm (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

4.7.4 Pedologické pomery

Okolie Trnavy vyniká veľmi pestrou, pritom vývojovo výraznou paletou pôd. K najrozšírenejším a najúrodnejším pôdam patria hnedozeme, černozeme, lužné a nivné pôdy (Roháč, Sokol, 1988 in Hagarová, 2009).

Prevládajúcim pôdnym typom sú hnedozeme, ktoré tvoria asi 35% pôd. Tiahnu sa pozdĺž Malých Karpát, kde zaberajú severozápadnú časť Trnavskej pahorkatiny. Hnedozeme sa klimaticky viažu na teplú oblasť s priemernou teplotou 9-10°C, so zrážkami 650-800 mm a s nadmorskou výškou 150-300 m. Substrátom je hlinitá spraš, menej sprašové pokryvy a svahoviny. Hnedozeme sa vyskytujú na miestach, kde pôvodný porast tvorili dlhší čas teplomilné dubiny a dubovo-hrabové lesy. Lesy boli postupne vyrúbané a dnes je celá oblasť poľnohospodárskou pôdou (Roháč, Sokol, 1988 in Hagarová, 2009).

Trnava so svojim katastrálnym územím leží v centre černozeminy, ktoré sú tu druhým najrozšírenejším typom a tvoria asi 30% pôd. Tiahnu sa od juhozápadu okresu na severovýchod medzi pásmom hnedozeminy a nivou Váhu. Viažu sa na teplú oblasť s priemernou teplotou 9-10°C a priemerným úhrnom zrážok 550-600 mm (Roháč, Sokol, 1988 in Hagarová, 2009).

Lužné pôdy sú tretím a pomerne široko zastúpeným pôdnym typom v okrese a zaberajú asi 22% rozlohy pôd. Tiahnu sa po pravej nive váhu a na niektorých úzkych nivách potokov (Roháč, Sokol, 1988 in Hagarová, 2009).

Nivné pôdy sú vývojovo najmladšie. Nachádzajú sa pozdĺž Váhu a miestnych potokov. Zaberajú 5% pôd v okrese (Roháč, Sokol, 1988 in Hagarová, 2009).

4.7.5 Hydrologické pomery

Región Trnava a okolie patrí do povodia Dunaja. Cez Trnavu preteká potok Trnávka, ktorý pramení v Malých Karpatoch. Jeho dĺžka je 43 km, celé povodie má rozlohu 326,5 km². Najväčším prítokom Trnávky je potok Parná, ktorý má dĺžku 39 km. Riečna sieť je pomerne hustá, aj keď ju tvoria malé, na vodu výdatné toky. Z vodných plôch sa v regióne Trnava a okolie nachádzajú vodné nádrže (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

V 16. storočí boli pre región Trnava charakteristické rybníky. V súčasnosti sa v oblasti Kamenný mlyn pri Trnave nachádza chránený areál Trnavské rybníky, ktorý predstavuje významný typ vodného a močiarného biotopu na Trnavskej pahorkatine (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

Podzemné vody sa vyskytujú predovšetkým na nivách Váhu a Dudváhu a v predhorí Malých Karpát. Na nivách je podzemná voda v hĺbke približne 1-1,5 m, v jarných mesiacoch s rastom hladiny riek miestami vystupuje len 0,5 m pod povrch. (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

4.7.6 Potenciálna vegetácia

Rastlinstvo Malých Karpát je druhovo bohaté. Výrazné rozdiely v teplote a vo vlhkosti, ktoré vyplývajú z nadmorskej výšky, podmienili odstupňovanie vegetácie do výškových stupňov. Na najnižšie položených svahoch, ktoré sú orientované prevažne na juh, rastú teplomilné a suchšie dubové lesy. Na slnečných miestach rastú rôzne druhy krovín, tráv a bylín. Nad dúbavami sa vyvinul bukový stupeň. Medzi dubové a bukové lesy sa miestami miešajú hrabiny. Nížinné predhoria Malých Karpát boli pred odlesnením porastené dubovými lesmi s prímiesou javora a liesky. Najpočetnejšie zastúpenie drevinami na území sú javor, pagaštan, jaseň, lipa a agát. Podľa vegetačných stupňov patrí Trnava do územia s rastlinstvom riečnych nív a teplomilných dubín (Kollár, 2004 in Hagarová, 2009).

Rastlinstvo mesta reprezentujú ruderalne spoločenstvá, ktorých existencia sa viaže na takzvané ruderalne pôdy. Ide o zmes najrozličnejších odpadkov organického pôvodu, ktoré sa hromadili v dôsledku činnosti človeka. Fauna Trnavy a jej okolia podľa súčasného zloženia spadá do paleoarktiskej oblasti. Podľa prevládajúcich biotopov patrí do zóny stepí a lesostepí, do eurosibírskej podoblasti (Ondica, 1998 in Hagarová, 2009).

4.8 Metodika inventarizácie drevín

Na účel zaznamenania a analýzy drevinných vegetačných prvkov a získania základných údajov o ich stave sa použila metodika inventarizácie a klasifikácie drevín podľa Machovca (1982) doplnená metodikou hodnotenia celkového zdravotného stavu, spôsobu poškodenia a ošetrovania podľa Juhásovej (1999).

Inventarizácia drevín celého parku bola robená v dvoch rôznych obdobiach. Severná časť bola zinventarizovaná pre potreby spracovania bakalárskej práce v mesiaci október 2008. Inventarizácia južnej časti, ktorá bola pribraná pre spracovanie tejto práce bola realizovaná v októbri 2011.

Vlastná inventarizácia drevín pozostáva z dvoch fáz:

- terénny prieskum,
- spracovanie poznatkov z terénu.

Zinventarizovali sa všetky stromy a kry, ktoré sa nachádzajú vo vybranej lokalite. Výsledky inventarizácie a hodnotenia boli zaznamenané v textovej, výkresovej a tabuľkovej časti (viď tabuľková príloha č. 7).

Inventarizácia stromov:

1. Zameranie inventarizovaných prvkov

Dreviny, ktoré sa v mapovom podklade nenachádzali, boli do mapy zakreslené. Ich poloha bola určená meraním pomocou pásma z dvoch známych bodov na tretí neznámy. Následne bolo každému stromu priradené poradové číslo a jeho zakreslenie do máp s mierkou M=1:500. Zakreslené boli samostatne jednotlivé stromy, solitérne kry a skupiny krov. Kvetinové záhony sa na riešenej ploche nenachádzali.

2. Určenie taxónu

Treba určiť čo najpresnejšie s latinským názvoslovím, rodový a druhový názov. Vo výnimočných prípadoch, ak nevieme určiť odrodu, označí sa rodový názov prívlastkom „sp“ (napr. *Malus sp.*)

3. Určenie základných dendrologických veličín:

- *výška dreviny* – bola meraná výškomerom, hodnota je udávaná v metroch,
- *priemer (šírka) koruny* – pôdorysný priemer koruny na povrch pôdy, meraný pásmom a udávaný v metroch s presnosťou na 1 m. Pri asymetrických korunách je výsledná hodnota priemeru vypočítaná ako aritmetický priemer dvoch na seba kolmých priemerov koruny,
- *obvod kmeňa* – meraný pomocou pásma vo výške 130 cm od päty kmeňa stromu s presnosťou na 1 cm. V prípade rozvetvenia pod výškou 130 cm sa priemer kmeňa meria 10 cm pod rozvetvením. Ak je miesto rozvetvenia stromu priamo v päte pomyselného kmeňa, namiesto hodnoty jeho priemeru sa v tabuľke uvedie poznámka napr. dvojkoľmeň, trojkoľmeň.

4. Sadovnícka hodnota drevín

Ide o zhrnutie všetkých kvalitatívnych ukazovateľov, ktoré nemožno komplexne vyjadriť nameranými hodnotami. Stáva sa klasifikátorom určujúcim kvalitu drevín podľa stupňa funkčnej a účelovej účinnosti živej časti životného prostredia. Je hodnotou perspektívnosti jedinca z pohľadu záhradnej a krajinskej tvorby. Na hodnotenie sa používa bodovací systém podľa Machovca (1982) pozostávajúci z 5 bodov, ktorý slúži na zaradenie drevín do kategórií sadovníckej hodnoty (viď textová príloha č. 1):

5 bodov – 1. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (najhodnotnejšie dreviny)

4 body – 2. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (veľmi hodnotné dreviny)

3 body – 3. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (dreviny priemernej hodnoty)

2 body – 4. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (dreviny podpriemernej hodnoty)

1 bod – 5. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (dreviny nevyhovujúce)

5. Zdravotný stav drevín

Pre toto hodnotenie bola využitá metodika podľa Juhásovej (1999), ktorá má nasledovné kategórie:

Z – Zdravé, bez príznakov poškodenia.

1. stupeň – Na hodnotených stromoch sa ojedinele vyskytujú pôvodcovia ochorenia.

2. stupeň - Výskyt mikroskopických a drevokazných húb má za následok čiastočné presychanie stromu, na kmeni sú dutiny malých rozmerov, stabilita nie je narušená.

3. stupeň – V dôsledku infekcie hubami, alebo poškodenia živočíšnymi škodcami usychajú konáre v objeme $\frac{1}{3}$ koruny, na kmeni sú stredne veľké dutiny spôsobené drevokaznými hubami, drevokazným hmyzom, mechanickým poškodením, klimatickými faktormi a pod.

4. stupeň – Hubové choroby, živočíšny škodcovia alebo abiotické činitele spôsobili usychanie konárov v objeme $\frac{1}{2}$, prevaha poškodenia hlavných a konštrukčných konárov, na kmeni výskyt rozmerných dutín, znížená stabilita stromu v dôsledku rozkladu dreva drevokaznými hubami.

5. stupeň – úplne suchý alebo usychajúci strom v rozsahu viac ako $\frac{2}{3}$ objemu koruny. Rozsiahle hniloby kmeňa, stabilita výrazne narušená, strom sa odporúča na výrub.

6. Spôsob poškodenia

Stromy sú v princípe poškodzované 4 základnými spôsobmi, a to mechanicky, škodcami, chorobami (hubové ochorenie, vírusy apod.) a inými prvkami (fyziologické sucho, nedostatok prístupných živín, vysychanie spôsobené nepriaznivými podmienkami, atď.). Posudzovaným faktorom bola aj fyziologická reakcia dreviny na poškodenie, napr. hojenie rán, tvorba výmladkov, teda prejavy signalizujúce ďalšiu perspektívu dreviny. Pre hodnotenie drevín bola použitá metodika Juhásovej (1999), ktorá priraduje jednotlivým činiteľom určitý číselný kód (viď textová príloha č. 2).

7. Spôsob ošetrovania

Aj v tomto prípade bolo pre hodnotenie drevín bola použitá metodika Juhásovej (1999), ktorá priraduje jednotlivým činiteľom určité číslo (viď textová príloha č. 3).

8. Spoločenská hodnota drevín – základná

Vypočítaná je na základe platnej Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z. o spoločenskom ohodnocovaní drevín. Je udávaná v eurách (€) a vypočítava sa určením hodnoty z tabuľky (viď tabuľková príloha č. 4), pričom je potrebné vedieť, o akú drevinu sa jedná (polovždyzelené a vždyzelené listnaté dreviny, ihličnaté dreviny a listnaté opadavé dreviny) a aký je obvod kmeňa danej dreviny. Ak máme dreviny s obvodom kmeňa menším ako 11 cm, berieme do úvahy výšku dreviny.

9. Spoločenská hodnota drevín - upravená

Táto hodnota sa vypočítava zo spoločenskej hodnoty základnej tak, že sa jej hodnota vynásobí prirážkovým indexom (viď tabuľková príloha č. 5) podľa charakteristiky drevín.

10. Poznámka

Je to miesto pre autora inventarizácie na jeho vlastné poznámky (napr. mladá výsadba).

Inventarizácia krov:

- *zameranie* – pásmom zistená vzdialenosť od pevne daných bodov a zakreslenie do mapového podkladu. Inventarizovaný ker sa označí K1,2,3.... pre solitérny ker alebo SK4,5... pre skupinu krov,
- *určenie taxónu* – určenie čo najpresnejšie,
- *výška krov* - bola zistená meraním pásmom, údaj je uvedený v metroch,
- *plošný priemet* - udáva plošný priemet krov na plochu, solitérnych krov i skupín, zisťovaný bol pásmom a udáva sa v m²,
- *sadovnícka hodnota* – hodnotí sa vitalita kru alebo skupiny nasledovne:
 - ▶ 1 – výborný
 - ▶ 2 – uspokojivý
 - ▶ 3 – neuspokojivý
- *spoločenská hodnota* – určená na základe vyčítania z tabuľky (viď tabuľková príloha č. 6), pričom je potrebné vedieť výšku a plošný priemet krov.

5 Výsledky práce

5.1 Výsledky analýz Sadu Antona Bernoláka v Trnave

Analýza širších vzťahov

Sad Antona Bernoláka, známy aj pod názvom „Promenáda“, sa nachádza v tesnej blízkosti historického centra mesta Trnavy za mestskými hradbami. Celý park je predelený na dve časti – severnú a južnú Radlinskou ulicou, ktorou sa vstupuje do centrálnej mestskej zóny popod Bernolákovu bránu.

Pozdĺž parku vedie hlavná rýchlostná komunikácia, Hospodárska ulica, ktorá je od parku oddelená potokom Trnávka, cez ktorý sa prechádza premostením. Za hlavnou cestou, smerom von z centrálnej mestskej zóny, sa nachádza individuálna bytová výstavba (sídlišká a rodinné domy). V severnej časti je k dispozícii nákupný supermarket s parkovacími miestami, zo strany južnej je bytová výstavba kombinovaná s občianskou vybavenosťou (potraviny, mäsiarstvo, rôzne služby). Zo severnej časti je park ohraničený Rybníkovou ulicou, cestou I. triedy. Na ľavej strane cesty sa nachádza budova bývalého cukrovaru, benzínová pumpa aj supermarket. Na strane druhej sú pozdĺžne rozmiestnené zastávky mestskej aj medzimestskej hromadnej dopravy. Z južnej časti park ohraničuje plocha Námestia SNP.

Z hľadiska širších vzťahov môžeme zhrnúť, že lokalizácia parku je veľmi dobrá. Nachádza sa v tesnej blízkosti mestského centra, v okolí je dostatočná občianska vybavenosť, ktorá umožňuje dlhodobý aj krátkodobý pobyt v parku. Zároveň sa dá z parku dostať na dôležité miesta v krátkom čase. V rámci danej lokality je to jediná väčšia plocha zelene. Negatívnym prvkom v rámci polohy parku je obkolesenie hlavnými komunikačnými ťahmi (viď výkresové prílohy č.1).

Analýza súčasného stavu

Park nachádza na mieste bývalej vodnej priekopy, teda jeho terén je znížený pod úroveň okolitého terénu o asi 8-10 m. Vstup do parku je možný zo 4 strán, z centrálnej časti na oba smery a z koncových častí parku. Centrálne časti parku sú reprezentatívneho charakteru. V severnej časti je to betónová plocha s lavičkami a mobilnými nádobami s výsadbou, pričom ústredným bodom plochy je významný pomník Antona Bernoláka, podľa ktorého je park pomenovaný. V južnej časti parku sa

nachádza súsošie s krovitou výsadbou. Na konci tejto časti je pri výstupe umiestnený pomník padlých v I. svetovej vojne.

Stredom parku prechádza hlavný komunikačný ťah, asfaltový chodník, ktorý okrem prechádzkovej funkcie slúži aj na prevádzku parku. Ďalší komunikačný ťah je chodník pre peších popri rieke na miernom kopci, ktorý je z dlažbových kociek. Tento chodník je určený aj pre cyklistov. Peší chodník vyšliapaný návštevníkmi parku vedie povedľa hradieb na kopci. Stav dlažby, použitej na chodníkoch a spevnených plochách je na niektorých miestach zlý, dlažba je značne poškodená, prípadne úplne chýba

V parku sa nachádza niekoľko menších aj väčších spevnených plôch. V severnej časti je v jej strede umiestnená plocha amfiteátra. Je to vydláždená plocha s lavičkami do polkruhov, mierne zvýšeným pódium, ktoré je od strany kopca oddelené stenou. Priestory za touto stenou sú špinavé a zdevastované mladými ľuďmi a bezdomovcami, často pôsobia aj dosť nebezpečne. Pri konci tejto časti parku je guľovitá fontána na vydláždenej ploche s lavičkami. Jej prevádzka sa spúšťa na jar. V južnej časti parku sa nachádza detské ihrisko. Je uzavreté, s množstvom hracích prvkov pre menšie aj väčšie deti, ktorého návštevnosť je veľmi vysoká. Iné spevnené plochy sa v tejto časti nenachádzajú. V tejto časti sa nachádza bývalá budova verejných toaliet, ktorá nie je momentálne vyžívaná a je zdevastovaná vandalmi. Cez plochu prechádzajú všetky dôležité vedenia a potrubia, ako je verejné osvetlenie, elektrické vedenie, plynovody, teplovod, vodovod.

Mobiliár – lavičky sú rozdielne v severnej a južnej časti. V severnej materiálovo pozostávajú z betónového základu, na vrchu ktorého sú ošetrované drevené dosky. V tejto časti je ich umiestnených 118 kusov. V južnej časti sú novšie, liatinové lavičky, ktorých bočnice sú zo sivej liatiny a sedáky z dreveného masívu, počtom kusov 36 na ploche. Lavičky sú rozmiestnené popri chodníkoch a na už spomínaných spevnených plochách. Smetné koše sú zo sivej liatiny, s tmavo hnedou povrchovou úpravou bez striešky ako ochrany proti dažďu. V celom parku je ich 34 kusov. Osvetlenie je zo sivej liatiny, povrchová úprava čierna, na ploche parku je ich spolu 72 kusov (viď výkresové prílohy č.2).

Funkčno-priestorová analýza

Pôdorys parku Antona Bernoláka je úzky a dlhý, tiahne sa pozdĺž celých západných hradieb mesta. Väčšinu územia tvoria trávnaté plochy, ktoré majú odpočinkovú funkciu. Nevýhodou je výskyt psičkárov, ktorí narúšajú túto funkciu a tým

obmedzujú voľný pohyb a pobyt po trávnatých plochách. V parku sú tri typy komunikácií – hlavná komunikácia má vychádzkovú aj prevádzkovú funkciu, vedľajší chodník popri rieke pre peších a cyklistov a vyšliapaný peší chodník povedľa hradieb. Centrálné vstupné časti parku majú reprezentatívnu funkciu. Plocha je málo využívaná, dokonca prehliadaná návštevníkmi parku, nakoľko je priestor využívaný bezdomovcami. Amfiteáter, ktorý sa nachádza v severnej časti parku slúži na rôzne kultúrne podujatia mesta počas roka. Tiež je to aj zóna vhodná na odpočinok. Niekoľko menších spevnených plôch v celom parku majú takisto odpočinkovú funkciu, rovnako ako aj plocha s umiestnenou fontánou. Väčšinou sú tieto plochy napojené na hlavný komunikačný ťah a majú tu umiestnené lavičky.

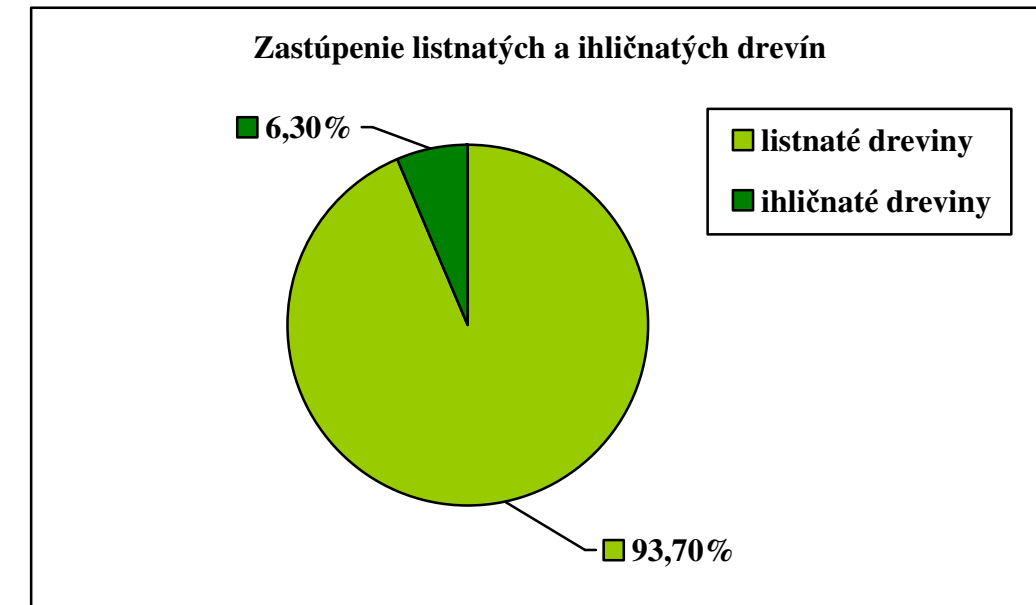
Problémom v parku je neefektívnosť využívania priestoru, pretože viacero funkcií je sústredených na jednom mieste v parku. Chýba tu logické oddelenie niektorých funkcií od seba, a preto na nás celý priestor môže pôsobiť trochu chaoticky. V južnej časti zasa chýba nejaký zhromažďovací rekreačný priestor. Park je v dostatočnej miere navštevovaný mladými ľuďmi, ktorí tu tak isto nemajú svoj zhromažďovací priestor.

Pri parku sa nachádzajú autobusové zastávky aj parkoviská v oboch smeroch a z oboch strán, teda dostupnosť parku je veľmi dobrá. Do centra mesta sa od centrálnych priestorov parku dostaneme do 5 minút. Z konca severnej časti sa k zastávka mestskej aj medzimestskej dopravy dostaneme do 5 minút a z konca južnej časti parku sme do 7-10 minút na železničnej a autobusovej stanici.

Pre efektívnejšie členenie priestoru je potrebné vyčleniť jednotlivé funkcie v parku a následne im vymedziť vhodné plochy. Pri riešení je treba zohľadniť využitie priestoru všetkými vekovými kategóriami. (viď výkresové prílohy č.4).

Analýza vegetačnej štruktúry

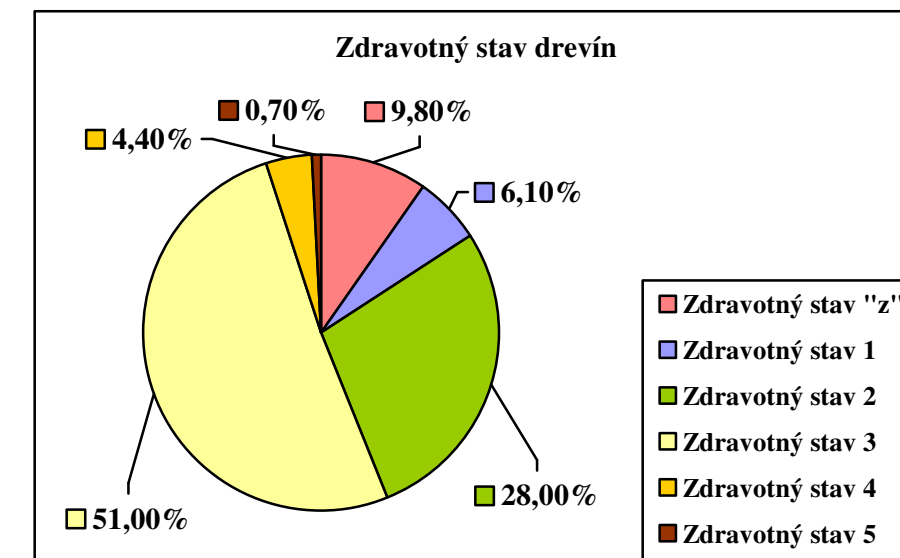
Na riešenom území bolo zhodnotených spolu 429 stromov, z toho 185 v severnej časti a 244 v južnej a 14 krov, 9 v severnej a 5 v južnej časti. Ihličnaté dreviny v pomere k listnatým tvoria len 6,3%, čo je 27 zástupcov z celkového počtu drevín (viď graf č. 1; výkresové prílohy č. 5.1 a 5.2).

Graf č. 1 Zastúpenie listnatých a ihličnatých drevín (Hagarová, 2011)

Zdravotný stav

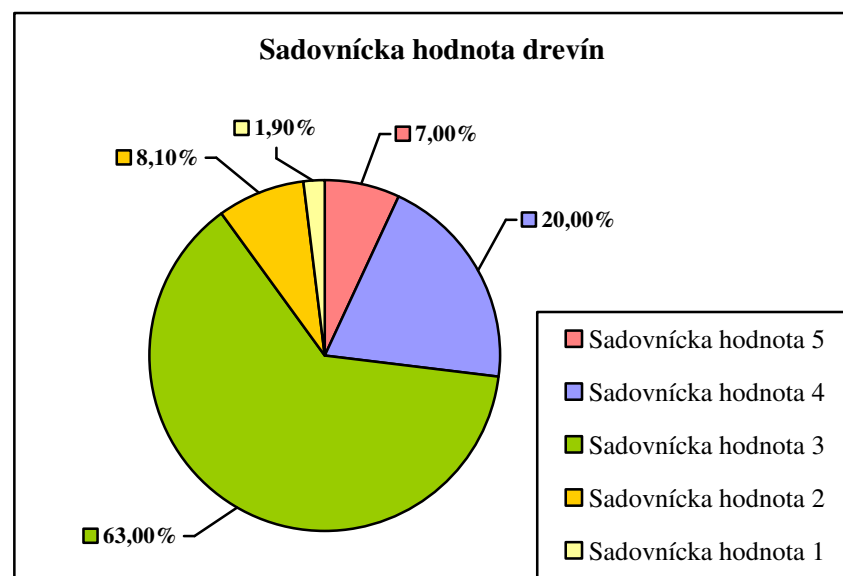
Viac ako polovica drevín, teda 51% je so zdravotným stavom hodnoty 3, čo je priemerná hodnota. Drevín so zdravotným stavom 1, čo je len ojedinelé poškodenie, je 6,10%, čo tvorí 26 stromov. Naopak tých s hodnotou 5, ktoré sú určené kvôli zdravotnému stavu na výrub je len 0,70%, teda 3 stromy. Mladých nasadených drevín je na celej ploche 9,80%, čo je 42 jedincov (viď graf č. 2; výkresové prílohy č. 5.1 a 5.2).

Graf č. 2 Zdravotný stav drevín (Hagarová, 2011)

Sadovnícka hodnota

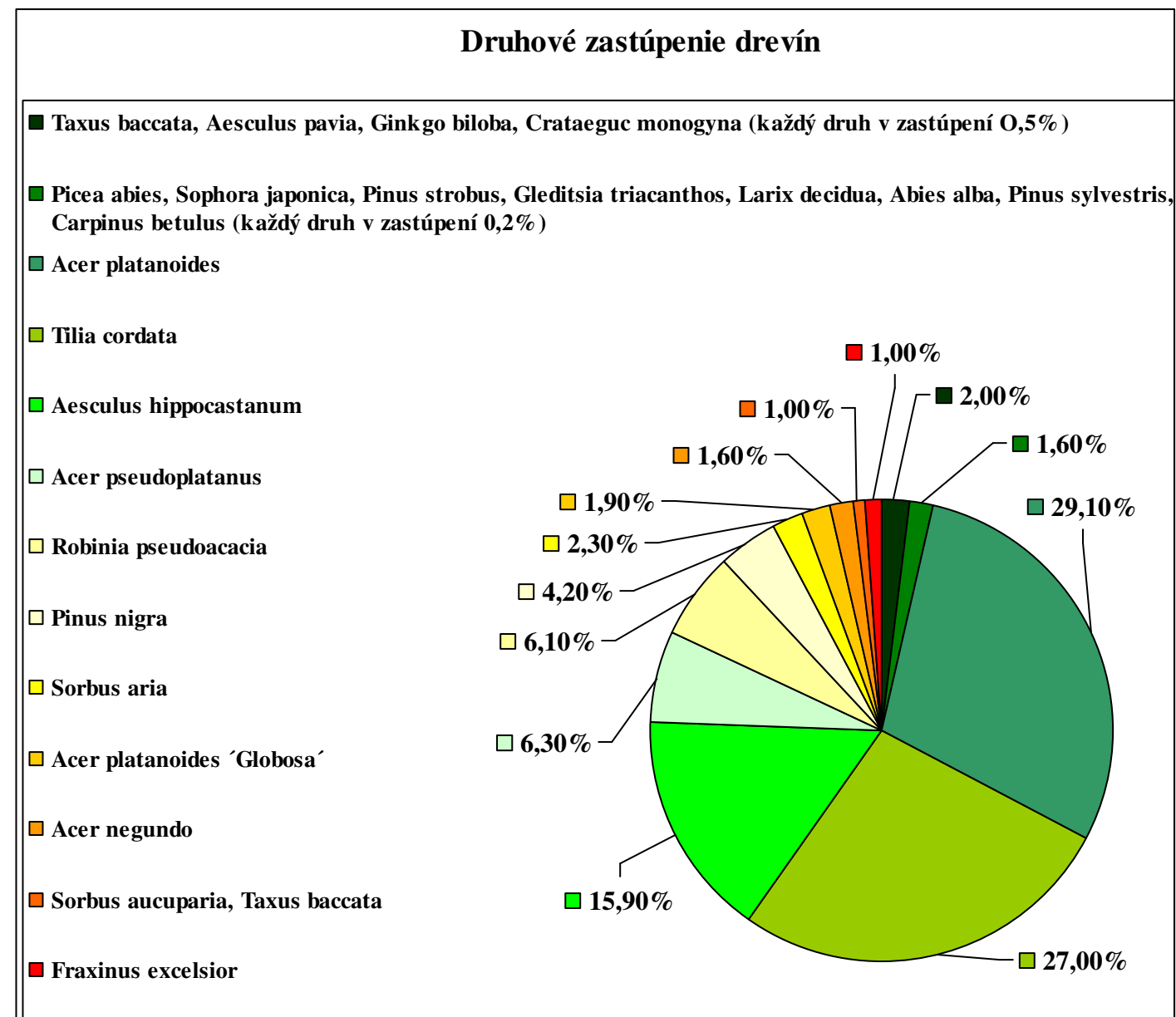
Na území je prevaha drevín so sadovníckou hodnotou 3, čo predstavuje 63%, teda 270 stromov. Tieto dreviny je možné určiť k výrubu z kompozičných dôvodov. Sadovnícku hodnotu 2 má 35 drevín, čo je 8,10%. Pri týchto drevinách sa už ráta z ich postupným výrubom nielen z kompozičného, ale hlavne zo zdravotného hľadiska (viď graf č. 3; výkresové prílohy č. 6).

Graf č. 3 Sadovnícka hodnota drevín (Hagarová, 2011)

Druhové zastúpenie

Na záujmovom území je spolu 23 druhov drevín, z toho 8 je ihličnatých. Z výsledkov vyplýva, že najväčšie percentuálne zastúpenie stromov má druh *Acer platanoides*, s počtom kusov 125, čo je 29,10%. Po ňom nasleduje *Tilia cordata*, ktorá má zastúpenie 17,40%, čo je 116 kusov. Na treťom mieste v druhovom zastúpení sa nachádza *Aesculus hippocastanum*, ktorý má 15,90% o počte kusov 68. Ostatné druhy sa na riešenom území nachádzajú do 7%, niektoré zastúpené len jedným jedincom (viď graf č. 4; výkresové prílohy č. 5.1 a 5.2)

Graf č. 4 Druhové zastúpenie drevín (Hagarová, 2011)

Kompozičná analýza

Kompozícia Sadu Antona Bernoláka je viditeľná, určená najmä pôdorysným tvarom parku. Cez park prechádza hlavná kompozičná os, priamo stredom parku, a teda rozmiestenie ostatných plôch a prvkov v parku je tejto osi podriadené. Dreviny tu boli vysádzané väčšinou náhodne, až neskôr sa prešlo k ako - takému cieľnému sadeniu, preto je vidieť, že z kompozičného hľadiska pôsobia chaoticky, bez väčšej logiky vo výsadbe. Na mnohých miestach je prehustená výsadba drevín. Zo sadovníckej hodnoty, ktorá bola už zhodnotená v kapitole 5.4: *Sadovnícka hodnota*, je prevaha drevín s priemernou hodnotou.

Významným estetickým prvkom, ktorý sa na ploche vyskytuje sú mestské hradby, ktoré sú peknou architektonickou pamiatkou. Na niektorých miestach sú spojovníkmi hradieb strážne veže. Hradby síce zakrývajú pohľady smerom do mesta, ale z niektorých častí parku, najmä z pešieho chodníka popri rieke, je možné nájsť v oboch častiach parku pár pekných pohľadov na blízky Františkánsky kostol. Pri riešení návrhu treba zohľadniť všetky možné pohľady a výhľady na atraktívne body.

Naopak jedným z menej estetických prvok je vnímaný potok Trnávka, ktorý tečie povedľa parku. Nakoľko bol dlhé roky znečisťovaný vypúšťaním odpadu z miestneho cukrovaru, je koryto potoka znečistené, zanesená, voda je takisto špinavá a miestami zapácha (viď výkresové prílohy č. 6).

SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY (STRENGTHS)

- poloha riešeného územia (je to ako pomyselná prechodová čiara medzi centrom mesta a bytovou výstavbou), čo do parku privádza veľa návštevníkov
- občianska vybavenosť v okolí je postačujúca pre dlhodobý aj krátkodobý pobyt v parku
- je to jediný kúsok prírody v blízkosti centrálnej mestskej zóny
- nakoľko je to zrušená vodná priekopa, terén je kopcovitý, čo dodáva ploche dynamiku
- veľa aktivít na ploche - zimné aj letné, zábava, relax, šport - rôzne vekové kategórie
- amfiteáter, ktorý slúži na podujatia mesta
- história územia, mestské hradby, čo dotvára celkovú atmosféru v parku
- dostatočne veľké voľné plochy parkového trávniku
- existujúce detské ihrisko, ktoré je deťmi obľúbené a stále navštevované
- údržba o park, najmä vegetačné prvky
- vodná fontána

SLABÉ STRÁNKY (WEAKNESSES)

- pôdorysný tvar riešenej plochy
- blízkosť hlavného komunikačného ťahu - hluk, smog
- prerušenie parkovej osi a komunikačného ťahu medzi severnou a južnou časťou frekventovanou komunikáciou

- potok Trnávka tečúci povedľa parku - znečistený, nevzhľadný, zapácha
- zvýšená veternosť na ploche
- reprezentatívne vstupy do parku - esteticky neatraktívne, často obývané bezdomovcami, preto sa tu návštevníci parku nezdržávajú
- steny za amfiteátrom, ktoré dávajú priestor vandalom na seberealizáciu, a ohrozenie, lebo poskytujú úkryt bezdomovcom
- pešie chodníky z dlažby - dlažba vypadáva, počas zimy a dažďa klzká, esteticky nevzhľadná
- mobiliár - nejednotný v oboch častiach parku – v severnej zastaraný, aj poškodený, v južnej novší
- relaxačná funkcia parku je narušovaná psičkármi
- park celkovo pôsobí monotónne - žiadne atraktívne miesta, pohľady, výhľady

PRÍLEŽITOSTI (OPPORTUNITIES)

- poloha plochy zaisťuje prítomnosť mnohých návštevníkov parku, nakoľko je tu dostatočná občianska vybavenosť aj bytová výstavba v okolí
- svahovitý terén, ktorý dáva možnosť sterasovať svah a dať mu tým inú funkciu ako len výškového rozdielu – možnosť posedenia, pobytu, odpočinku
- plocha za potokom Trnávka (mimo areálu parku, južná časť) je vyhradená pre venčenie psov, čo nám dáva možnosť zákazu vstupu psov do celého areálu parku a tým podporiť relaxačnú funkciu v areáli

OHROZENIA (THREATS)

- ekonomická situácia, ktorá môže projekt pozmeniť a tým narušiť myšlienku návrhu alebo môže realizáciu úplne zastaviť
- neochota obyvateľov prijať nové trendy a zmeny na danom území
- zničenie novej plochy vandalmi
- hrozba straty návštevníkov kvôli zákazu psov v areáli (viď výkresové prílohy č. 7).

5.2 Návrh rekonštrukcie

Inšpirácia k vypracovaniu návrhu

Hlavná myšlienka: Vzbudiť v ľuďoch pocit, že sa nachádzajú vo vodnej priekope, ktorá tu kedysi existovala a obklopuje ich voda.

Sad Antona Bernoláka bol kedysi, ako súčasť fortifikačného systému mesta Trnava, naplnený vodou, nakoľko to bola vodná priekopa. Preto bol motív vody zvolený pri tvorbe celého parku. Nielen voda v jej hmotnej podobe, no najmä jej rôzne tvarové podoby. Základnými tvarmi sú vlny – línie vody, ktorá sa v pohybe vlní a tiež kruhy, keď sa vodná hladina naruší.

Pri tvorbe návrhu bolo dôležité zvoliť si štýl, smer, ktorým sa návrh bude uberať, či už by to mal byť novodobý trend, alebo pretvorenie parku v historizujúcom slohu. Nakoniec po zvážení bol zvolený moderný štýl umeleckej tvorby v krajine – Land Art.

Ako povedal Gerry Schum: „Tvorcovia land artu majú záujem vytvoriť čosi viac než len tvoriť v obmedzení – klasickej maľby obrazov na plátno. Vidia skôr krajinu ako takú, krajinu umelcom zvýraznenú, dotvorenú, ktorá sa stáva skutočným objektom umenia.“. A tak aj myšlienkou tohto návrhu bolo vytvoriť z plochy menšie umelecké dielo, ktoré by lákalo návštevníkov svojou netradičnosťou. Dať ľuďom možnosť spoznať tento umelecký smer v reálnej podobe. Pri hľadaní inšpirácií mi bol vzorom v tvorbe manželský pár Christo & Jean Claude. Christo bol bulharský umelec, ktorý so svojou manželkou poňali Land Art aj z inej, ďalšej stránky. Známi sú tým, že vo svojich prácach používali stovky metrov látok na zabalenie, obkolesenie alebo preklenie. V tomto návrhu bola využitá hrubá látková alebo plastová „stuha“, niektorých miestach ovinutá okolo stromov a drevených pilierov, ktoré budú ako prírodný materiál v parku využívané. Tieto látky by sa mali vlniť vo vetre ako vlniaca sa hladina vody.

Posledným prvkom, na ploche dominujúcim, budú kvádre rôznych dĺžok a aj tvarov. Budú slúžiť ako stavebné prvky fontán, ako lavičky. Budú to betónové prefabrikáty, ktorých jasné hrany nemajú línie vln narušiť, naopak ich majú podporiť, aby vynikli. Kvádre, ako aj „stuhy“, budú oranžovej, až tehlovej farby, čo bude dominantným farebným efektom v parku. Táto farba celkovo kompozíciu oživí, dotvorí, priláka pohľady, záujem a bude ako estetický a umelecký prvok pôsobiť aj v zimných obdobiach (viď výkresové prílohy č. 8).

Demolácie, výrubu a terénne úpravy

Táto kapitola predchádza samotnému návrhu, nakoľko opisuje zásahy, potrebné pre uskutočnenie návrhu (viď výkresové prílohy č. 9).

Demolácie a terénne úpravy

Na riešenej ploche parku je nutné odstrániť všetky spevnené plochy a komunikácie, pretože novo navrhované komunikačné ťahy a plochy budú mať iný tvar aj polohu s použitím iných materiálov. Po odstránení pôvodných spevnených plôch treba plochu vyčistiť a vytýčiť línie chodníkov. Po vytýčení treba zrealizovať všetky ostatné kroky pre vytvorenie chodníka. Na niektorých miestach odstránených spevnených plôch bude realizované zatrávnenie. Zároveň bude odstránený aj všetok mobiliár na celej ploche parku, čo je 34 kusov odpadkových košov, 72 kusov verejného osvetlenia a 154 kusov lavičiek. V južnej časti bude odstránená aj bývalá budova verejných toaliet.

Na riešenom území bude odstránená a zarovnaná časť svahu južnej časti parku. Na strane hradieb bude v tejto časti parku určitý úsek kopca sterasovaný. Na niektorých miestach celej plochy parku vzniknú nové mierne terénne modelácie, na ktoré je možné využiť navážku zeminy z odstránených kopcov. Tiež bude treba v rámci terénnych modelácií na určitých miestach urobiť mierne výkopy. Po terénnych úpravách budú na základe návrhu niektoré miesta zatrávnené, niektoré budú pripravené pre výstavbu chodníka (viď tabuľkové prílohy č. 8).

Výrubu

Odstránenie nevyhovujúcich vegetačných prvkov musí predchádzať založeniu nových prvkov. Výrub stromov sa realizuje v dvoch etapách, pričom celkovo je odstránených 150 drevín. V prvej etape sú dve skupiny stromov, v jednej sú určené stromy na základe zníženého zdravotného stavu a sadovníckej hodnoty, v druhej skupine sú vybrané stromy z hľadiska kompozičného. Počas prvej etapy je odstránených 136 stromov. Druhá etapa je zameraná na odstránenie stromov v priebehu 15-25 rokov a budú nahradené súčasnou mladou výsadbou. Počet stromov na výrub v druhej etape je 14 kusov. Okrem stromov odstraňujeme aj všetky kry, teda 56 m², z kompozičných dôvodov (viď tabuľkové prílohy č. 9).

Popis návrhu

Návrh Sadu Antona Bernoláka bol riešený ako komplexný celok, teda severná aj južná časť sú návrhovo prepojené. Ako už bolo spomínané v predchádzajúcom odseku *Inšpirácií k návrhu*, hlavnou myšlienkou, ktorá sprevádza celý park je vnesenie do parku prítomnosť vody v jej rôznych podobách, tvaroch – teda vlny a kruhy, a tým dodanie pocitu, že sa nachádzame vo vodnej priekope. Prítomnosť vody je ďalej hmotne umocnená vodnými fontánami, ktoré boli na ploche vybudované. Tromi dôležitými prvkami, ktoré sa vyskytujú v celom parku a tvoria kostru návrhu, sú prefabrikáty betónových kvádrov rôznych veľkostí aj tvarov, ktoré budú využité ako stavebný prvok pri budovaní fontán a aj ako mobiliár - lavičky, ďalej drevené piliere a látkové alebo plastové „stuhy“, ktoré sa vo vetre budú vlniť ako vodná hladina. Dominantným efektom v parku bude oranžová až tehlová farba, kvádrov, „stúh“.

Pri tvorbe tohto návrhu bola snaha zameraná na pretvorenie priestoru na atraktívnu plochu, ktorá by prilákala návštevníkov už na pohľad a teda vytvoriť z plochy menšie umelecké dielo, ktoré by lákalo návštevníkov svojou netradičnosťou. Pre tento účel bolo aj zvolené, že sa návrh bude uberať umeleckým smerom Land Art, ktorého hlavným cieľom je tvoriť umelecké diela v otvorenej krajine (viď výkresové prílohy č. 10).

Návrh vegetačných prvkov

Na riešenej ploche sa nachádza dostatok drevín so zastúpením domácich druhov ako je *Tilia cordata Mill.*, *Aesculus hippocastanum L.*, viacero druhov rodu *Acer* a mnoho iných. Ako bolo už spomínané, dreviny boli zväčša vysádzané náhodne, čo možno vidieť aj v nerovnomernosti rozloženia porastu, kde niekde je prehustený, inde voľnejší. Súčasná drevinová vegetácia v parku pôsobí monotónne, nakoľko pôvodné druhy nie sú ničím príliš zvláštne, aj keď novo vysádzané stromy, ako napríklad *Sorbus aria (L.) Crantz*, *Sorbus aucuparia L.*, *Aesculus pavia L.*, už pohľadovo dokážu viac zaujať. Pri výbere sortimentu návrhu bolo hlavným kritériom zvoliť také druhy drevín, ktoré lákajú pohľady návštevníkov parku dajakou zvláštnosťou, či už farbou olistenia, alebo jeho tvarom, alebo kvitnutím, či plodmi.

Vybratých bolo niekoľko druhov, ktoré majú dopĺňať pôvodné dreviny. Druhy *Sorbus aucuparia L.*, *Sorbus aria (L.) Crantz* boli zvolené kvôli farebnosti plodov, ktoré sú oranžovej až červenej farba a tým ladia s farbou technických prvkov v parku. V súčasnosti je tam už niekoľko mladých stromov tohto druhu vysadených, a teda sa

nejedná o nový typ strom na ploche, ale len počet kusov bude zvýšený a tým aj farebnosť plochy. Zaujímavý najmä svojim olistením je strom *Ginkgo biloba L.*, ktorý síce na ploche takisto existuje, ale len počtom kusov dva a na miestach, kde je skôr prehliadaný. Preto aj v tomto prípade bude počet kusov tohto stromu v parku zvýšený a tým vystúpi z úzadia. *Acer platanoides L. 'Drumondii'* bol zvolený kvôli žltkastej kresbe listov, a teda zvyšné druhy rodu *Acer* bude ozvláštňovať. Kvôli kvitnutiu boli zvolené druhy *Aesculus carnea Hayne 'Briotii'*, ktorý kvitne ružovými výraznými kvietkami, ktoré v prírode lákajú zrak. Z pagaštanov je to druh ľuďmi málo známy, nakoľko je väčšina zvyknutá na klasický parkový pagaštan konský. Z druhov zvolených kvôli kvitnutiu sú to dva druh magnólií, *Magnolia x soulangeana Soul.-Bod.* a *Magnolia x soulangeana Soul.-Bod. 'Brozzonii'*, ktoré kvitnú nádhernými veľkými kvetmi ešte pred olistením. S vybraných druhov je to jeden s najviac dominantných stromov. Veľmi zaujímavým vybraným druhom je *Liriodendron tulipifera L.*, ktorý je na ploche výrazný jednak svojimi kvetmi, ktoré majú tvar tulipánu, ďalej tvarom listov a aj farbou, najmä pri prefarbení v jesenných mesiacoch, kedy je výraznej žltej farby. Z estetického hľadiska je to veľmi cenná drevina. Druh *Tilia cordata Mill.* je v návrhu dosádzaný z dôvodu výplne väčších prázdnych priestorov plochy. Zvolené druhy drevín budú vysádzané na plochy, kde výrubom vypadli dreviny pôvodné, okrem toho boli atraktívne druhy drevín rozmiestnené na základe kompozície v miestach, kde bolo potrebné narušiť monotónny priebeh parku.

V centrálnych reprezentatívnych priestoroch vstupu do parku boli volené druhy *Acer platanoides L. 'Globosum'*, *Robinie hispida L. 'Rosea'* a *Koelreuteria paniculata Laxm.* Tieto dreviny majú kompaktný guľovitý tvar, nižšiu výšku, a sú farebne odlišené. Vysádzané sú do polkruhov v smere tvaru kladenia dlažby na plochách. Celkový počet stromov navrhnutých na dosadbu je 112 kusov (viď výkresové prílohy č. 11.2).

Navrhované boli aj výsadby krov, ktoré sa sústreďujú na miestach kruhových relaxačných alebo zábavných plôch. Väčšinou je ich funkcia izolačná, oddeľujú priestory od okolitých plôch, vytvárajú pomyselné steny najmä z vizuálneho hľadiska. Z tohto dôvodu boli vyberané druhy stálezelených krov, ktoré zároveň vytvárajú aj zimný efekt v parku, napr. *Pieris japonica (Thunb.) D. Don 'Forest flame'*, *Pieris japonica (Thunb.) D. Don 'Cupido'* *Prunus laurocerasus L. 'Otto Luyken'*. *Prunus laurocerasus L. 'Zabeliana'*, *Buxus sempervirens L. 'Elegans'*, *Taxus baccata L. 'Repandens'*. Okrem krov určených ako izolačná bariéra, sú tu vybrané aj stálezelené kry bohato kvitnúce, ktoré sú umiestňované na plochách z estetického hľadiska a sú to

viaceré druhy rododendronov ako *Rhododendron x hybrida 'Princess Ann'*, *'Bernstein'*, *'Elizabeth'*, *'Nova Zembla'*, *'Cunningham's white'*. Celkovo je navrhnutých na výsadbu 128 kusov krov (viď výkresové prílohy č. 11.2).

V parku bolo navrhnutých aj niekoľko kvetinových výsadiieb. Sústredené sú na kruhových plochách parku, kde majú reprezentatívny a estetický efekt. Tvarovo sú usporiadané v kruhoch a polkruhoch, výnimku tvoria dva kvetinové záhony, ktoré sú podlhovasté a vedú pozdĺž schodov, ktorými sa vstupuje z centrálnych reprezentatívnych plôch do parku. Väčšia kvetinová výsadba sa nachádza v strede južnej časti parku, na ploche slúžiacej k odpočinku, a preto vybrané druhové zloženie je zamerané na trvalky s upokojujúcou vôňou ako sú *Lavandula angustifolia Mill.*, *Echinops banaticus*, *Salvia nemorosa*, *Salvia officinalis L.*, *Veronica spicata* a iné. (viď výkresové prílohy č. 12). Trvalky podobného charakteru sa nachádzajú vo všetkých kvetinových výsadbách v parku.

Návrh stavebných prvkov

Ako je možné vidieť vo výkresovej prílohe č. 10, boli pri hľadaní línií a tvarov komunikácií a spevnených plôch využívané už spomínané vodné formy ako vlny a kruhy. Vznikli tri typy komunikácií. Prvý je hlavný komunikačný a prevádzkový ťah. Rovnako ako ten pôvodný vedie stredom parku, ale nie priamo, ale zvlnene, čo uberá z parku monotónnosť. Tento hlavný chodník spája všetky funkčné plochy parku. Materiálovo je postavený zo žulových dlažbových kociek hnedej, červenej a hrdzavej farby, ktorá farebne zapadá do návrhového riešenia celého parku. Druhým komunikačným ťahom je chodník určený pre peších aj cyklistov, ktorý je takisto vedený vo vlnách, pretína hlavný komunikačný ťah, materiálovo je kombinovaný po okrajoch žulovými dlažbovými kockami a stred je vyplnený mlatom. Posledný chodník je peší vyšliapaný chodník na kopci vedľa hradieb. Tvar je ponechaný pôvodnému, len materiálovo bude vyplnený mlatom (viď výkresové prílohy č. 13).

Pri hľadaní tvaru a priestoru pre umiestnenie jednotlivých funkčných plôch parku sa opäť využívali formy podoby vody, no v tomto prípade to boli kruhy. A tak všetky spevnené plochy v parku, ktoré majú svoj význam a funkciu majú kruhový tvar a usporiadanie všetkých prvkov je tomu podriadené. Jedinou výnimkou je plocha detského ihriska v južnej časti parku, ktorá je pôvodná, detské ihrisko bolo zachované, nakoľko materiálovo do plochy zapadá a obsahuje veľa nápaditých hracích prvkov, čím dosahuje veľkú návštevnosť mamičiek s deťmi. Jediná úprava, ktorá je navrhovaná je

povrchová úprava hracích prvkov, a teda prefarbenie popísaných častí a aj tých, ktoré farebne nezapadajú do návrhu.

Významným priestorom oboch častí parku sú reprezentatívne plochy vstupu. Tieto kruhové plochy sú zo žulových dlažbových kociek, kde sa farby hnedá, červená a hrdzavá smerom k stredu striedajú v rôzne širokých kruhových prstencoch, čo má evokovať narušenú vodnú hladinu, keď na jej povrch dopadne napríklad kvapka vody. Na oboch plochách sa nachádzajú významné sochy, v severnej časti Bernolákov pomník a v južnej časti súsošie. Obe pamiatky boli na ploche zachované, ale ich poloha sa zmenila a síce boli natočené hranami v smere kruhov čelom k stredu kruhu. Na týchto plochách budú lavičky a aj kvetinové záhony do oblúkov. Z týchto priestorov sa vstupuje dolu do samotného parku. Z jedenej strany sa ide po širokom schodisku, ktoré zároveň môže slúžiť aj ako mobiliár na posedenie. Pozdĺž schodiska stupňovito boli navrhnuté kvetinové výsadby.

V celom priestore parku sa nachádza niekoľko plôch, kruhových aj iných, s rôznymi priradenými funkciami. Ak ideme od konca severnej časti parku, prvým priestorom, ktorý sa tam nachádza je oddychová zóna s vodnou fontánou. Fontána pozostáva z oranžových kvádrov rôznej výšky a šírky z prefabrikátovaného betónu, pričom každý obteká voda. Plocha, na ktorej sa nachádza fontána, sa mierne zvažuje smerom ku stredu kruhu. Okolo tejto fontány sú v kruhoch rôzne od seba vzdialených posadené lavičky a nachádza sa tu aj kvetinový záhon. Po obvode tejto plochy a na dvoch obvodových miestach nachádza krovitá výsadba. Plocha je vydláždená žulovými kockami, aké sú použité v celom parku.

Keď pokračujeme ďalej parkom smerom k reprezentatívnym plochám, ocitneme sa v amfiteátri. Pôvodný amfiteáter bol zrušený, úplne prerobený a jeho priestory boli posunuté smerom k hradbám, čo značí že bol zapracovaný do svahu. Jednotlivé stupne budú spevnené, na niektorých miestach ponechaný trávny kryt a bude sa na nich primá sedieť. Prístup na plochu bude nielen zdola, ale aj zhora od kopca po pešom chodníku. Oproti sedadiel sa nachádza mierne zvýšené pódium, ktoré slúži na rôzne podujatia mesta. Za pódium sa nachádza oddeľovacia stena z drevených pilierov. Na ploche sú aj výsadby krov s vysokou estetickou hodnotou. Plocha amfiteátra je z mlatu, pričom pódium je z dlažbových kociek.

Ďalšou a poslednou plochou navrhnutou v severnej časti parku je priestor tvarovo neurčitý, akoby zdeformovaná elipsa. Táto časť má funkciu estetickú a zároveň aj oddychovú. Terén bol na tejto ploche vymodelovaný, teda bol mierne zvlhnený

smerom do hĺbky. Boli tu rozmiestnené oranžové betónové kvádre rôznych veľkostí a aj drevené piliere rôznych priemerov a výšok. Okolo pilierov bude omotaná oranžová látková alebo plastová „stuha“ v rôznych prekríženíach. Počas vetra sa „stuha“ bude vlniť ako hladina vody. Omotanie tejto látky orámuje pohľad na veže Františkánskeho kostola. Na ploche sa bude dať aj posediť, odpočinúť si.

Pri vstupe do južnej časti parku ako prvé budeme míňať detské ihrisko. Ako už bolo spomenuté v niektorom z horných odsekov, je to priestor na ploche existujúci, ktorý ostal v návrhu zachovaný s menšími estetickými úpravami.

Centrálnou, pomerne veľkou plochou je hlavná odpočinková zóna južnej časti parku. Základom tejto zóny je kruhový priestor, ktorý je z dvoch protiahlých strán obkolesený nízkymi, umelo vytvorenými kopcami. Kopce sú výšky do max. 180 cm, tvaru polmesiacovitej slzy, pričom kopec sa akoby zvyšuje od cípu ku oblej časti. Obe modelácie majú za úlohu vizuálne aj mierne akustické odizolovanie tejto oddychovej zóny od detského ihriska z jednej strany a zo strany druhej od plochy určenej pre pobyt mladých ľudí. Popri kopcoch z vnútornej časti plochy boli vysadené kry. V strede plochy boli vybudované 4 kruhy – tri z nich predstavujú kvetinové záhony so sortimentom už spomínaných trvaliek s upokojujúcim účinkom. Posledný kruh, v centre medzi nimi bol vybudovaný pre umiestnenie vodnej fontány, podobnej ako tej v severnej časti parku. Povrch plochy je mlatový, na ploche sú rozmiestnené lavičky pozdĺž kopcov.

Posledným priestorom, ktorý sa nachádza pred výstupom z južnej časti parku je plocha pre pobyt a relax mladých ľudí. Nakoľko park je mladými ľuďmi v značnej miere využívaný a na celej ploche parku nemajú vymedzený svoj priestor, boli pri vypracovaní návrhu zohľadnené aj tieto skutočnosti. A preto na tejto voľnej ploche bol priestor vyhradený práve im. Kruhová plocha bola mierne zmodelovaná smerom k stredu, na jej ploche boli rozmiestnené oranžové kvádre rôznych veľkostí, ktoré slúžia ako mobiliár na sedenie, vyššie môžu byť na opieranie sa, prípadne dajaké hry. Okrem toho tam boli rozmiestnené drevené piliere rôznych výšok a obvodov. Z jednej strany je hustá krovitá výsadba, ktorá má pôsobiť ako izolačná stena pred okolím, má dodať pocit súkromia. Táto plocha je z mlatu. Tento priestor sa nachádza tesne pod kopcom. V tejto časti až po výstup z parku je kopec sterasovaný do viacerých úrovní, a teda boli vytvorené priestory na ležanie aj sedenie na kopci. Rozmiestnenie kvádrov a pilierov je aj na tejto sterasovanej časti kopca.

Navrhovaný mobiliár je jednotný v celom parku. Lavičky sú jednoduché betónové prefabrikáty s oranžovou povrchovou úpravou, väčšinou zvlnené do miernych polkruhov a rôznej dĺžky. Na ploche sú rozmiestnené na základe logiky, popri chodníkoch, na jednotlivých spevnených plochách a niekde aj na voľných trávnatých plochách. Sú posúvateľné na ploche, preto ich neosádzame na pevno. Údržba je jednoduchá a to pretretie a oživenie farby novým náterom podľa potreby. Smetné koše boli dizajnovy prispôsobené lavičkám, teda podstava je tvorená nižším dutým otvoreným oranžovým kvádom z betónového prefabrikátu a vo vnútri je plechové vnútro koša hnedo hrdzavej farby bez striešky proti dažďu. Na betónovej časti bude vrytý motív vlnky. Takisto ako lavičky aj smetné koše budú na základe princípov logiky na mieste rozložené bez pevného osadenia, a teda s možnosťou neskoršieho presunu. Údržba je rovnaká ako pri lavičkách. Svietidlá budú vybraté katalógovo (viď výkresové prílohy, výkres č. 13).

Pri návrhu boli zohľadnené všetky funkcie, ktoré sa v parku vyskytovali.. Celá plocha má relaxačný prechádzkový charakter s dostatkom voľných plôch trávniku. Kruhové plochy v parku majú svoje určené využitie, aj prislúchajúci okruh návštevníkov, najmä podľa veku, pre ktorých bola plocha určená. Sú tu odpočinkové plochy s vodnými fontánami, mobiliárom, kvetinovými záhonmi aj výsadbami krov. Potom sú tu plochy hracie, ako je detské ihrisko a môžeme tam zaradiť aj priestor pre mladých. Ďalej priestor amfiteátra na rôzne podujatia. Reprezentatívnu funkciu majú vstupné časti do parku. Problém s prelínaním funkcií bol v návrhu vyriešený, funkčnosť plôch bola oddelená, pričom sa funkcia celého parku ako relaxačnej zóny nezmenila. Po zvážení boli psičkári z plochy vyčlenení, nakoľko za potokom Trnávka na južnej strane parku je plocha pre venčenie psov. Tým sme docielili, že celá parková plocha je venovaná ľuďom, návštevníkom parku a ich potreby sú tým uprednostnené.

Príprava územia

Príprava pôdy

Pred zahájením prác je potrebné odstrániť z riešeného miesta nevyhovujúce technické prvky a prekážajúce dreviny (kapitola 5.2: *Demolácie, výruby a terénne úpravy*). Zároveň dôjde i k odstráneniu jestvujúceho trávnikového drnu. Ten bude poškodený tiež výstavbou chodníkov a iných stavebných objektov, preto je vhodné ho nahradiť novozakladaným trávnikom. Pred výsevom ešte budú realizované terénne úpravy. Z miesta, na ktorom budú plochy zelene, je potrebné pred zahájením vlastných

sadovníckych úprav odstrániť zvyšky stavebných materiálov, následne urobiť jemnú modeláciu terénu. V rámci prípravy pôdy je dôležité pôdu riadne skypriť, čím dochádza k výmene vrstiev pôdy. Pôda bude prevzdušnená, bude mať dobrú absorpčnú schopnosť a kapilaritu. Príprava pôdy sa bude realizovať kultivátorom. V rámci prípravy pôdy je vhodné zároveň aplikovať i hnojivá do pôdy.

Asanačné práce

Asanačným prácam rozumieme výrub všetkých náletových a nežiaducich drevín a odstránenie burinnej vegetácie. Výruby (kapitola 5.2: *Výruby*) by sa mali realizovať najmä v zimnom období, teda v období vegetačného pokoja. Výruby sa realizujú ako prvé práce v rámci realizácie stavby zároveň s inými demolačnými prácami. Stromy budú odstraňované tak, aby neboli poškodené stromy zostávajúce. Okolo zostávajúcich stromov je potrebné teda realizovať tzv. postupné zrezávanie stromov.

Kmene zrezaných stromov budú ďalej využité (napr. odpredané na ďalšie spracovanie alebo na vykurovanie), konáre stromov a kry je možné rozdrviť drvičom, pričom drť je možné použiť pri výsadbe na mulčovanie okolo vysadených stromov a krov (najmä drť ihličnatých drevín), avšak len v prípade, že dreviny neboli napadnuté hubovým ochorením. Rozdrvené konáre a kry je možné tiež uložiť ako biologický odpad na kompostovisko, pokiaľ je materiál zdravý.

Pne: tam kde nebude poškodený jestvujúci strom alebo statika iného objektu, je možné pne s koreňovou sústavou vytiahnuť pomocou mechanizácie. Ak by mala byť porušená statika nejakého objektu, potom budú pňom odrezané korene v kruhu o priemere cca. 2 metre a pne budú vytiahnuté mechanizáciou. Jamy po pňoch budú zavezené zeminou. Ak nie je možné vyťahovanie pňov, potom budú pne vyfrézované do hĺbky 50 cm a jamy budú zasypané zeminou. Zbytky koreňovej sústavy stromov, ktoré nie je možné vytiahnuť, sa nechajú dotlieť v zemi, pričom tvoria zásobáreň humusu. Výhodnejšie je však koreňový systém vytiahnuť, pretože potom je možná kvalitnejšia príprava pôdy pre výsev a výsadbu. Odstránené krovité porasty, kmene, konáre a pne, ktoré sa nevyužijú budú uložené na dohodnuté kompostovisko alebo odvezené na skládku.

Zostávajúce dreviny je potrebné po výruboch prihnojiť, ošetriť, orezať a stabilizovať. Následne je potrebné stromy ošetriť – odstrániť suché a zahusťujúce konáre, realizovať udržiavací rez prípadne zmladzovací rez u starších jedincov a ošetriť dutiny stromov apod.

Vytýčenie navrhovaných prvkov

Po týchto úkonoch nasleduje vytýčenie všetkých spevnených. Na vytýčenie sa používa 50 m a 20 m pásmo, špagát, dvojnožka a pripravené kolíky. Vytýčenie sa bude realizovať na základe spracovaného vytyčovacieho plánu (viď výkresová príloha č. 11.1), pričom sa budú vynášať kolmice z potrebného bodu vytýčenia na pomocnú vytyčovaciu os, ktorá spája dva známe body na ploche. Ďalej sa určia vzdialenosti jednotlivých vytýčených kolmíc na pomocnej vytyčovacej osi od jej počiatočného bodu až po koniec celej dĺžky osi. Tým určíme, z ktorého bodu bude kolmica vytýčenia vedená. Po vytýčení všetkých bodov pospájame línie a dostaneme požadovaný tvar spevnených plôch a komunikácií.

Po ich založení pokračujeme vytýčením línií záhonov, plôch zelene a jednotlivých drevín. Záhon vytýčime a vytvoríme obrubu, aby sa zabránilo prerastaniu trávnik. Vytýčime polohu záhonov a zvolíme vhodný spon medzi jednotlivými rastlinami (viď výkresová príloha č. 11.2).

Výsadba vegetačných prvkov

Po ukončení všetkých prípravných prác sa zameriame na výsadbu stromov a krov a na tvorbu záhona, nakoniec zakladáme trávnik a osádzame mobiliár.

Výsadba stromov sa bude realizovať na ploche vo vopred pripravenej pôde. Vopred vykopené jamy musia byť zhruba o 1/3 väčšie, ako je objem koreňového balu. Jamy budú vykopené na miestach vytýčených vo vytyčovacom pláne. Stromy osádzame do týchto jam opatrne, aby sa neporušil koreňový bal, preschnuté korene odstriháme. Na spodok jamy nalejeme vodu a zatlačíme oporné koly tak, aby sme nimi neporušili koreňový systém. Po prisypaní jamy obalíme kmeň v mieste upevnenia na koly látkou (juta, ľan). Hneď po výsadbe je nutná dostatočná zálievka. V najbližších dňoch sa stromy zalievajú 100 l/kus každý druhý deň, neskôr sa to zníži na 200 l za týždeň.

Dreviny pestované v nádobách sú v škôlkach formované do požadovanej veľkosti a tvaru, preto ich nie je potrebné rezať pred výsadbou. Rezať môžeme akurát dreviny, ktoré boli vedľa seba vysadené na husto (hlavne kry) a majú malý počet výhonov vyrastených do výšky namiesto do šírky. Pri zrezaní o 1/3 dosiahneme rýchlejšie zahustenie korunky.

Navrhované dreviny je potrebné chrániť najmä pred inžinierskymi sieťami. Do rýh, kde budú uložené inžinierske siete, bude uložená zo strany stromov protikoreňová netkaná textília, ktorá zabráni prerastaniu koreňovej sústavy smerom k sieti. Tento

spôsob ochrany je veľmi účinný, pretože chráni jednak korene stromov v prípade opravy sietí a jednak chráni siete pred poškodením koreňmi, a to dokonca i po ukončení stavby (teda v rámci údržby). Táto protikoreňová fólia sa dá použiť len pri osadených nových sietí, prípadne pri prekládke jestvujúcich sietí.

Výsadba krov je takisto realizovaná do vopred vytýčených záhonov s pripravenou pôdou. Kry budú kontajnerové, sadené do jám vopred vykovaných. Vysadené rastliny sa zostrihajú a dodá sa im dostatok vodnej zálievky s opakovaním každý deň v prvých troch mesiacoch (viď tabuľkové prílohy č. 10; výkresové prílohy č. 11.2).

Založenie kvetinového záhona je tiež do vopred vytýčené a pripravené záhony. Pôdu dôkladne hlboko spracujeme a odburíme od vytrvalých burín. V prípade potreby upravíme pôdne podmienky. Po vytýčení je dôležité odpichnutie od okraja trávnik. Po okrajoch záhona sa v presnej línii trávnik odpichuje, na spevnenie sa používajú manžety cca. 15 cm vysoké, ktoré sa vyhlbujú do terénu, aby boli zarovno trávinatej plochy. Zvolíme vhodný spon medzi jednotlivými rastlinami. Rastliny sadíme do jamiek dostatočnej veľkosti podľa typu sadenice, aby sa do nej zmestil koreňový bal, resp. voľne uložili korene (nesmú byť ohnuté smerom nahor). Do jamky vložíme sadenicu, prihrnieme ju zeminou a okolo rastlinky ju dobre pritlačíme. Sadíme ich do takej hĺbky, aby vegetačné púčiky rastlín (srdiečka) boli bezprostredne pod povrchom pôdy. Vysadené rastliny dôkladne zalejeme, aby sa pôda spojila s koreňmi. Povrch záhonov môžeme pokryť tenkou mulčovací vrstvou. (viď výkresové prílohy č. 12).

Posledným krokom je *založenie trávnik*. Metóda založenia bude výsevom namiešanej trávnej zmesi pre parkové trávniky.

Zásobovanie pôdy živinami

Po výsadbe je vhodné dreviny podporiť štartovacími hnojivami na pomalé uvoľňovanie živín alebo je možné ku stromom a krom aplikovať tyčinky v intervale každých 5 rokov. Pri dostatočnom zásobovaní kultúry živinami sa dreviny i trávnik lepšie vyvíjajú, dosahujú optimálne prírastky, sú odolnejšie voči chorobám, apod. V zimnom období (tesne pred príchodom jari) je vhodné aplikovať na plochu trávnikov draselné hnojivo na podporu kvalitného rastu a odstránenia rizika chorôb.

Údržba

Údržba drevín

V prvých dvoch rokoch po výsadbe je aj naďalej veľmi dôležitá závlaha stromov. Zavlažujeme ich teda pravidelne v 14 – dňových intervaloch, v suchom období aj intenzívnejšie. Je potrebné dbať aj na miesto styku kmeňa stromov s pôdou, napr. pri kosení okolo týchto miest, kvôli možnému oderu. Ak zmladzujeme korunu stromov, napr. kvôli lepšiemu vyživovaniu nadzemnej časti podzemnou, režeme iba najmladšie výhony a to tesne na báze posledného prírastku.

Ďalej je dôležité dreviny aj hnojiť a kvôli blízkosti trávnik ich okolie zabezpečiť mulčovaním, kvôli dostatočnej vlhkosti pôdy, ktorá je v prvých dvoch rokoch prioritná pre dobré zakoreňovanie.

Rez – presvetľovací rez krov a korún stromov, odstraňovanie poškodených a zahusťujúcich častí korún, zmladzovací rez, výchovný rez, tvarovací rez. Dreviny sa väčšinou režu v období vegetačného pokoja s výnimkou silných mrazov, najlepšie skoro na jar. Rez drevín je potrebné obmedziť na minimum, pretože každá rana je vstupnou bránou pre huby a škodcov, ktoré následne znižujú životnosť dreviny.

Zálievka – počas horúcich letných dní je nutné zalievať i odolné stromy, zalievať je potrebné v skorých ranných hodinách alebo v neskorých večerných hodinách.

Hnojenie – každé tri roky je vhodné realizovať rozbor pôdy a na základe jeho výsledkov doplniť základné živiny do pôdy. Použiť možno i umelé hnojivá s dlhodobou účinnosťou – látky z nich sa uvoľňujú postupne, takže prihnojenie takýmito hnojivami je postačujúce raz za 3 roky, prihnojiť treba najmä základnými živinami, ale i stopovými prvkami. Hnojenie dusíkom je možné aplikovať najneskôr do konca júna, neskoršie hnojenie by mohlo spôsobiť nevyzretie dreva pred zimou a následné vymrznutie dreviny. Ideálne je dreviny prihnojiť na posledný sneh.

Chemická ochrana a ošetrovanie rán – predjarný postrek proti škodcom alebo náter kmeňov „vápenným roztokom“, počas vegetačného obdobia je možné realizovať ošetrovanie dutín, odstránenie suchých konárov apod. Ošetriť je potrebné prioritne dreviny kostrové. U ostatných drevín postačuje realizovať štandardnú údržbu.

Údržba záhonov

Počas vegetačného obdobia je potrebné vstupovať do záhona, odstraňovať burinu, prihnojovať rastliny, kypriť povrchovú vrstvu pôdy a v počiatočnom štádiu

vývoja rastlín aj výdatne zalievať. Zálievka je 10 l/ m², do dvoch rokov 1x mesačne, neskôr len v extrémnych suchách. Po vytvorení dostatočne mohutnej rastliny môžeme zálievku obmedziť až vylúčiť. Po vytvorení kompaktného záhona je potrebné do záhona vstupovať najmenej trikrát do roka. V jarnom období je potrebné namulčovať a prekryť povrch pôdy. Zabezpečíme kyprenie pôdy, hnojenie predovšetkým na začiatku výsadby a pred dobou kvitnutia, zrezávanie, odstraňovanie suchých kvetov a listov, odstraňovanie napadnutých častí rastlín, zabezpečiť odtok prebytočnej vody, odstraňovanie buriny, čistenie, odburinenie výsadiieb s nakyprením, okopávanie, dosadenie chýbajúcich rastlín, ochrana rastlín pred mrazom prikrytím, odkrytie.

Údržba trávnik

Údržba trávnik spočíva najmä v kosení, zavlažovaní, vyplievaní púpav či iných burín tzv. vypichovaním. Robí sa dlhým zaobleným nožom, aby sme odstránili aj koreň.

Prihnojovať by sa malo 3 – 4 krát počas vegetačného obdobia a to kombinovanými hnojivami, hnojivo musí byť vždy pravidelne rozmetené na ploche. Ideálny čas na hnojenie je pred dažďom, alebo pred závlahou. Neprihnojujeme za priameho slnka, alebo keď je trávnik vlhký.

V jarnom období po zime vplyvom mrazov a plesní sa na trávniku vytvorila prázdne miesta. Takisto pri vyhrabávaní lístia alebo machu môžeme trávnik poškodiť. Tieto miesta je potrebné pokryť, podsiať semenom, zarovnať lopatou alebo doskou a zavlažiť. Trávnik kosíme 1 krát za týždeň vo vegetačnom období. Pri kosení nesmieme naraz odkosiť viac ako 1/3 výšky listovej čepele. Ak náhodou trávnik prerastie, je potrebné dostať sa na požadovanú výšku viacnásobným skracovaním listových čepeľí trávnik. Prvá kosba sa uskutočňuje, keď trávnik dosiahne výšku o 1/3 vyššiu ako je výška požadovaná. Pri úplne prvom kosení trávnik po založení sa odporúča kosiť ručnou kosou, alebo spoľahlivou vretenovou kosačkou. Kosba sa ukončuje, keď vonkajšia teplota natrvalo poklesne pod úroveň 5°C. Trávnik spotrebuje ročne v priemere 25 g dusíka na 1m². Nadrobno pokosenú trávu môžeme v čase sucha nechať rozhádzanú na trávniku. Tlmí vyparovanie pôdy.

6 Diskusia

Existuje veľa definícií mestského parku. Ako uviedol Otruba (2000) je park zámerne stvárnený výsek prírody a jej prvkov. Má slúžiť pohode človeka, má vychovávať a nemá byť zdôrazňovaná forma nad obsahom. Je prirodzený fakt, že na to, aby bol park plnohodnotným miestom, je jeho estetická forma podmienená funkčnej. Parkové priestory môžu vyzeráť akokoľvek pohľadovo efektívne, ak však nedokážu spĺňať požiadavky ľudí na priestor, jeho funkcie a vybavenie, ľudia sa doň nebudú vracat' späť. Je však úlohou a zodpovednosťou záhradného architekta, aby pri tvorení neoddeľoval funkciu od formy, ale má ich vedieť logicky spájať v celok. Dielo krajinárskej architektúry by malo byť také, aby ďalej vo svojom živote provokovalo a stalo sa nekonečným (Otruba, 2000).

Vývoj mestského parku dosiahol najväčší rozmach v období medzi 1. a 2. svetovou vojnou, kde sa parky realizovali na miestach zbúraných mestských opevnení (Supuka a kol., 2008). Takýmto vzniknutým parkom je aj riešený Sad Antona Bernoláka v Trnave. Je ťažké posúdiť, či podľa Otrubovej charakteristiky plní všetky body mestského parku, nakoľko na dobu, kedy bol park vysadený nebolo záhradné umenie na takej úrovni, v akej sa nachádza teraz. V tých časoch, kedy mestá boli opevnené, uzavreté, bolo málo priestoru na zelené plochy a ľudia si postupne začali uvedomovať potrebu zelene a jej účinkov. Keď už nebolo treba sa brániť, rušili sa hradby a vysádzala sa zeleň.

Parková kompozícia organizuje priestor parku ako celok, a preto sú jej podriadené parkotvorné prvky. Charakter a rozmiestnenie cestnej siete, architektonických prvkov, vodných plôch, porastov, ako aj vzťah vegetácie k okolitej krajine a jej celkový charakter, určujú štýl – sloh parkovej úpravy (Supuka a kol., 2008). Nedá sa inak len súhlasiť s tým, že každý park potrebuje svoj vlastný štýl, v ktorom je vytvorený. Zvolenie vhodného slohu dáva ploche jednotnosť tvorby, dokonca je dôležitý pre to, aby ľudia dokázali rozpoznať sloh parku, jeho dušu, históriu. Kompozícia parkov a slohov nie je samoúčelnou záležitosťou, ale je prostriedkom pre vyjadrenie určitej myšlienky. Parkové slohy jednotlivých etáp vyjadrujú rôzne myšlienky a tendencie, ktorými spoločnosť žila (Supuka a kol., 2009).

Z hľadiska výberu štýlu, slohu v parkovej tvorbe, v ktorom bude park realizovaný je nutné zvážiť viacero faktorov. Jedným z hlavných je prihliadať na

históriu danej lokality a teda zväžiť vhodnosť štýlu slohu, ktorým bude v parkovom diele vyjadrená myšlienka, ďalej je dôležité akceptovať prírodné podmienky územia. Ako píše Supuka (2008) je park syntézou prírody a umenia, v ktorom sa využíva, obohacuje a vyjadruje bohatstvo a rozmanitosť prírodných podmienok v záujme ich najlepšieho využitia pre naplnenie potrieb návštevníka.

Moderný štýl, v posledných rokoch idúci do popredia, ktorý prírodu kladie na prvé miesto a z parkových úprav vytvára umelecké diela využitím prírodných materiálov je Land Art. Čarná (2007) píše, že land art (umenie v krajine) zastrešuje širokú škálu rozmanitých stratégií umelcov opúšťajúcich svoje ateliéry a vstupujúcich do prírody, aby v nej zanechali stopu svojej prítomnosti, a to prácou so zemou a jej prenosom, rôznorodými činnosťami v prírode, reflektovaním jej procesov a javov či využitím prírodných materiálov. V land arte sa dielo viaže ku konkrétnemu miestu, vytvára s ním vnútorné vzťahy (Beskyd, 1999 In: Geržová, 1999).

V modernej dobe je ľudské zmýšľanie posunuté do inej roviny, ľudia sa chcú viac prejavovať, posúvajú sa z uzatvorených priestorov do krajiny. Chcú dielami v krajine interpretovať svoje myšlienky. Land art vznikol ako reakcia na doterajšie „interiérové“ ponímanie umenia (Lukačovičová, 2010). „Tvorcovia land artu majú záujem vytvoriť čosi viac než len tvoriť v obmedzení – klasickej maľby obrazov na plátno. Vidia skôr krajinu ako takú, krajinu umelcom zvýraznenú, dotvorenú, ktorá sa stáva skutočným objektom umenia.“ Gerry Schum. Preto diela tvorené v land arte sú veľkolepé nielen svojou originalitou, ale aj veľkosťou v rozmeroch. Umelci si tvoria vlastné galérie v prírode, vyzdvihujú ju na vyššiu, cennejšiu úroveň najmä v očiach ľudí.

Pôvodné diela v land arte boli tvorené len pretváraním prírody, jej modelovaním, využívaním jej prvkov k vytváraniu umeleckých diel. Moderní autori ale už posúvajú aj túto tvorbu do inej roviny, využívajú umelé prvky v kombinácii s prírodnými. Výrazným tvorcom v tomto smere, inšpirátorom tejto práce bol práve bulharský umelec Christo, ktorý je známy tým, že obaľuje stromy aj rôzne prvky architektúry do umelých fólií. Niektoré z týchto diel sú síce nestále, musia sa meniť alebo celkovo odstrániť, ale napriek tomu ostávajú v povedomí ľudí navždy.

Záver

Záhradno-architektonické riešenia Sadu Antona Bernoláka v Trnave bolo navrhnuté jednotne a jednoducho, s dôrazom na funkčnosť a estetiku parku. Vytvorenie návrhu nedáva záruku toho, či projekt bude uskutočniteľný, a ako sa ujme medzi ľuďmi. Z tohto hľadiska by pre hlbšie spracovanie a praktickú aplikáciu výsledkov celej práce do budúcnosti bolo vhodné zväžiť zopár bodov pre dosiahnutie väčšej komplexnosti projektu:

- je nutné zváženie, či by nový dizajn parku bol návštevníkmi akceptovaný, či by vedeli oceniť nové štýly v tvorbe – dotazníkmi alebo komunikáciou s ľuďmi, ktorí užívajú park, zistiť, aké priestory im na ploche chýbajú, čo vnímajú negatívne, ako by si predstavovali daný priestor.
- zamyslieť by sa dalo aj nad výberom umeleckého smeru Land Art, či bude na ploche vhodný a či bude naplnený jeho význam. Land art bol tvorený väčšinou na väčších plochách, kde sa pretvárala príroda a vznikali rozsiahle diela, no súčasní umelci tvoria aj v menších priestoroch, kde využívajú aj umelý materiál v kombinácii s prírodným a ako sochár vytvárajú aj oni svoje diela.
- prehodnotený by mohol byť výber vegetácie na plochu, či je to do daného priestoru vhodné, s prihliadnutím nielen na prírodné podmienky, ale aj na napr. svetelné.
- dôležitým bodom na zváženie je, či by potok Trnávka, ako vodný prvok v danej lokalite mal alebo nemal byť zakomponovaný do návrhu. Treba prehodnotiť všetky jeho stránky, negatívne aj pozitívne.
- pre uskutočnenie návrhu parku v reálnej podobe je dôležité prehodnotenie ekonomickej a finančnej situácie mesta, ktorá môže projekt značne ohroziť. Náklady na rekonštrukciu a všetky zásahy s tým spojené môžu byť pre mesto nevýhodné a tým im dajú dôvod pre zastavenie projektu.

7 Použitá literatúra

1. ÁLEX SÁNCHEZ VIDIELLA, *Landscape architecture*. Antverp: 2009. ISBN 978-94-60650-27-7.
2. BIHUŇOVÁ, Mária: *Výtvarný element v urbanizovanom prostredí*. In: Kliment. M. et al. (eds.). 2004. Veda mladých 2004 (Zborník vedeckých príspevkov). [CD-ROM]. Nitra; SPU v Nitre, 2004. s 306-311. ISBN 80-8069-419-2.
3. BOETTGER, Suzaan: *A found weekend, 1967: Public sculpture and anti-monuments*. In: *Art in America*. 1/2001, s. 80 - 85.
4. CINKOVÁ, I.. *Komplexní vybavenost městského parku*. Diplomová práca. VŠZ BRNO: Lednice na Moravě, 1984.
5. ČARNÁ- Daniela: *Z mesta von: Umenie v prírode*. Bratislava: GALÉRIA MESTA BRATISLAVY, 2007. 144 s. ISBN 978-80-88762-95-9.
6. Časopis: *Kultúra a život mesta Trnavy*. 1974, 1978, 1980, 1981, 1984, 1986.
7. DEMPSEYOVÁ, Amy. *Umelecké styfy, školy a hnutí: Encyklopedický pruvodce moderním umením* Prel. Miroslav Koláč et al. 1. vyd. Praha: SLOV ART. 2002. 304 s. Prek. z ang. orig.: *Styles, Schools and Movements An Encyclopaedic Guide to Modern Art*. ISBN 80-7209-402-5.
8. Doc. Ing. Dr. Bohuslav Syrový, CSc., a kolektív. *Architektúra. Svedectvo dôb. Prehľad vývoja staviteľstva a architektúry*; Vydalo SNTL Praha 1987, vyd.3, doplnené, typové číslo L17-U3-IV-86/72356.
9. FERIANCOVÁ, Ľubica: *Tvorba parkov a iných umelých krajinných prvkov ako náhrada za prirodzené prostredie*. In: *Životné prostredie*. 5/2003. Bratislava: Ustav krajinej ekológie SAV, 2003. s. 244 - 248 [cit 2008-16-5J].
10. GERŽOVÁ, J. 1999. *Slovník světového a slovenského výtvarného umenia druhej polovice 20. storočia*. Vydavateľstvo: Kruh súčasného umenia PROFIL 1999. ISBN 80-968283-0-4.
11. GLENN, Martina: *Land art* [online]. [cit. 2010-05-13]. Dostupné na: http://www.artmuseum.cz/smer_list.php?smer_id=150
12. HAGAROVÁ, Jana. 2009. *Záhradno-architektonické riešenie mestského parku v Trnave* (Bakalárska práca).
13. Ing. arch. ĽUDMILA MIČINSKÁ, 1986, *Architektúra pre 3. ročník SPS – stavebných*, Alfa, 63 - 357 - 86.
14. JUHÁSOVÁ, G. *Metodika hodnotenia zdravotného stavu drevín*. 1999.
15. KAZIMÍR, Milan – ZACHAROVÁ, Daniela. 2007. *Trnava na starých pohľadniciach*. Bratislava: Dajama, 2007. ISBN 978-80-89226-17-7.
16. KOLLÁR, Tibor – KOLLÁR, Daniel. 2004. *Trnava a okolie*. Bratislava: Dajama, 2004. ISBN 80-88975-71-9.
17. Kresánek, Peter a kol.: *Ilustrovaná encyklopédia pamiatok – Slovensko. Historická architektúra – Pamiatky výtvarného umenia – Pamätihodnosti*.
18. LAILACH, Michael: *Land art*. Köln: TASCHEN, 2007. 96s. ISBN: 13-968-3-8228-5612-3.
19. LOSENICKÝ, B. 1993 *Klíč k modernímu výtvarnému umění, Soubor textů z přednášek v galerii U bílého jednorožce v Klatovech*. 1993, Galerie Klatovy-Klenová, 1993.
20. LUKAČOVIČOVÁ, Lenka: *Expanzia umenia: 60-te roky 20. storočia – Land Art*. [online]. [cit. 2010-05-13]. Dostupné na: <http://lenkalukacovicova.blog.sme.sk/c/184340/Expanzia-umenia-60-te-roky-20-storocia-Land-Art.html#ixzz0oZwrgrP5>
<http://lenkalukacovicova.blog.sme.sk/c/184340/Expanzia-umenia-60-te-roky-20-storocia-Land-Art.html#ixzz0p1kMaQ6l>
21. MACHOVEC, J. – HRUBÍK, P. – VREŠTIAK, P. *Sadovnícka dendrológia (Hodnotenie biotických prvkov)*. SPU Nitra: 2000. 228s. ISBN 80-7137-702-3.
22. ONDICA, Slavomír. 1998. *Trnava očami výtvarníka a fotografa*. Trnava: B-print, 1998. ISBN 80-967774-9-1.
23. ONDICA, Slavomír. 2000. *Mestské opevnenie, Pamiatky Trnavy*. Trnava: B-print, 2000. ISBN 80-968496-1-1.
24. OTRUBA, I. 2000. *Zahradně architektonická tvorba – Význačné zahradní a parkové celky*. Brno: MZLU, 2000. 97 s. ISBN 80-7157-461-9.
25. PETIŠKOVÁ, Terezie a kol. aut.: *Dějiny umění, 12. díl*. Praha: Euromedia: Knižní klub: Balios, 2002. 312 s. ISBN 80-242-0720-6.
26. Rada mesta Trnavy. 1938. *TRNAVA 1238 – 1938*. Trnava: 1938.
27. SUPUKA, Ján – FERIANCOVÁ Ľubica. 2008. *Vegetačné štruktúry v sídlach, parky a záhrady*. Nitra: SPU, 2008. ISBN 978-80-552-0067-5.
28. SUPUKA, Ján; VREŠTIAK, Pavol. *Základy tvorby parkových lesov: (a iných rekreačne využívaných lesov)*. 1. vyd. Bratislava : Veda, 1984. 226 s.
29. ŠIMONČIČ, Jozef – WATZKA, Jozef. 1988. *Dejiny Trnavy*. Bratislava: Obzor, 1988. DTR 65-035-88.

30. ŠIMONČIČ, Jozef. 1998. *Mojej Trnave, K dejinám Trnavy a okolia*. Trnava: B-print, 1998. ISBN 80-967935-1-9.
31. ŠTENČEL, V. – SOUČEK, V. – ŠONSKÝ, D. 1983. *Architektonické úpravy verejných priestranstiev*. Praha: SNTL, 1983. 172 s.
32. ŠUKAJLOVÁ, Margita. 2005. *Trnava, Dedičstvo minulých storočí*. Bratislava: Svornosť, 2005. ISBN 80-967856-1-3.
33. Vydavateľstvo Simplicissimus ISBN 978-80-969839-0-2 Vydavateľstvo, Bratislava 2009. 1. vyd. 984 s.
34. WAGNER, Bohdan. 1990. *Sadovnická tvorba 2*. Praha: 1990. ISBN 80-209-0112-4, ISBN 80-209-0031-4, ISBN 80-209-0032-2.

8 Prílohy

8.1 Textové prílohy

Príloha č. 1: Bodovací systém sadovníckej hodnoty drevín podľa Machovca (1982)

5 bodov – 1. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (najhodnotnejšie dreviny)

Dreviny absolútne zdravé a nepoškodené, tvarom i celkovým habitusom koruny odpovedajúce druhu, bez pozorovateľných poškodení, zavetvená až k zemi, veľkostne už plne rozvinuté, avšak ešte v plnom raste a vývoji. Do tejto kategórie patria dreviny, u ktorých je vzhľadom na predpokladanú dĺžku dosahovaného veku predpoklad, že môžu svojou sadovnícko-krajinárskou funkciou vyhovovať ešte niekoľko desaťročí.

Pri riešení priestoru, na ktorom sa takto vyhodnotenú dreviny nachádzajú, je treba vychádzať zo zásady, že ich je treba zachovať v maximálne možnej miere i za cenu prehodnotenia a pretvorenia sadovníckeho priestoru, preriešenia plánovanej zástavby a pod.

Tieto dreviny by prakticky mali byť zachované vo všetkých prípadoch.

4 body – 2. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (veľmi hodnotné dreviny)

Zdravé dreviny, typického tvaru, odpovedajúce príslušnému druhu alebo kultivaru, v celkovom habituse najvyššie len nepatrne narušené, alebo poškodené. Veľkostne rozvinuté aspoň tak, aby dosahovali približne polovicu tých rozmerov, ktoré sú na danom stanovišti schopné maximálne vytvoriť. Rovnako ako u predchádzajúcej skupiny musia mať dreviny predpoklad rozvoja po rad ďalších desaťročí pri udržaní dosiahnutej kvality.

I tieto dreviny je treba v maximálnej miere chrániť i za cenu pretvárania kompozície priestoru, na ktorom sa nachádzajú. K ich odstráneniu možno pristúpiť po vyčerpaní všetkých i pomerne nákladných riešení a len celkom vo výnimočných prípadoch.

3 body – 3. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (dreviny priemernej hodnoty)

Dreviny zdravé, resp. len nepatrne preschnuté ale bez chorôb a škodcov, ktorí by sa mohli rozširovať. Dreviny v tejto kategórii sa môžu tvarovo líšiť i veľmi podstatne od pôvodného druhu. Patria sem napr. dreviny vysoko vyvetvené avšak také, ktoré si

udržiavajú svoje estetické a funkčné hodnoty i pri silnom vyvetvení, dreviny s jednostrannou ale stabilnou korunou a pod. Patria sem tiež dreviny tvarovo i vzhľadovo typické, avšak dosiaľ menšieho vzrastu, nedosahujúce polovicu normálnych rozmerov daného druhu na posudzovanom stanovišti. Aj u tejto kategórie musí byť predpoklad dlhodobého rozvoja. Sú to buď dreviny, u ktorých je predpoklad, že si svoje sadovnícke zatriedenie udržia dlhodobo, alebo také, ktoré sa môžu ďalej rozvíjať a dosiahnu i vyšší počet bodov. Veľmi často, hlavne v porastoch, ktoré neboli dlhodobo systematicky udržiavané, tvoria základný materiál, z ktorého je možné postupne vymodelovať kvalitnejšie porasty.

Pri riešení sadovníckych úprav sa táto kategória považuje podľa potreby buď ponechať na ďalší vývoj a tam, kde to zámer vyžaduje sa odstrániť.

2 body – 4. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (dreviny podpriemernej hodnoty)

Patria sem dreviny značne poškodené, veľmi vysoko vyvetvené, bez predpokladu obrastania po presvetľovacích prebierkach, staré, málo vitálne, výrazne presychajúce, práchnivejúce, prípadne inak silne poškodené. Predpoklady ďalšieho vývoja sú značne obmedzené v kvalite i čase. Patria sem hlavne také dreviny, u ktorých nie je možné predpokladať zlepšenie ich kvality. Nesmú to byť dreviny ohrozujúce bezpečnosť ľudí alebo porastov. Pri výhľadových úpravách sa počíta s ich postupným odstraňovaním. Výnimku tvoria len dreviny mimoriadnej dendrologickej hodnoty (unikáty), dreviny, ku ktorým sa viažu nejaké pamätné udalosti, chránené stromy, resp. veľmi malebne pôsobiace torzá, ktoré sa nechávajú na dožitie.

1 bod – 5. KVALIFIKAČNÁ TRIEDA (dreviny nevyhovujúce)

Dreviny veľmi silne poškodené, nemocné, silne napadnuté škodcami, hlavne takými, kde hrozí ich nebezpečné šírenie na ostatné porasty, dreviny odumierajúce a odumreté, dreviny, ktoré ohrozujú bezpečnosť návštevníkov (napr. zrútenie na cestu), dreviny, svojou existenciou výrazne poškodzujúce kvalitu cennejších exemplárov (napr. dreviny vrastajúce do korún kvalitných a zvlášť svetlomilných stromov) a dreviny inak bezprostredne ohrozujúce daný priestor a jeho vývoj.

V tejto kategórii sú dreviny bez akýchkoľvek predpokladov ďalšieho vývoja. Pri riešení plôch, výhľadu sadovníckych úprav je nevyhnutné tieto dreviny okamžite, alebo čo v najkratšom možnom čase odstrániť. Sú to dreviny, ktoré v porastoch vadia a ktoré

je treba rýchle odstrániť, bez ohľadu na to, aký zámer je pri ďalšej výchove porastov uplatňovaný.

Príloha č. 2: Číselné kódy spôsobov poškodenia drevín podľa Juhásovej (1999)

1. Suché tenké konáre
2. Suché konštrukčné konáre
3. Preriedla koruna
 - a) listy malé, len na konci konárov
 - b) listy bledé, žlté, usychajúce, okraje listov suché
4. Suchý vrcholec
 - a) v dôsledku nesprávneho ošetrovania
 - b) v dôsledku výskytu húb
5. c) Rana na konároch
 - d) Rana na kmeni
 - e) Rana na báze kmeňa
6. Rakovinové rany na konároch
7. Rakovinové rany na kmeňoch
8. Rakovinová rana na báze kmeňa
9. Otvorená rakovinová rana
10. Zatvorená rakovinová rana
11. Dutina na konároch
12. Dutina na kmeni (cm)
13. Dutina v mieste rozkonárenia (cm)
14. Dutina na báze kmeňa (cm)
15. Povrchová dutina
16. Priebežná dutina
17. Uzatvorená dutina
18. Otvorená dutina (cm)
19. Dutina (diery na konároch)
20. Nevyvážená koruna
 - a) šikmo naklonený strom
 - b) jednostranne zavetvená koruna
 - c) stromy vysadené v skupine, vnútorné zatienené konáre sú úplne suché
21. Znížená stabilita

22. Odlomené konáre
- Odlomené konáre visia v korune stromov ohrozujú bezpečnosť obyvateľov
 - Vetrom odlomené konáre
23. Jednoduchý zlom konára
24. Zlom s rozštípením konára
25. Zlom, pri ktorom rozštiep zasahuje až do kmeňa
26. Poškodené korene
- parazitickými hubami
 - živočíšnymi škodcami
 - vyčnievajúce korene
 - neprimeraná zvýšená úroveň zeme okolo koreňov
 - zabetónované, alebo asfaltom zakryté korene
27. Drevokazné huby
28. Plodnice na konároch
29. Plodnice na kmeni
30. Plodnice na báze kmeňa
31. Huby z rodov: *Nectria*, *Schizophyllum*, *Trametes*, *Phellinus*, *Fomes*, *Armillaria*, *Rigidoporus*, *Laetiporus*...
32. Suchá hniloba
33. Mokrú hniloba
34. Huby z rodov: *Cytospora*, *Diplodia*, *Camarosporium*, *Melanconis*, *Cryphonectria*, *Phomopsis*, *Puccinia*, *Fusarium*, *Phoma*
35. Tracheomykózne huby
36. Škvryny na listoch
37. Nepohlavné štádiá vreckatých húb: *Cylindrosporium*, *Marssonina*, *Gnomonia*, *Septoria*, *Phyllosticta*, *Phytophthora*
38. Dierkovitosť listov: *Clasterosporium*, *Coryneum*
39. Múčnatky
40. Hrdze
41. Černe
42. Nezahojené rany, pahýle po odlomených alebo odpílených konároch
43. Úmyselné poškodenie človekom
- odcudzenie sadeníc
 - olamovanie konárov pre dekoratívne účely
- záseky na kmeni
 - odretá kôra na kmeni
 - poškodenie ohňom
 - orez konárov v blízkosti budov
 - orez konárov pod elektrickým vedením
 - nekvalitné ošetrovanie stromov pri ceste
 - poškodenie kmeňa pri kosení
 - odpílené tenké pňové výmladky
 - kmene sú mechanicky poškodené (v kmeni sú klince, železá a pod.)
 - odrezaný vrcholec stromu
44. Nekvalitný rez na hlavu
45. Nekvalitné ošetrovanie v predchádzajúcich rokoch
- nekvalitné rezy konárov
 - nekvalitné ošetrovanie rezných rán
 - nekvalitné ošetrovanie dutiny
46. Nesprávny rez
- vedený pred vetevným krúžkom
 - vedený cez vetevný krúžok
 - nechané dlhé pahýle po rezoch
 - rez nie je urobený (vedený) čisto
47. Sadovnícky rez koruny sa robil správne
- odpílené suché konštrukčné konáre
 - odpílené suché tenké konáre
 - odstránené konáre, ktoré boli napadnuté drevokaznými hubami
 - odstránené konáre, na ktorých boli parazitické mikroskopické huby
 - rezné rany sa ošetrili Slovakrylom
48. Sadovnícky rez urobený nesprávne
- odstránili sa zdravé konáre, ktoré neohrozovali bezpečnosť obyvateľov a majetku
 - po odrezaní konárov je koruna jednostranne zavetvená
49. Živočíšni škodcovia
50. Vošky
51. Ploskáčik
52. Hálky na listoch

53. Mínerky
54. Fúzače
55. Plstnatosť
56. Roztoče
57. Drevokazné mravce
58. Červotoče
59. *Viscum album, Loranthus europaeus*
60. Poškodenie bleskom
61. Doštičková hniloba
62. Zhodnotiť zdravotný stav pri rekonštrukcii stromu
63. Vidlicovitá koruna
64. Vysoko vyvetvená koruna
65. Metlovitý rast konárov v korune
66. Zle založená koruna
67. Zdeformovaný kmeň
68. Zdeformované konáre
69. Hrozí rozlomenie koruny
70. Nevyfrezovaný peň
71. Malolistosť
72. Neprimerane silný sadovnícky orez konárov v korune stromu
73. Na rezných ranách sú drevokazné huby, robí sa dutina, hnilobný proces
74. Pahýl
75. Odlupuje sa kôra na napadnutej časti hostiteľa
76. Strom nemá dobré podmienky na rast a vývoj, rastie v podraste
77. Spodné, zatienené konáre sú suché
78. V poraste je nadmerné množstvo burinných drevín
79. Na báze kmeňa a na kmeňoch je mnoho výmladkov
80. Strom zakreslený v pláne, alebo uvedený v zozname je už vyrúbaný
81. Nevyfrezovaný peň
82. Na pni je mnoho plodníc drevokazných húb
83. Prestárle kríky s mnohými suchými konármi
84. Solitér, má dostatok priestoru, vhodný na ďalšie pestovanie
85. V korune stromu sú zviazané konáre
86. Veľké rezné rany začínajú kalusovať

87. a) Rezné rany sa kalusujú čiastočne

88. Odlomený vrcholec

Príloha č. 3: Číselné kódy spôsobov ošetrovania drevín podľa Juhásovej (1999)

1. Orezať suché a napadnuté konáre
2. Orezať konštrukčné konáre
3. Ošetriť rany
4. Ošetriť dutiny
5. Zakryť dutiny, odvieť vodu z dutiny
6. Vyvážiť korunu (sadvnícky orez koruny, odstrániť konáre, ktoré sa dotýkajú)
7. Ošetriť rany po odlomených konároch
8. Opraviť staré rezné rany
9. Ošetriť korene
10. Odstrániť drevokazné huby
11. Ošetriť napadnuté listy
12. Chemická ochrana (huby, živ. Škodcovia)
13. Návrh na výrub
14. Zviazať konáre v korune stromu
15. Okamžitý zásah – odstrániť konáre
16. Zrezať vrcholce koruny
17. Mechanická ochrana – vyhrabať napadnuté listy
18. Odstrániť koreňové výmladky
19. Odstrániť pňové výmladky
20. Nechať nádejný výmladok
21. Odstrániť nálet
22. Strom treba postupne zmladiť
23. Stanoviť rozsah hniloby na báze kmeňa
24. Pri rekonštrukcii stanoviť rozsah poškodenia kmeňa
25. Nechať ohodnotený strom dožiť
26. Urobiť zálievku koreňov kyselinou boritou, biostimom supresivom

8.2 Tabuľkové prílohy

Príloha č. 4: Tabuľka určenia spoločenskej hodnoty drevín základnej

I. skupina polovždzelené a vždyzelené listnaté dreviny

II. skupina ihličnaté dreviny

III. skupina listnaté opadavé dreviny

Stromy

Výška, cm	do 50	51 – 100	101 – 200	nad 200
I. skupina	9,95	19,91	39,83	66,38
II. skupina	9,95	19,91	33,19	49,79
III. skupina	6,63	13,27	33,19	49,79

Obvod kmeňa, cm	11 – 12	13 – 14	15 – 16	17 – 20	21 – 25	26 – 30
I. skupina	82,95	99,58	116,17	199,16	298,74	365,13
II. skupina	66,38	99,58	116,17	165,97	215,76	232,35
III. skupina	66,38	82,95	99,58	132,77	149,37	165,97

Obvod kmeňa, cm	31 – 35	36 – 40	41 – 45	46 – 50	51 – 60	61 – 70
I. skupina	464,71	597,49	697,07	796,65	995,81	1194,98
II. skupina	265,55	331,93	398,33	497,9	597,49	697,07
III. skupina	199,16	232,35	298,74	365,13	431,52	497,9

Obvod kmeňa, cm	71 – 80	81 – 90	91 – 100	101 – 110	111 – 120	121 – 130
I. skupina	1394,14	1659,69	1991,63	2323,57	2655,51	
II. skupina	796,65	896,23	995,81	1095,39	1194,98	1294,56
III. skupina	564,29	663,87	763,46	863,04	962,62	1062,2

Obvod kmeňa, cm	131 – 160	161 – 190	191 – 220	221 – 250	251 – 280	281 – 310
I. skupina	–	–	–	–	–	–
II. skupina	1493,72	1692,89	1892,05	2091,21	2290,38	2489,54
III. skupina	1161,78	1294,56	1493,72	1692,89	1925,24	2124,41

Obvod kmeňa, cm	311 – 360	361 – 410	411 – 450	451 – 500	nad 500
I. skupina	–	–	–	–	–
II. skupina	2721,9	2954,25	3153,42	3983,27	5311,02
III. skupina	2323,57	2522,73	2854,67	3319,39	3983,27

Príloha č. 5: Tabuľka prirážkového indexu na výpočet spoločenskej hodnoty drevín upravenej

Index	Charakteristika drevín
0,4	- ak je drevina poškodená alebo iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí nad 60 % (ťažké poškodenie);
0,6	- ak je jednoznačne preukázaný nepriaznivý vplyv dreviny na statiku objektov a budov alebo drevín a ohrozuje prevádzkyschopnosť inžinierskych sietí, zatienuje nad hodnoty povolené normami a spôsobuje nadmernú vlhkosť obytných a iných objektov, – ak je drevina poškodená alebo je iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 26 – 60 % (stredné poškodenie)
0,8	- ak ide o drevinu z náletu alebo výmladkov, pokiaľ jej výskyt nie je v súlade s využívaním konkrétnej plochy územia, - ak je drevina poškodená alebo iným spôsobom znížená jej fyziologická hodnota v rozpätí 11-25 % (slabé poškodenie)
0,9	ak ide o krátkoveké dreviny;
1,1	- ak ide o dlhoveké dreviny;

1,2	- ak vek stromu je vyšší ako 100 rokov, - ak ide o dreviny v okolí priemyselných, poľnohospodárskych a iných hospodárskych objektov, - ak rastú v špecifických objektoch ako sú areály škôl, zdravotnícke zariadenia, vyhradené areály cintorínov, religiózne objekty a pietne miesta
1,3	- ak ide o dreviny v brehových porastoch, vo vetrolamoch v opustených ťažobných priestoroch vrátane háld, výsypiek a odvalov a o dreviny pramenísk a rašelinísk;
1,4	- ak ide o dreviny v parkoch, verejných sadoch a záhradkách, v stromoradiach alebo ak sú súčasťou historických jadier miest a centrálnych mestských zón;
1,5	- ak rastú v botanických a zoologických záhradách, arborétach, historických parkoch okrem prípadov uvedených pod písmenom h), v priestoroch kúpeľov a liečebných zariadení, pokiaľ nie sú vyhlásené za chránené územia, - ak predstavujú taxóny a taxonoidy (druhy a ich premenlivé formy) guľovitého, previsnutého a vertikálneho tvaru a taxóny s odlišnosťou v tvare a farbe listov a farbe kvetov, alebo vzácne z hľadiska introdukcie, pomaly rastúce a zakrpatené, alebo taxonomicky a geograficky vzácne, - ak rastú v chránenej krajinnej oblasti a v ochrannom pásme s druhým stupňom ochrany;
2,0	- ak rastú v národnom parku a v ochrannom pásme s tretím stupňom ochrany;
2,5	- ak rastú v chránenom areáli, prírodnej rezervácii, prírodnej pamiatke a v ochrannom pásme so štvrtým stupňom ochrany;
3,0	- ak sú vyhlásené za chránený strom, - ak rastú v národnej prírodnej rezervácii a v národnej prírodnej pamiatke.

Príloha č. 6: Tabuľka určenia spoločenskej hodnoty krov a krovitých porastov

Kry a krovité porasty

skupina	výška v cm	plošný priemet krov a krovitých porastov v m ²			
		do 2	do 5	do 10	za každých ďalších 5
I. skupina	do 30	6,59	49,79	82,95	49,79
	do 100	19,91	66,38	132,77	66,38
	do 150	23,23	99,58	199,16	82,95
	do 9,95	26,55	149,37	265,55	116,17
	nad 9,95	33,19	215,76	365,13	149,37
II. skupina	do 30	4,97	26,55	49,79	26,55
	do 100	8,29	39,83	82,95	39,83
	do 150	11,61	66,38	132,77	66,38
	do 9,95	4,93	99,58	199,16	82,95
	nad 9,95	19,91	149,37	265,55	116,17
III. skupina	do 30	3,31	19,91	33,19	16,59
	do 100	4,97	33,19	66,38	33,19
	do 150	6,63	53,11	99,58	49,79
	do 9,95	8,29	79,66	132,77	66,38
	nad 9,95	13,27	116,17	199,16	82,95

Príloha č. 7: Inventarizačná tabuľka

STROMY												
Por. číslo	Latinský názov	Obvod kmeňa [cm] d = 1,3 m	Výška dreviny [m]	Šírka koruny [m]	Sadovníck a hodnota	Zdravotný stav	Spôsob poškodenia	Spôsob ošetrenia	Spoločenská hodnota drevín - základná [euro]	Index	Spoločenská hodnota drevín - upravená [euro]	Poznámka
SEVERNÁ ČASŤ												
1	<i>Acer negundo</i>	145	13	12,5	3	3	8, 20 c, 46 d, 63, 64	13	1161,78	0,6, 0,9, 1,4	878,31	
2	<i>Acer platanoides</i>	120	16	11,7	4	2	18, 20 c, 47 a, 64, 65	4, 25	362,62	0,8, 1,1, 1,4	446,75	
3	<i>Acer platanoides</i>	150	16,5	11,4	4	2	18, 20 c, 47 a, 64, 66	4, 25	1161,78	0,8, 1,1, 1,4	1431,31	
4	<i>Sorbus aucuparia</i>	25	6	3	3	5	1, 2	13	149,37	0,4, 0,9, 1,4	75,28	mladá výsadba
5	<i>Sorbus aucuparia</i>	20	3,5	2,5	3	5	1, 2	13	132,77	0,4, 0,9, 1,4	66,92	mladá výsadba
6	<i>Tilia cordata</i>	20	2,8	1,5	3	3	14, 18, 20 b, 46 d, 69	13	132,77	0,6, 1,1, 1,4	122,68	mladá výsadba
7	<i>Aesculus hippocastanum</i>	180	15,5	11,6	4	1	20 b, 47 d, 64, 67	25	1294,56	0,8, 1,4	1449,91	
8	<i>Aesculus hippocastanum</i>	240	17,5	13	4	2	20 b, 46 d, 65, 66	25	1692,89	0,8, 1,4	1896,04	
9	<i>Tilia cordata</i>	19,5	4	2,5	3	z	20 b, 47 a, 65, 67	25	1493,72	1,1, 1,4	2300,33	mladá výsadba
10	<i>Tilia cordata</i>	20	5,7	3	3	z	20 b, 47 a, 65, 67	25	132,77	1,1, 1,4	204,47	mladá výsadba
11	<i>Tilia cordata</i>	16	2	1	3	z	20 b, 47 a, 65, 67	25	99,58	1,1, 1,4	153,35	mladá výsadba
12	<i>Tilia cordata</i>	310	27,5	18,5	4	1	20 b, 47 a, 65, 67	25	2124,41	0,8, 1,1, 1,4	2617,27	
13	<i>Sorbus aucuparia</i>	18	5,3	3,2	3	z	47, 65, 72	20	132,77	0,9, 1,4	167,29	mladá výsadba
14	<i>Aesculus hippocastanum</i>	175	15,5	13	4	2	3 a, 46 d, 67, 68	19	1294,56	0,8, 1,4	1449,91	
15	<i>Acer negundo</i>	150	13,5	12,3	3	3	20 a, 20 b, 46 d, 66, 67	13	1161,78	0,6, 0,9, 1,4	878,31	
16	<i>Tilia cordata</i>	190	16,5	14,5	4	1	47 a, 64,	15, 25	1294,56	0,8, 1,1, 1,4	1594,89	
17	<i>Acer pseudoplatanus</i>	210	15,5	10,3	3	3	5 a, 5 b, 20 b, 46, 68	13	1493,72	0,6, 1,1, 1,4	1380,2	
18	<i>Acer negundo</i>	90	15,5	7	3	2	20 a, 21, 63, 67	13, 19	663,87	0,6, 0,9, 1,4	501,89	
19	<i>Acer negundo</i>	95	9,5	9,9	3	2	20 a, 21, 63, 67	13, 19	763,46	0,6, 0,9, 1,4	577,18	
20	<i>Tilia cordata</i>	270	22,75	14,6	4	2	20 b, 47 a, 64, 65	25	1925,24	0,8, 1,1, 1,4	2371,9	
21	<i>Tilia cordata</i>	22	3,7	1,5	3	z	47 a, 64, 65	19, 25	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
22	<i>Tilia cordata</i>	275	25,75	12,9	4	2	47 a, 64, 65	19, 25	1925,24	0,8, 1,1, 1,4	2371,9	
23	<i>Tilia cordata</i>	21	4,5	2,5	3	2	20 c, 48, 65	1	149,37	0,8, 1,1, 1,4	184,02	mladá výsadba
24	<i>Tilia cordata</i>	20	4,5	3	3	2	20 c, 48, 65	1	132,77	0,8, 1,1, 1,4	163,57	mladá výsadba
25	<i>Acer pseudoplatanus</i>	237	20,75	11,3	3	2	20 c, 48, 65	12, 13	1692,89	0,6, 1,1, 1,4	1564,23	
26	<i>Tilia cordata</i>	18	4	2	3	2	47 a, 64, 66	12, 20	132,77	0,8, 1,1, 1,4	163,57	mladá výsadba
27	<i>Tilia cordata</i>	240	19,75	11,6	4	2	47 a, 64, 66	25	1692,89	0,8, 1,1, 1,4	2085,64	
28	<i>Tilia cordata</i>	16	3	1,2	3	z	47, 72	20	99,58	1,1, 1,4	153,35	mladá výsadba
29	<i>Tilia cordata</i>	15	3	1,2	3	z	47, 72	20	99,58	1,1, 1,4	153,35	mladá výsadba
30	<i>Tilia cordata</i>	21	6	3	3	z	47, 72	20	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
31	<i>Aesculus hippocastanum</i>	61	16,75	9,8	4	2	18, 47 a, 65	25	497,9	0,8, 1,4	557,65	
32	<i>Tilia cordata</i>	242	26,75	15	4	1	20 c, 47 a, 64	25	1692,89	0,8, 1,1, 1,4	2085,64	
33	<i>Acer platanoides</i>	90	15,75	10,5	3	2	20 b, 45 a, 67	22, 25	663,87	0,8, 1,1, 1,4	817,89	
34	<i>Acer pseudoplatanus</i>	60	11,25	5,7	2	2	3 b, 20 a, 48 b, 67	13	431,52	0,6, 1,1, 1,4	398,72	

35	<i>Acer platanoides 'Globosa'</i>	57	4	6,2	3	2	20, 43 h, 48 b, 67, 69	22, 25	431,52	0,8, 1,1, 1,4	531,63	
36	<i>Acer platanoides 'Globosa'</i>	49	4	5,1	3	2	20, 43 h, 48 b, 67, 69	22	365,13	0,8, 1,1, 1,4	449,84	
37	<i>Acer platanoides 'Globosa'</i>	51	4,2	5,9	3	2	20, 43 h, 48 b, 67, 69	20, 22	431,52	0,8, 1,1, 1,4	531,63	
38	<i>Tilia cordata</i>	222	24,25	14,3	4	1	20 b, 47 a, 65	25	1692,89	0,8, 1,1, 1,4	2085,64	
39	<i>Tilia cordata</i>	215	23,75	10,6	4	1	20 b, 47 a, 65	22, 25	1493,72	0,8, 1,1, 1,4	1840,26	
40	<i>Tilia cordata</i>	170	16,75	10,8	4	1	47, 65	19, 25	1294,56	0,8, 1,1, 1,4	1594,9	
41	<i>Tilia cordata</i>	232	18,75	12,9	2	3	5 b, 7, 21, 42	3, 13	1692,89	0,4, 1,1, 1,4	1042,82	
42	<i>Tilia cordata</i>	267	24,75	10,6	5	1	5 b	3, 16, 25	1925,24	0,8, 1,1, 1,4	2371,9	
43	<i>Aesculus hippocastanum</i>	180	15,75	11,7	3	2	5 b, 21, 47, 55	3, 6, 25	1294,56	0,8, 1,4	1449,91	
44	<i>Acer negundo</i>	173	12	16,5	2	3	3, 5 b, 20 a, 80	3, 4, 13	1294,56	0,6, 0,9, 1,4	978,69	
45	<i>Tilia cordata</i>	235	15,5	12,5	5	1	47	25	1692,89	0,8, 1,1, 1,4	2085,64	
46	<i>Aesculus hippocastanum</i>	218	17	16,5	3	2	4 a, 36, 47 a, 47 b, 65	1, 16, 25	1493,72	0,8, 1,4	1672,97	
47	<i>Acer platanoides</i>	127	15,5	15,6	4	1	20 b, 47 b, 64, 65	25	1062,2	0,8, 1,1, 1,4	1308,63	
48	<i>Acer platanoides</i>	138	17,25	13,7	4	1	12, 20 c, 47 a, 65	25	1161,78	0,8, 1,1, 1,4	1431,31	
49	<i>Acer platanoides</i>	135	19,25	14,4	4	2	20 c, 47 b, 64, 65	22, 25	1161,78	0,8, 1,1, 1,4	1431,31	
50	<i>Acer platanoides</i>	124	19,5	13,6	4	1	20 c, 47 b, 65, 67	2, 25	1062,2	0,8, 1,1, 1,4	1308,63	
51	<i>Acer platanoides</i>	190	18,75	18,6	3	3	12, 20 b, 46 d, 64	4, 25	1294,56	0,6, 1,1, 1,4	1196,17	
52	<i>Acer pseudoplatanus</i>	155	19,6	16,15	4	2	20 b, 45 a, 65, 66, 67	25	1161,78	0,8, 1,1, 1,4	1431,31	
53	<i>Tilia cordata</i>	215	22,5	18,2	5	1	47, 64, 65	25	1493,72	0,8, 1,1, 1,4	1840,26	
54	<i>Acer pseudoplatanus</i>	162	21,6	14,35	4	1	20 c, 45 a, 65, 66, 67	22, 25	1294,56	0,8, 1,1, 1,4	1594,9	
55	<i>Aesculus hippocastanum</i>	210	21,5	16,45	3	2	20 a, 26 c, 47 a, 65, 69	6	1493,72	0,8, 1,4	1672,97	
56	<i>Tilia cordata</i>	23	4,7	2,5	3	2	20 a, 26 c, 47 a, 65, 69	6, 9	149,37	0,8, 1,1, 1,4	184,02	mladá výsadba
57	<i>Tilia cordata</i>	180	18,5	14,5	4	2	20 a, 47 a, 65, 66, 67	25	1294,56	0,8, 1,1, 1,4	1594,9	
58	<i>Acer pseudoplatanus</i>	205	21,5	13,1	2	3	7, 13, 20 b, 46 a, 65, 67	3, 4, 13	1493,72	0,4, 1,1, 1,4	920,13	
59	<i>Aesculus hippocastanum</i>	170	15	14,8	4	2	20 b, 47 c, 64, 67	22, 25	1294,56	0,8, 1,4	1449,91	
60	<i>Tilia cordata</i>	250	16,6	13,4	4	2	4 a, 45 a, 65	16, 25	1692,89	0,8, 1,1, 1,4	2085,64	
61	<i>Tilia cordata</i>	382	18,5	15,9	4	1	12, 20 b, 47 a, 64, 65	6, 16, 25	2522,73	0,8, 1,1, 1,4	3108	
62	<i>Tilia cordata</i>	190	19,5	14,6	5	1	20 c, 47 a, 65, 72	22, 25	1294,56	0,8, 1,1, 1,4	1594,9	
63	<i>Aesculus pavia</i>	27	5,3	3,1	3	z	47 b, 65	12, 25	165,97	1,4	232,36	mladá výsadba
64	<i>Aesculus pavia</i>	30	7,25	4,6	3	z	47 b, 65	25	165,97	1,4	232,36	mladá výsadba
65	<i>Tilia cordata</i>	245	25,5	16,1	5	1	47 b, 64, 65	2, 25	1692,89	0,8, 1,1, 1,4	2085,64	
66	<i>Acer pseudoplatanus</i>	205	21,25	16	5	1	20 c, 47 a, 47 b, 65, 66	16, 25	1493,72	0,8, 1,1, 1,4	1840,26	
67	<i>Aesculus hippocastanum</i>	172	18,5	13,3	4	2	20 b, 26 c, 47 a, 65	9, 19, 22, 25	1294,56	0,8, 1,4	1449,91	
68	<i>Acer platanoides</i>	182	22,5	17,25	2	3	20 c, 46 d, 64, 65, 67	13	1294,56	0,4, 1,1, 1,4	797,45	
69	<i>Acer platanoides</i>	218	28,5	17,7	4	2	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	4, 16, 25	1493,72	0,8, 1,1, 1,4	1840,26	
70	<i>Aesculus hippocastanum</i>	200	22,3	13,6	4	2	14, 20 b, 45 a, 65, 66	1, 19, 25	1493,72	0,8, 1,4	1672,97	
71	<i>Acer pseudoplatanus</i>	180	21,5	14,2	4	2	12, 20 c, 47 a, 65, 67	19, 25	1294,56	0,8, 1,1, 1,4	1594,9	
72	<i>Tilia cordata</i>	22	5,8	3,3	3	z	47, 65	25	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
73	<i>Acer platanoides</i>	35	10,5	5,5	3	z	47, 65	25	199,16	1,1, 1,4	306,71	mladá výsadba
74	<i>Acer platanoides</i>	29	9,2	5	3	z	47, 65	25	165,97	1,1, 1,4	255,6	mladá výsadba
75	<i>Acer pseudoplatanus</i>	240	22,5	18,7	5	1	12, 20 c, 47, 64, 65	16, 25	1692,89	0,8, 1,1, 1,4	2085,64	
76	<i>Ginkgo biloba</i>	120	14	12,5	3	1	20 b, 47 a, 65, 66	25	1194,98	0,8, 1,1, 1,4	1472,22	
77	<i>Pinus nigra</i>	52	6,5	3,5	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6, 13	597,49	0,6, 1,1, 1,4	552,08	
78	<i>Pinus nigra</i>	43	6,5	3	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6, 13	398,33	0,6, 1,1, 1,4	368,06	
79	<i>Pinus nigra</i>	19	2,5	1,8	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6, 13	165,97	0,6, 1,1, 1,4	153,36	

80	<i>Pinus nigra</i>	15	2	1,5	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6, 13	116,17	0,6, 1,1, 1,4	107,34	
81	<i>Pinus nigra</i>	12	1,2	1,5	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6, 13	66,38	0,6, 1,1, 1,4	61,34	
82	<i>Pinus nigra</i>	28	5	3,5	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6, 13	232,35	0,6, 1,1, 1,4	214,69	
83	<i>Pinus nigra</i>	35	3,5	4	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6, 13	265,55	0,6, 1,1, 1,4	245,37	
84	<i>Pinus nigra</i>	20	2,3	1,2	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6, 13	165,97	0,6, 1,1, 1,4	153,36	
85	<i>Pinus nigra</i>	70	9	5,3	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6, 13	697,07	0,6, 1,1, 1,4	644,09	
86	<i>Pinus nigra</i>	40	4,8	3,5	2	2	20 c, 46 d, 66, 67, 68	6,13	331,93	0,6, 1,1, 1,4	306,7	
87	<i>Pinus nigra</i>	28	2,1	1,8	2	2	3 a, 20 a	20	232,38	0,6, 1,1, 1,4	214,72	
88	<i>Pinus nigra</i>	43	8	4,5	2	2	3 a, 20 a	20	398,33	0,6, 1,1, 1,4	368,06	
89	<i>Pinus nigra</i>	48	7,3	4	2	2	3 a, 20 a	20	497,9	0,6, 1,1, 1,4	460,06	
90	<i>Pinus nigra</i>	24	2,5	2,5	2	2	3 a, 20 a	20	215,76	0,6, 1,1, 1,4	199,36	
91	<i>Picea abies</i>	24	5	3,5	2	2	3 a, 20 a	20	215,76	0,6, 1,4	181,24	
92	<i>Sophora japonica</i>	190	24,5	23	5	1	20 b, 47 a	6, 25	1294,56	0,8, 1,4	1449,91	
93	<i>Tilia cordata</i>	27	6,2	2,1	3	z	20 c, 47 a	20	165,97	1,1, 1,4	255,59	mladá výsadba
94	<i>Acer negundo</i>	187	27,5	13	3	2	2, 20 a, 64	2, 25	1294,56	0,8, 0,9, 1,4	1304,92	
95	<i>Robinia pseudoacacia</i>	239	19,5	12,2	4	2	4 a, 20 a, 47 b, 64	16, 25	1692,89	0,8, 1,4	1896,04	
96	<i>Sorbus aucuparia</i>	15	4,1	2,2	3	z	20 c, 47 a	20	99,58	0,9, 1,4	125,47	mladá výsadba
97	<i>Acer platanoides</i>	161	14,5	12,9	3	2	20 a, 43 f, 48 a, 64	25	1294,56	0,8, 1,1, 1,4	1594,9	
98	<i>Tilia cordata</i>	23	6,3	3,5	3	z	20 c, 47 a	26	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
99	<i>Acer platanoides</i>	220	25,5	19	5	1	20 b, 47 a, 64, 67	16	1493,72	0,8, 1,1, 1,4	1840,26	
100	<i>Tilia cordata</i>	23	5,2	1,7	3	z	20 c, 47 a	20	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
101	<i>Tilia cordata</i>	36	5,45	2,3	3	z	20 c, 47 a	20	232,35	1,1, 1,4	357,82	mladá výsadba
102	<i>Aesculus hippocastanum</i>	158	19	10,92	4	2	20 b, 67	22	1161,78	0,8, 1,4	1301,19	
103	<i>Aesculus hippocastanum</i>	173	22,5	12,5	5	1	20 b, 47 a, 64	25	1294,56	0,8, 1,4	1449,91	
104	<i>Tilia cordata</i>	26	4,7	2,7	3	z	20 c, 47 a	20	165,97	1,1, 1,4	255,59	mladá výsadba
105	<i>Acer platanoides</i>	165	23,5	16,2	4	2	20 a, 43 h, 48 a, 67	25	1294,56	0,8, 1,1, 1,4	1594,9	
106	<i>Aesculus hippocastanum</i>	125	19,5	12,9	4	1	20 c, 45 a, 66	25	1062,2	0,8, 1,4	1189,66	
107	<i>Acer platanoides</i>	135	16,3	13,2	3	3	20 c, 47 a, 60, 64, 65	22	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,48	
108	<i>Acer platanoides</i>	160	20	13,9	2	3	3 a, 20 a, 46 b, 64, 77	13	1161,78	0,4, 1,1, 1,4	715,86	
109	<i>Acer platanoides</i>	19	7,2	3	3	z	20 c, 47 a	20	132,77	1,1, 1,4	204,47	mladá výsadba
110	<i>Aesculus hippocastanum</i>	170	16,5	14,7	4	2	20 a, 48 b, 65, 67	22	1294,56	0,8, 1,4	1449,91	
111	<i>Acer platanoides</i>	20	5,9	3,2	3	z	20 c, 47 a	20	132,77	1,1, 1,4	204,47	mladá výsadba
112	<i>Tilia cordata</i>	194	26,5	17,2	4	3	7, 20 b, 45 a, 64, 65	3, 16, 25	1493,72	0,6, 1,1, 1,4	1380,2	
113	<i>Tilia cordata</i>	173	19,75	13	4	2	20 c, 45 a, 65	25	1294,96	0,8, 1,1, 1,4	1595,39	
114	<i>Acer platanoides</i>	245	33,5	23,5	4	2	20 a, 47 a, 69	19	1692,89	0,8, 1,1, 1,4	2085,64	
115	<i>Acer negundo</i>	185	21	16,7	4	3	21, 48 a, 60, 64, 65	25	1294,56	0,6, 0,9, 1,4	978,69	
116	<i>Tilia cordata</i>	200	14,5	17,8	4	3	20 a, 20 b, 47 b, 65, 69	6, 25	1493,72	0,6, 1,1, 1,4	1380,19	
117	<i>Acer platanoides</i>	135	22,75	16,8	4	2	47 a, 66, 67	16, 18, 25	1161,78	0,8, 1,1, 1,4	1431,31	
118	<i>Acer platanoides</i>	118	19,6	12,6	3	2	20 a, 20 b, 48 a, 66, 67	13	962,62	0,8, 1,1, 1,4	1185,95	
119	<i>Tilia cordata</i>	272	23,5	20,3	4	3	7, 20 c, 44, 64, 65	3, 16	1925,24	0,6, 1,1, 1,4	1778,92	
120	<i>Acer platanoides</i>	27	7,8	4,5	3	z	20 c, 47 a	20	165,97	1,1, 1,4	255,59	mladá výsadba
121	<i>Aesculus hippocastanum</i>	173	19,5	10,1	4	3	20 b, 45 a, 65, 66, 67	6, 25	1294,56	0,6, 1,4	1087,43	
122	<i>Tilia cordata</i>	26	6	3	3	z	20 c, 47 a	20	165,97	1,1, 1,4	255,59	mladá výsadba
123	<i>Tilia cordata</i>	29	6,5	3,2	3	z	20 c, 47 a	20	165,97	1,1, 1,4	255,59	mladá výsadba
124	<i>Acer pseudoplatanus</i>	195	19,5	13,4	4	3	20 b, 47 d, 64, 65, 66	15, 25	1493,72	0,6, 1,1, 1,4	1380,19	

125	<i>Aesculus hippocastanum</i>	186	16,5	13,3	3	3	20 a, 20 b, 48, 67, 69	13	1294,56	0,6, 1,4	1087,43	
126	<i>Robinia pseudoacacia</i>	195	20,6	11,3	4	2	12, 20 b, 64, 66	4, 6, 25	1493,72	0,8, 1,4	1672,97	
127	<i>Acer platanoides</i>	138	19	9,4	3	3	20 b, 45 a, 67, 84	13	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,48	
128	<i>Acer platanoides</i>	22	8,2	3,5	3	z	20 c, 47 a	20	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
129	<i>Robinia pseudoacacia</i>	61	16	5,8	4	2	20 b, 46 d, 63, 64	22	497,9	0,8, 1,4	557,65	
130	<i>Robinia pseudoacacia</i>	56	10	5,3	3	2	20 b, 46 d, 63, 64	22	431,52	0,8, 1,4	483,3	
131	<i>Acer platanoides</i>	131	13	12	3	3	20 c, 48 a, 65, 67	13	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,48	
132	<i>Acer platanoides</i>	88	8,75	9,4	3	3	20 a, 20 b, 45 a, 64, 67	22, 25	663,87	0,6, 1,1, 1,4	613,42	
133	<i>Robinia pseudoacacia</i>	64	12,5	7,8	4	3	20 a, 20 b, 45 a, 64, 67	2, 22, 25	497,9	0,6, 1,4	418,24	
134	<i>Robinia pseudoacacia</i>	86	14,5	9,5	4	3	20 a, 20 b, 45 a, 64, 67	2, 22, 25	663,87	0,6, 1,4	557,65	
135	<i>Acer platanoides</i>	22	7	5	3	z	20 c, 47 a	20	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
136	<i>Acer platanoides</i>	180	21,5	22,4	3	3	4 a, 20 a, 48, 64, 66, 67	13	1294,56	0,6, 1,1, 1,4	1196,17	
137	<i>Tilia cordata</i>	282	22,5	20,7	3	3	7, 20 a, 48, 63, 64	3, 13	2124,41	0,6, 1,1, 1,4	1962,95	
138	<i>Tilia cordata</i>	22	3,8	2,1	3	z	20 c, 47 a	20	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
139	<i>Tilia cordata</i>	19	6,9	1,3	3	z	20 c, 47 a	20	132,77	1,1, 1,4	204,47	mladá výsadba
140	<i>Tilia cordata</i>	14	4,1	1	3	z	20 c, 47 a	20	82,95	1,1, 1,4	127,74	mladá výsadba
141	<i>Tilia cordata</i>	17	3	0,8	3	z	20 c, 47 a	20	132,77	1,1, 1,4	204,47	mladá výsadba
142	<i>Tilia cordata</i>	31	7,1	3,7	3	z	20 c, 47 a	20	199,16	1,1, 1,4	306,71	mladá výsadba
143	<i>Acer platanoides</i>	150	23	12,8	3	3	20 a, 20 b, 45 a, 64, 66, 67	13	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,48	
144	<i>Tilia cordata</i>	191	22,5	11	3	3	20 a, 21, 45 a, 66, 67	13	1493,72	0,6, 1,1, 1,4	1380,19	
145	<i>Acer pseudoplatanus</i>	120	16,5	14,5	3	3	20 b, 20 c, 45 a, 63, 66, 67	13	962,62	0,6, 1,1, 1,4	889,46	
146	<i>Tilia cordata</i>	23	4,5	2,3	3	z	20 c, 47 a	20	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
147	<i>Tilia cordata</i>	120	15,5	10,8	3	3	20 b, 20 c, 45 a, 65, 67	22, 25	962,62	0,6, 1,1, 1,4	889,46	
148	<i>Tilia cordata</i>	165	21,5	18	4	2	20 c, 64, 65, 67	22, 25	1294,56	0,8, 1,1, 1,4	1594,89	
149	<i>Acer pseudoplatanus</i>	180	22,5	17,7	3	3	20 c, 64, 67, 77	13	1294,56	0,6, 1,1, 1,4	1196,17	
150	<i>Tilia cordata</i>	17	3,5	1,5	3	z	20 c, 47 a	20	132,77	1,1, 1,4	204,47	mladá výsadba
151	<i>Robinia pseudoacacia</i>	145	20,7	10,2	4	2	20 c, 45 a, 63, 64, 67	22, 25	1161,78	0,8, 1,4	1301,19	
152	<i>Robinia pseudoacacia</i>	137	26,7	10,4	4	3	20 c, 48 a, 66, 67	1, 25	1161,78	0,6, 1,4	975,89	
153	<i>Robinia pseudoacacia</i>	144	18,5	9,7	4	3	20 a, 20 c, 45, 64, 66, 67	22	1161,78	0,6, 1,4	975,89	
154	<i>Tilia cordata</i>	215	25,5	16,8	4	2	20 c, 47 a, 64, 67	1, 25	1493,72	0,8, 1,1, 1,4	1840,26	
155	<i>Tilia cordata</i>	215	20,5	15,4	4	2	20 c, 47 a, 64, 67	1, 25	1493,72	0,8, 1,1, 1,4	1840,26	
156	<i>Tilia cordata</i>	185	28,5	18	3	3	20 a, 20 b, 45 a, 64, 67	13	1294,56	0,6, 1,1, 1,4	1196,17	
157	<i>Tilia cordata</i>	19	5,2	1,5	3	z	20 c, 47 a	20	132,77	1,1, 1,4	204,47	mladá výsadba
158	<i>Tilia cordata</i>	23	4,5	2,1	3	z	20 c, 47 a	20	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
159	<i>Tilia cordata</i>	160	26,5	14,8	4	3	20 b, 45 a, 63, 67	14, 15, 25	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,48	
160	<i>Acer pseudoplatanus</i>	190	22,5	10,9	3	3	7, 20 b, 45 a, 63, 67	13	1294,56	0,6, 1,1, 1,4	1196,17	
161	<i>Aesculus hippocastanum</i>	21	4,5	3	3	z	20 c, 47 a	20	149,37	1,4	209,12	mladá výsadba
162	<i>Aesculus hippocastanum</i>	26	5	4	3	z	20 c, 47 a	20	165,97	1,4	232,36	mladá výsadba
163	<i>Aesculus hippocastanum</i>	31	6	4	3	z	20 c, 47 a	20	199,16	1,4	278,82	mladá výsadba
164	<i>Tilia cordata</i>	23	4	2,5	3	z	20 c, 47 a	20	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
165	<i>Tilia cordata</i>	22	5,5	3	3	z	20 c, 47 a	20	149,37	1,1, 1,4	230,03	mladá výsadba
166	<i>Acer platanoides</i>	130	19,5	16,3	4	3	20 c, 45 a, 63, 64, 65, 67	6, 25	1062,2	0,6, 1,1, 1,4	981,47	
167	<i>Acer pseudoplatanus</i>	178	22,5	17	4	3	20 a, 20 b, 45 a, 63, 67	6, 25	1294,56	0,6, 1,1, 1,4	1196,17	
168	<i>Tilia cordata</i>	212	21,75	14,9	4	2	20 b, 45 a, 63, 65, 67, 69	6, 25	1493,72	0,8, 1,1, 1,4	1840,26	
169	<i>Tilia cordata</i>	19	5	2,8	3	z	20 c, 47 a	20	132,77	1,1, 1,4	204,47	mladá výsadba

170	<i>Aesculus hippocastanum</i>	210	17	16,1	3	3	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 69	13	1493,72	0,6, 1,4	1254,72	
171	<i>Pinus strobus</i>	33	7,2	3,2	3	z	20 c, 47 a	2, 20	265,55	1,4	371,77	mladá výsadba
172	<i>Gleditsia triacanthos</i>	156	20,6	13,4	5	2	20 b, 40 a, 64, 65, 67	22, 25	1161,78	0,8, 1,4	1301,19	
173	<i>Acer platanoides</i>	98	14,6	12,2	3	3	20 a, 20 b, 45 a, 67	6, 25	763,46	0,6, 1,1, 1,4	705,44	
174	<i>Robinia pseudoacacia</i>	72	11,8	8,7	3	2	20 b, 45 a, 67	22, 25	564,29	0,8, 1,4	632	
175	<i>Larix decidua</i>	120	15,5	13,1	3	2	20 c, 65	1, 25	1194,98	0,8, 1,1, 1,4	1472,22	
176	<i>Pinus nigra</i>	21	4,2	2,3	3	2	20 c, 45, 66, 69	6, 13	215,76	0,6, 1,1, 1,4	199,36	
177	<i>Pinus nigra</i>	26	4,2	1,9	3	2	20 c, 45, 66, 69	6, 13	232,35	0,6, 1,1, 1,4	214,69	
178	<i>Pinus nigra</i>	35	4,7	3,8	3	2	20 c, 45, 66, 69	6, 13	265,55	0,6, 1,1, 1,4	245,37	
179	<i>Pinus nigra</i>	35	4,2	3,3	3	2	20 c, 45, 66, 69	6, 13	265,55	0,6, 1,1, 1,4	245,37	
180	<i>Taxus baccata</i>	35	3	6	4	3	20 c, 47 b, 64, 66, 68	22, 25	265,55	0,6, 1,1, 1,4	245,37	strihaný na ker
181	<i>Taxus baccata</i>	20	5,5	6	4	3	20 c, 47 b, 64, 66, 68	22, 25	165,97	0,6, 1,1, 1,4	153,37	strihaný na ker; 8 kmienkov od bázy
182	<i>Acer platanoides 'Globosa'</i>	65	5	2,5	3	2	47	25	497,9	0,8, 1,1, 1,4	613,41	
183	<i>Acer platanoides 'Globosa'</i>	68	5	2	3	2	47	25	497,9	0,8, 1,1, 1,4	613,41	
184	<i>Acer platanoides</i>	89	10	3,7	3	2	47	25	663,87	0,8, 1,1, 1,4	817,89	
185	<i>Acer platanoides 'Globosa'</i>	39	5	2	4	2	47	25	232,35	0,8, 1,1, 1,4	286,26	
JUŽNÁ ČASŤ												
186	<i>Sorbus aria</i>	20	4	2	4	2	1	1	132,77	0,8, 0,9, 1,4	133,83	mladá výsadba
187	<i>Sorbus aria</i>	20	4	2	4	2	1	1	132,77	0,8, 0,9, 1,4	133,83	mladá výsadba
188	<i>Sorbus aria</i>	20	4	2	4	2	1	1	132,77	0,8, 0,9, 1,4	133,83	mladá výsadba
189	<i>Sorbus aria</i>	20	4	2	4	2	1	1	132,77	0,8, 0,9, 1,4	133,83	mladá výsadba
190	<i>Abies alba</i>	60	8	6	1	3	45, 66, 69	13	597,49	0,6, 1,1, 1,4	552,08	
191	<i>Aesculus hippocastanum</i>	380	20	14	3	4	20 a, 20 b, 48, 67, 69	13	2522,73	0,4, 1,4	1412,73	
192	<i>Aesculus hippocastanum</i>	220	20	14	3	3	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 69	13	1493,72	0,6, 1,4	1254,73	
193	<i>Tilia cordata</i>	20	6	2	2	3	20 c, 64, 67, 77	13	132,77	0,6, 1,1, 1,4	122,68	mladá výsadba
194	<i>Aesculus hippocastanum</i>	250	20	16	3	4	1, 2, 20 a, 20 b, 48, 67, 69	13	1692,89	0,4, 1,4	948,02	
195	<i>Tilia cordata</i>	20	6	2	2	3	5 b, 7, 21, 42	3, 13	132,77	0,6, 1,1, 1,4	122,68	mladá výsadba
196	<i>Aesculus hippocastanum</i>	250	20	16	3	4	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 69	13	1692,89	0,4, 1,4	948,02	
197	<i>Aesculus hippocastanum</i>	220	20	16	3	4	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 69	13	1493,72	0,4, 1,4	836,48	
198	<i>Tilia cordata</i>	240	20	16	3	4	20 c, 64, 67, 77	13	1692,89	0,4, 1,1, 1,4	1042,82	
199	<i>Tilia cordata</i>	250	20	16	3	4	20 a, 20 b, 45 a, 64, 67	13	1925,24	0,4, 1,1, 1,4	1185,95	
200	<i>Aesculus hippocastanum</i>	100	16	16	3	4	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 69	13	763,46	0,4, 1,4	427,54	
201	<i>Aesculus hippocastanum</i>	320	20	16	3	4	20 a, 20 b, 48, 67, 69	13	2323,57	0,4, 1,4	1301,19	
202	<i>Aesculus hippocastanum</i>	120	20	16	3	3	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 69	13	962,62	0,6, 1,4	808,6	
203	<i>Aesculus hippocastanum</i>	180	20	16	3	3	20 b, 47 d, 64, 67	25	1294,56	0,6, 1,4	1087,43	
204	<i>Aesculus hippocastanum</i>	250	20	16	3	3	20 b, 46 d, 65, 66	25	1692,89	0,6, 1,4	1422,03	
205	<i>Aesculus hippocastanum</i>	150	12	16	3	5	20 a, 20 b, 48, 67, 69	13	1161,78	0,4, 1,4	650,59	
206	<i>Acer platanoides</i>	30	8	4	3	3	20 b, 45 a, 67	22, 25	165,97	0,6, 1,1, 1,4	153,36	
207	<i>Acer platanoides</i>	30	8	4	3	3	20 c, 46 d, 64, 65, 67	13	165,97	0,6, 1,1, 1,4	153,36	
208	<i>Acer platanoides</i>	250	20	18	2	4	20 c, 46 d, 64, 65, 67	13	1692,89	0,4, 1,1, 1,4	1042,82	
209	<i>Acer platanoides</i>	150	20	18	2	4	20 c, 46 d, 64, 65, 67	13	1161,78	0,4, 1,1, 1,4	715,66	
210	<i>Acer platanoides</i>	30	8	4	3	3	23 c, 46 d, 64, 65, 67	13	165,97	0,6, 1,1, 1,4	153,36	

211	<i>Aesculus hippocastanum</i>	150	14	6	2	4	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 69	13	1161,78	0,4, 1,4	650,59	
212	<i>Robinia pseudoacacia</i>	40	10	6	1	3	1, 45 a, 64	13	232,35	0,6, 0,9, 1,4	175,66	
213	<i>Robinia pseudoacacia</i>	40+40	10	6	1	3	1, 45 a, 64	13	564,29	0,6, 0,9, 1,4	426,6	2 kmenky od bázy
214	<i>Robinia pseudoacacia</i>	40+40	10	6	1	3	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 69	13	564,29	0,6, 0,9, 1,4	426,6	2 kmenky od bázy
215	<i>Aesculus hippocastanum</i>	160	20	8	3	3	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 69	13	1161,78	0,6, 1,4	975,89	
216	<i>Aesculus hippocastanum</i>	150	20	12	2	4	7, 20 a, 45 a, 63, 67, 70	13	1161,78	0,4, 1,4	975,89	
217	<i>Acer pseudoplatanus</i>	150	20	14	1	4	21 a, 20 b, 48, 67, 69	13	1161,78	0,4, 1,1, 1,4	715,66	
218	<i>Aesculus hippocastanum</i>	150	20	14	1	3	19 a, 45 a, 64, 67	13	1161,78	0,6, 1,4	975,89	
219	<i>Tilia cordata</i>	40	6	4	3	4	20 a, 20 b, 45 a, 64, 67	13	232,35	0,4, 1,1, 1,4	143,13	
220	<i>Acer platanoides</i>	150	14	8	3	4	46 d, 64, 65, 67	13	1161,78	0,4, 1,1, 1,4	715,66	
221	<i>Acer platanoides</i>	150	14	8	3	4	46 d, 64, 65, 67	13	1161,78	0,4, 1,1, 1,4	715,66	
222	<i>Acer platanoides</i>	150	14	8	3	4	45 a, 64, 67	13	1161,78	0,4, 1,1, 1,4	715,66	
223	<i>Tilia cordata</i>	150	14	8	3	3	20 c, 47 a	20	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,49	
224	<i>Robinia pseudoacacia</i>	100	15	8	2	3	45 a, 64, 67	13	763,46	0,6, 0,9, 1,4	577,18	
225	<i>Robinia pseudoacacia</i>	40+60	16	8	2	3	47, 65	25	763,46	0,6, 0,9, 1,4	577,18	2 kmenky od bázy
226	<i>Aesculus hippocastanum</i>	200	20	14	3	3	5 b, 21, 47, 55	3, 6, 25	1493,72	0,6, 1,4	1254,73	
227	<i>Tilia cordata</i>	200	20	14	3	3	20 c, 48, 65	1	1493,72	0,6, 1,1, 1,4	1380,19	
228	<i>Robinia pseudoacacia</i>	180	20	14	3	3	45 a, 64, 67	13	1294,56	0,6, 0,9, 1,4	978,69	
229	<i>Acer platanoides</i>	100	14	8	3	3	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	4, 16, 25	763,46	0,6, 1,1, 1,4	705,44	
230	<i>Acer platanoides</i>	120	14	8	3	3	14, 20 b, 46 d, 65, 66	4, 19, 25	962,62	0,6, 1,1, 1,4	889,46	
231	<i>Acer platanoides</i>	120	10	8	3	4	46 d, 64, 65, 67	13	962,62	0,4, 1,1, 1,4	592,97	
232	<i>Acer platanoides</i>	80	14	8	3	3	47, 65	25	564,29	0,6, 1,1, 1,4	512,4	
233	<i>Acer platanoides</i>	240	15	12	3	3	47, 65	25	1692,89	0,6, 1,1, 1,4	1564,23	
234	<i>Acer platanoides</i>	30	8	4	3	3	47, 65	25	165,97	0,6, 1,1, 1,4	153,36	
235	<i>Aesculus hippocastanum</i>	260	20	12	3	3	20 a, 26 c, 47 a, 65, 69	6	1925,24	0,6, 1,4	1617,2	
236	<i>Acer platanoides</i>	240	25	15	4	3	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	4, 16, 25	1692,89	0,6, 1,1, 1,4	1564,23	
237	<i>Acer platanoides</i>	240	25	15	3	3	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	4, 16, 25	1692,89	0,6, 1,1, 1,4	1564,23	
238	<i>Acer platanoides</i>	220	25	15	3	3	14, 20 b, 46 d, 65, 66	1, 19, 25	1493,72	0,6, 1,1, 1,4	1380,19	
239	<i>Acer platanoides</i>	220	25	15	3	3	46 d, 64, 65, 66	25	1493,72	0,6, 1,1, 1,4	1380,19	
240	<i>Acer platanoides</i>	110	12	15	3	3	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	25	863,04	0,6, 1,1, 1,4	797,45	
241	<i>Aesculus hippocastanum</i>	110	12	8	3	3	20 b, 47 c, 64, 67	22, 25	863,04	0,6, 1,4	724,95	
242	<i>Tilia cordata</i>	20	4	2	3	3	20 c, 48, 65	1	132,77	0,6, 1,1, 1,4	122,68	mladá výsadba
243	<i>Aesculus hippocastanum</i>	300	20	10	3	3	20 b, 47 d, 64, 67	25	2124,41	0,6, 1,4	1784,5	
244	<i>Tilia cordata</i>	20	4	2	3	3	20 c, 48, 65	1	132,77	0,6, 1,1, 1,4	122,68	
245	<i>Tilia cordata</i>	20	4	2	3	3	20 c, 48, 65	1	132,77	0,6, 1,1, 1,4	122,68	
246	<i>Acer platanoides</i>	180	20	10	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	1294,56	0,6, 1,1, 1,4	1196,17	
247	<i>Acer platanoides</i>	40	20	10	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	232,35	0,6, 1,1, 1,4	214,69	
248	<i>Acer platanoides</i>	80	8	4	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	564,29	0,6, 1,1, 1,4	521,4	
249	<i>Fraxinus excelsior</i>	80	10	6	2	3	64, 67	13	564,29	0,6, 1,4	474	
250	<i>Aesculus hippocastanum</i>	150	6	10	4	3	14, 20 b, 45 a, 65, 66	1, 19, 25	1161,78	0,6, 1,4	975,89	
251	<i>Aesculus hippocastanum</i>	240	20	12	4	2	20 b, 47 a, 64	25	1692,89	0,8, 1,4	1896,04	
252	<i>Acer pseudoplatanus</i>	200	20	15	4	2	12, 20 c, 47 a, 65, 67	19, 25	1493,72	0,8, 1,1, 1,4	1840,26	

253	<i>Acer pseudoplatanus</i>	300	20	12	4	2	12, 20 c, 47 a, 65, 67	19, 25	2124,41	0.8, 1.1, 1.4	2617,27	
254	<i>Fraxinus excelsior</i>	220	20	15	5	2	47, 65	25	1493,72	0.8, 1.4	1672,97	
255	<i>Acer pseudoplatanus</i>	150	20	20	4	2	47, 65	25	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
256	<i>Acer pseudoplatanus</i>	150	20	20	4	2	47, 65	25	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
257	<i>Acer pseudoplatanus</i>	220	20	20	3	2	47, 65	25	1493,72	0.8, 1.1, 1.4	1840,26	
258	<i>Acer pseudoplatanus</i>	150	20	20	4	2	47, 65	25	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
259	<i>Acer pseudoplatanus</i>	150	20	20	3	4	19 a, 45 a, 64, 67	13	1161,78	0.4, 1.1, 1.4	1431,31	
260	<i>Aesculus hippocastanum</i>	120	12	20	3	3	20 b, 45 a, 65, 66, 67	6, 25	962,62	0.6, 1.4	808,6	
261	<i>Acer pseudoplatanus</i>	140	20	20	4	3	47, 65	25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
262	<i>Aesculus hippocastanum</i>	120	6	20	3	2	20 b, 47 c, 64, 67	22, 25	962,62	0.8, 1.4	1078,13	
263	<i>Acer platanoides</i>	150	6	18	4	2	20 c, 47, 64, 65	25	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
264	<i>Acer platanoides</i>	60	12	10	3	3	20 c, 47, 64, 65	25	431,52	0.6, 1.1, 1.4	398,73	
265	<i>Acer platanoides</i>	60	12	6	3	3	20 c, 47, 64, 65	25	431,52	0.6, 1.1, 1.4	398,73	
266	<i>Acer platanoides</i>	60	12	12	3	3	20 c, 47, 64, 65	25	431,52	0.6, 1.1, 1.4	398,73	
267	<i>Tilia cordata</i>	60	12	12	3	3	20 c, 48, 65	1	431,52	0.6, 1.1, 1.4	398,73	
268	<i>Acer platanoides</i>	100	12	12	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
269	<i>Acer platanoides</i>	110	12	12	3	3	47, 65	25	863,04	0.6, 1.1, 1.4	797,45	
270	<i>Acer platanoides</i>	120	12	12	3	3	47, 65	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
271	<i>Acer platanoides</i>	120	12	12	3	3	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	4, 16, 25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
272	<i>Acer platanoides</i>	120	12	12	3	3	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	4, 16, 25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
273	<i>Acer platanoides</i>	120	20	12	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
274	<i>Acer platanoides</i>	120	20	12	3	3	47, 65	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
275	<i>Acer platanoides</i>	120	20	12	3	3	47, 65	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
276	<i>Robinia pseudoacacia</i>	200	12	15	3	3	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	4, 16, 25	1493,72	0.6, 0.9, 1.4	1129,25	
277	<i>Aesculus hippocastanum</i>	150	12	12	3	3	20 b, 47 a, 64	25	1161,78	0.6, 1.4	975,89	
278	<i>Aesculus hippocastanum</i>	80	12	12	3	3	20 a, 26 c, 47 a, 65, 69	6, 25	564,29	0.6, 1.4	474	
279	<i>Acer platanoides</i>	100	20	12	3	3	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	4, 16, 25	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
280	<i>Acer platanoides</i>	150	20	12	3	3	14, 20 b, 46 d, 64, 65, 66	4, 16, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
281	<i>Acer platanoides</i>	80	20	8	3	3	47, 65	25	564,29	0.6, 1.1, 1.4	521,4	
282	<i>Acer platanoides</i>	100	20	10	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
283	<i>Acer platanoides</i>	160	20	10	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
284	<i>Tilia cordata</i>	210	12	8	3	3	47 a, 65, 67	15, 25	1493,72	0.6, 1.1, 1.4	1380,19	
285	<i>Acer platanoides</i>	80	16	10	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	564,29	0.6, 1.1, 1.4	521,4	
286	<i>Acer platanoides</i>	100	12	10	3	3	47 a, 65, 67	15, 25	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
287	<i>Acer platanoides</i>	100	18	10	3	3	47 a, 65, 67	15, 25	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
288	<i>Acer platanoides</i>	80	18	10	1	5	46 d, 64, 65, 67	13	564,29	0.4, 1.1, 1.4	347,6	
289	<i>Acer platanoides</i>	210	25	15	3	3	12, 47, 64, 65	25	1493,72	0.6, 1.1, 1.4	1380,19	
290	<i>Acer platanoides</i>	80	20	8	3	3	12, 47, 64, 65	25	564,29	0.6, 1.1, 1.4	521,4	
291	<i>Acer platanoides</i>	100	20	10	3	3	12, 47, 64, 65	25	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
292	<i>Tilia cordata</i>	230	20	10	3	3	20 c, 47 a	20	1692,89	0.6, 1.1, 1.4	1380,19	
293	<i>Tilia cordata</i>	20	20	10	3	3	20 c, 47 a	20	132,77	0.6, 1.1, 1.4	122,68	
294	<i>Tilia cordata</i>	180	20	10	3	3	47 a, 64, 66	20, 25	1294,56	0.6, 1.1, 1.4	1196,17	
295	<i>Tilia cordata</i>	180	20	10	3	3	47 a, 64, 66	20, 25	1294,56	0.6, 1.1, 1.4	1196,17	
296	<i>Tilia cordata</i>	150	20	10	3	3	20 c, 45 a, 65, 66, 67	22, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
297	<i>Acer platanoides</i>	180	16	10	3	3	47, 65	25	1294,56	0.6, 1.1, 1.4	1196,17	

298	<i>Acer platanoides</i>	150	20	10	3	3	12, 20 c, 47, 64, 65	16, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
299	<i>Acer platanoides</i>	180	18	10	3	3	47, 65	25	1294,56	0.6, 1.1, 1.4	1196,17	
300	<i>Acer platanoides</i>	120	20	10	3	3	20 b, 47 a, 65, 67	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
301	<i>Tilia cordata</i>	120	18	10	4	3	20 b, 47 a, 65, 67	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
302	<i>Tilia cordata</i>	140	18	10	4	3	20 b, 47 a, 65, 67	25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
303	<i>Tilia cordata</i>	150	20	10	3	3	230b, 47 a, 65, 67	25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
304	<i>Aesculus hippocastanum</i>	300	20	10	4	3	20 b, 47 d, 64, 67	25	2124,41	0.6, 1.4	1784,5	
305	<i>Acer platanoides</i>	180	20	10	3	3	12, 47, 64, 65	25	1294,56	0.6, 1.1, 1.4	1196,17	
306	<i>Aesculus hippocastanum</i>	20	6	4	3	3	20 b, 45 a, 65, 66, 67	25	132,77	0.6, 1.4	111,53	
307	<i>Sorbus aria</i>	20	6	4	3	3	1	1	132,77	0.6, 0.9, 1.4	100,37	
308	<i>Tilia cordata</i>	320	20	10	3	3	21 b, 47 a, 65, 67	25	2323,57	0.6, 1.1, 1.4	1394,14	
309	<i>Tilia cordata</i>	120	20	10	3	3	47 a, 64, 66	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
310	<i>Tilia cordata</i>	140	20	10	3	3	20 c, 45 a, 65, 66, 67	22, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
311	<i>Tilia cordata</i>	140	20	10	3	3	20 c, 45 a, 65, 66, 67	22, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
312	<i>Tilia cordata</i>	140	20	10	3	3	20 c, 45 a, 65, 66, 67	22, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
313	<i>Aesculus hippocastanum</i>	20	4	4	3	3	20 a, 26 c, 47 a, 65, 69	25	132,77	0.6, 1.4	111,53	mladá výsadba
314	<i>Aesculus hippocastanum</i>	20	6	4	3	3	20 b, 45 a, 65, 66, 67	25	132,77	0.6, 1.4	111,53	mladá výsadba
315	<i>Aesculus hippocastanum</i>	20	6	4	3	3	20 b, 47 d, 64, 67	25	132,77	0.6, 1.4	111,53	mladá výsadba
316	<i>Sorbus aria</i>	20	4	4	3	3	1	1	132,77	0.6, 0.9, 1.4	100,37	mladá výsadba
317	<i>Tilia cordata</i>	140	18	20	3	2	20 c, 45 a, 65, 66, 67	22, 25	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
318	<i>Robinia pseudoacacia</i>	60	14	16	3	3	12, 47, 65	25	431,52	0.6, 0.9, 1.4	326,23	
319	<i>Robinia pseudoacacia</i>	60	16	8	3	2	12, 47, 65	25	431,52	0.8, 0.9, 1.4	434,97	
320	<i>Robinia pseudoacacia</i>	120	20	12	3	2	12, 47, 65	25	962,62	0.8, 0.9, 1.4	970,32	
321	<i>Tilia cordata</i>	140	20	20	3	2	20 c, 45 a, 65, 66, 67	22, 25	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
322	<i>Tilia cordata</i>	80	16	18	3	2	47 a, 64, 66	25	564,29	0.8, 1.1, 1.4	695,21	
323	<i>Aesculus hippocastanum</i>	80	16	20	3	2	20 b, 47 a, 64	25	564,29	0.8, 1.4	632	
324	<i>Tilia cordata</i>	20	4	4	3	2	20 c, 45 a, 65, 66, 67	22, 25	132,77	0.8, 1.1, 1.4	163,57	
325	<i>Robinia pseudoacacia</i>	100	18	20	3	2	12, 47, 65	25	763,46	0.8, 0.9, 1.4	169,57	
326	<i>Aesculus hippocastanum</i>	210	20	20	3	3	20 a, 26 c, 47 a, 65, 69	25	1493,72	0.6, 1.4	1254,73	
327	<i>Acer platanoides</i>	150	20	20	3	3	12, 47, 64, 65	25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
328	<i>Tilia cordata</i>	190	20	20	3	3	47 a, 64, 65	19, 25	1294,56	0.6, 1.1, 1.4	1196,17	
329	<i>Aesculus hippocastanum</i>	20	4	4	3	2	20 b, 45 a, 65, 66, 67	6, 25	132,77	0.8, 1.4	148,7	mladá výsadba
330	<i>Aesculus hippocastanum</i>	20	4	4	3	2	47 a, 65, 67	15, 25	132,77	0.8, 1.4	148,7	mladá výsadba
331	<i>Aesculus hippocastanum</i>	20	4	4	3	3	20 b, 47 a, 64	25	132,77	0.6, 1.4	111,53	mladá výsadba
332	<i>Aesculus hippocastanum</i>	20	4	4	3	2	20 b, 47 a, 64	25	132,77	0.8, 1.4	148,7	mladá výsadba
333	<i>Tilia cordata</i>	140	18	20	5	2	220b, 47 a, 64	25	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
334	<i>Tilia cordata</i>	140	18	20	5	2	20 a, 47 a, 65, 66, 67	25	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
335	<i>Tilia cordata</i>	140	18	20	5	2	20 a, 47 a, 65, 66, 67	26	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
336	<i>Tilia cordata</i>	160	18	20	5	2	20 a, 47 a, 65, 66, 67	27	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
337	<i>Tilia cordata</i>	200	18	20	3	3	20 a, 47 a, 65, 66, 67	28	1493,72	0.6, 1.1, 1.4	1380,2	
338	<i>Acer platanoides 'Globosa'</i>	60	6	6	3	3	20, 43 h, 48 b, 67, 69	22, 25	431,52	0.6, 1.1, 1.4	398,73	
339	<i>Aesculus hippocastanum</i>	320	20	20	3	3	20 a, 26 c, 47 a, 65, 69	25	2323,57	0.6, 1.4	1951,79	
340	<i>Pinus sylvestris</i>	100	20	20	1	3	45, 66, 69	13	995,81	0.6, 1.4	836,48	
341	<i>Crataegus monogyna</i>	60	6	4	3	3	47	25	431,52	0.6, 0.9, 1.4	326,23	
342	<i>Crataegus monogyna</i>	40	4	4	3	3	47	25	232,35	0.6, 0.9, 1.4	175,66	

343	<i>Acer platanoides 'Globosa'</i>	40	6	6	3	3	47	25	232,35	0,6, 1,1, 1,4	214,69	
344	<i>Fraxinus excelsior</i>	60	6	8	3	3	1, 2, 64, 67	13	431,52	0,6, 1,4	362,48	
345	<i>Tilia cordata</i>	80	20	8	3	3	45 a, 64, 67	13	564,29	0,6, 1,1, 1,4	521,4	
346	<i>Sorbus aria</i>	80	4	8	4	3	1	1	564,29	0,6, 0,9, 1,4	426,6	
347	<i>Sorbus aria</i>	80	4	8	4	3	1	1	564,29	0,6, 0,9, 1,4	426,6	
348	<i>Sorbus aria</i>	80	4	8	4	3	1	1	564,29	0,6, 0,9, 1,4	426,6	
349	<i>Sorbus aria</i>	80	4	8	4	3	1	1	564,29	0,6, 0,9, 1,4	426,6	
350	<i>Ginkgo biloba</i>	60	12	6	4	3	47 a, 65, 66	25	597,49	0,6, 1,1, 1,4	552,08	
351	<i>Aesculus hippocastanum</i>	120	12	6	3	3	20 b, 45 a, 65, 66, 67	6, 25	962,62	0,6, 1,4	808,6	
352	<i>Tilia cordata</i>	140	12	20	2	3	5 b, 7, 21, 42	13	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,49	
353	<i>Robinia pseudoacacia</i>	40	12	20	2	3	45 a, 64, 67	13	232,35	0,6, 0,9, 1,4	175,66	
354	<i>Robinia pseudoacacia</i>	40	12	20	2	3	47 a, 65, 67	25	232,35	0,6, 0,9, 1,4	175,66	
355	<i>Robinia pseudoacacia</i>	40	12	20	2	3	45 a, 64, 67	13	232,35	0,6, 0,9, 1,4	175,66	
356	<i>Robinia pseudoacacia</i>	40	12	20	2	3	47 a, 65, 67	25	232,35	0,6, 0,9, 1,4	175,66	
357	<i>Acer pseudoplatanus</i>	160	12	20	5	2	47, 65	25	1161,78	0,8, 1,1, 1,4	1431,31	
358	<i>Acer pseudoplatanus</i>	100	12	20	5	2	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	763,46	0,8, 1,1, 1,4	940,76	
359	<i>Carpinus betulus</i>	100	6	4	3	2	47, 65	25	763,46	0,8, 1,4	855,23	
360	<i>Acer platanoides</i>	80	12	20	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16, 25	564,29	0,6, 1,1, 1,4	521,4	
361	<i>Tilia cordata</i>	320	12	20	5	2	20 a, 47 a, 65, 66, 67	25	2323,57	0,8, 1,1, 1,4	2862,64	
362	<i>Fraxinus excelsior</i>	120	12	10	3	3	47, 65	25	962,62	0,6, 1,4	808,6	
363	<i>Robinia pseudoacacia</i>	60+60+80	12	10	3	3	12, 47, 65	25	863,04	0,6, 0,9, 1,4	652,46	3 kmienky od bázy
364	<i>Tilia cordata</i>	300	12	10	5	3	47 a, 64, 65	19, 25	2124,41	0,6, 1,1, 1,4	1073,49	
365	<i>Acer platanoides</i>	150	12	10	3	3	47 a, 65, 67	25	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1431,31	
366	<i>Acer platanoides</i>	100	12	10	5	3	47 a, 65, 67	25	763,46	0,6, 1,1, 1,4	705,44	
367	<i>Acer platanoides</i>	60	12	10	3	3	47 a, 65, 67	25	431,52	0,6, 1,1, 1,4	398,73	
368	<i>Acer platanoides</i>	60	12	10	5	3	47 a, 65, 67	25	431,52	0,6, 1,1, 1,4	398,73	
369	<i>Acer platanoides</i>	150	12	10	3	3	47 a, 65, 67	25	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,49	
370	<i>Acer platanoides</i>	220	12	10	3	3	47 a, 65, 67	25	1493,72	0,6, 1,1, 1,4	1073,49	
371	<i>Acer platanoides</i>	120	12	10	3	1	47 a, 65, 67	25	962,62	0,8, 1,1, 1,4	1185,95	
372	<i>Acer platanoides</i>	100	12	10	3	3	47 a, 65, 67	25	763,46	0,6, 1,1, 1,4	705,44	
373	<i>Tilia cordata</i>	20	4	2	3	3	12, 20 b, 47 a, 64, 65	6, 26, 25	132,77	0,6, 1,1, 1,4	122,68	
374	<i>Tilia cordata</i>	20	4	2	3	1	12, 47 a, 64, 65	6, 26, 25	132,77	0,8, 1,1, 1,4	163,57	
375	<i>Acer platanoides</i>	180	12	10	3	3	47 a, 65, 67	25	1294,56	0,6, 1,1, 1,4	1196,17	
376	<i>Acer platanoides</i>	80	18	10	5	3	20 b, 47 a, 65, 67	25	564,29	0,6, 1,1, 1,4	521,4	
377	<i>Acer platanoides</i>	80	18	10	3	3	20 b, 47 a, 65, 67	25	564,29	0,6, 1,1, 1,4	521,4	
378	<i>Acer platanoides</i>	20	4	4	3	2	47 a, 65, 67	25	132,77	0,8, 1,1, 1,4	163,57	
379	<i>Acer platanoides</i>	120	16	12	3	2	47 a, 65, 67	25	962,62	0,8, 1,1, 1,4	1185,95	
380	<i>Acer platanoides</i>	100	20	24	3	3	20 b, 47 a, 65, 67	25	763,46	0,6, 1,1, 1,4	705,44	
381	<i>Tilia cordata</i>	180	20	23	3	3	47 a, 64, 65	19, 25	1294,56	0,6, 1,1, 1,4	1196,17	
382	<i>Acer pseudoplatanus</i>	160	18	18	3	2	20 b, 47 d, 64, 65, 66	15, 25	1161,78	0,8, 1,1, 1,4	1431,31	
383	<i>Tilia cordata</i>	20	18	18	3	2	20 c, 47 a, 65, 72	25	132,77	0,8, 1,1, 1,4	163,57	mladá výsadba
384	<i>Tilia cordata</i>	20	18	16	3	2	20 c, 47 a, 65, 72	25	132,77	0,8, 1,1, 1,4	163,57	mladá výsadba
385	<i>Acer platanoides</i>	120	18	16	5	3	47 a, 65, 67	15, 25	962,62	0,6, 1,1, 1,4	889,46	
386	<i>Acer platanoides</i>	140	18	16	3	3	47 a, 65, 67	15, 25	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,49	
387	<i>Acer platanoides</i>	140	18	18	5	3	47 a, 65, 67	15, 25	1161,78	0,6, 1,1, 1,4	1073,49	

388	<i>Aesculus hippocastanum</i>	160	18	16	3	3	20 c, 47 a	22	1161,78	0.6, 1.4	975,89	
389	<i>Aesculus hippocastanum</i>	120	18	18	3	3	45 a, 65, 66, 67	6, 25	962,62	0.6, 1.4	808,25	
390	<i>Acer platanoides</i>	80	14	10	3	3	47 a, 60, 64, 65	22	564,29	0.6, 1.1, 1.4	521,4	
391	<i>Acer platanoides</i>	100	14	10	3	3	47 a, 60, 64, 65	22	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
392	<i>Acer platanoides</i>	80	18	10	3	3	20 c, 47 a, 64, 65	4, 25	564,29	0.6, 1.1, 1.4	521,4	
393	<i>Aesculus hippocastanum</i>	100	12	14	5	3	20 c, 47 a	22	763,46	0.6, 1.4	641,31	
394	<i>Tilia cordata</i>	320	18	25	3	2	12, 20 b, 47 a, 64, 65	6, 26, 25	2323,57	0.8, 1.1, 1.4	2862,64	
395	<i>Aesculus hippocastanum</i>	180	18	25	3	2	20 a, 48 b, 65, 67	22	1294,56	0.8, 1.4	1449,91	
396	<i>Aesculus hippocastanum</i>	120	18	14	5	3	20 c, 45 a, 66	25	962,62	0.6, 1.4	808,6	
397	<i>Acer platanoides</i>	140	12	14	3	2	20 b, 45 a, 67	22, 25	1161,78	0.8, 1.1, 1.4	1431,31	
398	<i>Acer platanoides</i>	100	18	14	3	3	47, 65	25	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
399	<i>Acer platanoides</i>	120	18	14	5	3	47, 65	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
400	<i>Acer platanoides</i>	120	4	2	3	3	20 b, 45 a, 67	22, 25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
401	<i>Tilia cordata</i>	20	18	10	3	3	12, 20 b, 47 a, 64, 65	6, 26, 25	132,77	0.6, 1.1, 1.4	122,68	mladá výsadba
402	<i>Acer platanoides</i>	100	18	10	3	3	47, 65	25	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
403	<i>Acer platanoides</i>	120	14	10	5	3	47, 65	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
404	<i>Acer platanoides</i>	100	18	20	3	3	47, 65	25	763,46	0.6, 1.1, 1.4	705,44	
405	<i>Aesculus hippocastanum</i>	140	18	25	5	2	20 c, 47 a	20	1161,78	0.8, 1.4	1301,19	
406	<i>Tilia cordata</i>	160	20	22	3	3	47 a, 64, 65	19, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
407	<i>Tilia cordata</i>	140	16	12	3	3	47 a, 64, 65	19, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
408	<i>Acer platanoides</i>	20	4	4	3	3	47, 65	25	132,77	0.6, 1.1, 1.4	122,68	mladá výsadba
409	<i>Tilia cordata</i>	160	25	22	3	3	12, 20 b, 47 a, 64, 65	6, 26, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
410	<i>Acer pseudoplatanus</i>	160	25	22	3	2	45 a, 63, 67	25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
411	<i>Acer platanoides</i>	80	18	10	4	2	20 c, 47 a	20	564,29	0.6, 1.1, 1.4	521,4	
412	<i>Acer platanoides</i>	140	18	18	3	3	20 c, 47 a	20	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
413	<i>Acer platanoides</i>	120	18	16	3	3	20 c, 47 a	20	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
414	<i>Acer platanoides</i>	160	18	16	3	3	20 c, 47 a	20	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
415	<i>Acer platanoides</i>	120	20	20	3	3	20 c, 47 a	20	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
416	<i>Tilia cordata</i>	120	18	20	3	3	20 c, 47 a, 65, 72	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
417	<i>Aesculus hippocastanum</i>	120	18	14	3	3	20 c, 45 a, 66	25	962,62	0.6, 1.4	808,6	
418	<i>Aesculus hippocastanum</i>	140	18	14	3	3	20 c, 45 a, 66	25	1161,78	0.6, 1.4	975,89	
419	<i>Acer platanoides</i>	160	18	10	3	3	47 a, 66, 67	16, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
420	<i>Acer platanoides</i>	140	18	16	3	3	47 a, 66, 67	16, 25	1161,78	0.6, 1.1, 1.4	1073,49	
421	<i>Aesculus hippocastanum</i>	140	18	16	3	3	20 a, 48 b, 65, 67	22	1161,78	0.6, 1.4	975,89	
422	<i>Aesculus hippocastanum</i>	120	18	18	3	3	20 c, 47 a	20, 25	962,62	0.6, 1.4	808,6	
423	<i>Acer platanoides</i>	120	18	16	3	3	43 h, 48 a, 67	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
424	<i>Tilia cordata</i>	20	4	2	4	3	20 c, 47 a, 65, 72	25	132,77	0.6, 1.1, 1.4	122,68	mladá výsadba
425	<i>Tilia cordata</i>	20	4	2	4	3	20 c, 45 a, 65	25	132,77	0.6, 1.1, 1.4	122,68	mladá výsadba
426	<i>Tilia cordata</i>	20	4	2	4	3	20 c, 45 a, 65	25	132,77	0.6, 1.1, 1.4	122,68	mladá výsadba
427	<i>Acer platanoides</i>	120	18	14	3	3	20 a, 48 a, 64	25	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
428	<i>Acer platanoides</i>	120	18	14	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16	962,62	0.6, 1.1, 1.4	889,46	
429	<i>Acer platanoides</i>	180	20	20	3	3	20 b, 47 a, 64, 67	16	1294,56	0.6, 1.1, 1.4	1196,17	

KRY					
Por. číslo	Názov	Plocha [m2]	Výška [m]	Sadovnícka hodnota	Spoločenská hodnota
SEVERNÁ ČASŤ					
k2	<i>Berberis vulgaris</i>	20	2,5.	2	497,89
k3	<i>Berberis vulgaris</i>	3,0.	3.	1	149,37
k4	<i>Berberis vulgaris</i>	3,0.	1,8	2	497,89
k5	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	0,8	2	66,38
k6	<i>Philadelphus coronarius</i>	3,0.	4,2.	1	79,66
k7	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	1,5	1	199,16
k8	<i>Juniperus communis</i>	3,0.	0,5	3	82,95
k9	<i>Spiraea x vanhouttei</i>	3,0.	2,5	1	132,77
JUŽNÁ ČASŤ					
k10	<i>Juniperus communis</i>	3,0.	0,7	2	162,61
k11	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	1,5	2	99,58
k12	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	1,5	2	99,58
k13	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	1,5	2	99,58
k14	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	1,5	2	99,58

TRÁVNIK						
Por. číslo	Typ	Plocha [m2]	Výška [cm]	SH	ZS	Poznámka
SEVERNÁ ČASŤ						
tp1	parkový trávnik	3658,11	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp2	parkový trávnik	2228,36	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp3	parkový trávnik	85,28	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp4	parkový trávnik	75,96	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp5	parkový trávnik	1132,95	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp6	parkový trávnik	542,41	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp7	parkový trávnik	8368,76	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp8	parkový trávnik	184,4	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
JUŽNÁ ČASŤ						
tp1	parkový trávnik	4822,36	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp2	parkový trávnik	2607,57	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp3	parkový trávnik	4815,69	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp4	parkový trávnik	8056,25	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp5	parkový trávnik	163,69	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp6	parkový trávnik	232,2	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)
tp7	parkový trávnik	466,18	3	5	1	<i>Lolium perenne</i> (40%), <i>Poa pratensis</i> (15%), <i>Festuca rubra rubra</i> (30%), <i>Festuca rubra commutata</i> (15%)

LAVIČKY			
Počet ks	Typ	Stav	Poznámka
SEVERNÁ ČASŤ			
118	liatinová lavička	takmer nové	bočnice zo sivej liatiny, sedák z dreveného masívu - odstrániť všetky
JUŽNÁ ČASŤ			
36	betónová lavička	pôvodné - nevyhovujúci	podstava - betónový kváder, sedák z drevených dosiek - odstrániť všetky

OSVETLENIE			
Počet ks	Typ	Stav	Poznámka
SEVERNÁ ČASŤ			
36	liatinové svietidlo	pôvodné - nevyhovujúci	sivá liatina, povrchová úprava - čierna - odstrániť všetky
JUŽNÁ ČASŤ			
36	liatinové svietidlo	pôvodné - nevyhovujúci	sivá liatina, povrchová úprava - čierna - odstrániť všetky

ODPADKOVÉ KOŠE			
Počet ks	Typ	Stav	Poznámka
SEVERNÁ ČASŤ			
15	liatinové odpadkové koše	pôvodné - nevyhovujúci	sivá liatina, povrchová úprava - hnedá až čierna - odstrániť všetky
JUŽNÁ ČASŤ			
19	liatinové odpadkové koše	pôvodné - nevyhovujúci	sivá liatina, povrchová úprava - hnedá až čierna - odstrániť všetky

SPEVNENÉ PLOCHY A KOMUNIKÁCIE					
Por. číslo	Názov	Materiál	Plocha [m2]	Stav	Poznámka
SEVERNÁ ČASŤ					
	komunikácie	hlavný komunikačný a prevádzkový ťah - asfalt	2970,33	nevyhovujúci	odstrániť
		vedľajší komunikačný ťah - dlažba			odstrániť
sp1	spevnená plocha	betón	195,83	nevyhovujúci	odstrániť
sp2	spevnená plocha	dlažba	196,8	nevyhovujúci	odstrániť
sp3	spevnená plocha	dlažba	61,2	nevyhovujúci	odstrániť
sp4	spevnená plocha	dlažba	318,03	nevyhovujúci	odstrániť
sp5	spevnená plocha	dlažba	7,7	nevyhovujúci	odstrániť
sp6	spevnená plocha	dlažba	63,98	nevyhovujúci	odstrániť
JUŽNÁ ČASŤ					
	komunikácie	hlavný komunikačný a prevádzkový ťah - asfalt	3785,19	nevyhovujúci	odstrániť
		vedľajší komunikačný ťah - dlažba			odstrániť
sp1	spevnená plocha	dlažba	25,15	nevyhovujúci	odstrániť
sp2	spevnená plocha	dlažba	25,15	nevyhovujúci	odstrániť
sp3	spevnená plocha	dlažba	268	nevyhovujúci	odstrániť
sp4	spevnená plocha	betón	37,84	nevyhovujúci	odstrániť

Príloha č. 8: Tabuľka demolácií

SPEVNENÉ PLOCHY A KOMUNIKÁCIE					
Por.č.	Názov	Materiál	Plocha [m2]	Objem [m3]	Dôvod asanácie
SEVERNÁ ČASŤ					
	komunikácie	hlavný komunikačný a prevádzkový ťah - asfalt	2970,33	148,52	kompozičný
		vedľajší komunikačný ťah - dlažba			kompozičný
sp1	spevnená plocha	betón	195,83	9,79	kompozičný
sp2	spevnená plocha	dlažba	196,8	19,69	kompozičný
sp3	spevnená plocha	dlažba	61,2	6,12	kompozičný
sp4	spevnená plocha	dlažba	318,03	31,803	kompozičný
sp5	spevnená plocha	dlažba	7,7	0,77	kompozičný
sp6	spevnená plocha	dlažba	63,98	6,398	kompozičný
JUŽNÁ ČASŤ					
	komunikácie	hlavný komunikačný a prevádzkový ťah - asfalt	3785,19	189,26	kompozičný
		vedľajší komunikačný ťah - dlažba			kompozičný
sp1	spevnená plocha	dlažba	25,15	2,515	kompozičný
sp2	spevnená plocha	dlažba	25,15	2,515	kompozičný
sp3	spevnená plocha	dlažba	268	26,8	kompozičný
sp4	spevnená plocha	betón	37,84	3,784	kompozičný

Príloha č. 9: Tabuľka výrubov

STROMY					
Por.č.	Inventar. číslo	Latinský názov	Slovenský názov	Obvod kmeňa [cm] d = 1,3 m	Etapa výrubu
SEVERNÁ ČASŤ					
1	1	<i>Acer negundo</i>	javor jaseňolistý	145	I.
2	6	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	20	I.
3	15	<i>Acer negundo</i>	javor jaseňolistý	150	I.
4	17	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	210	I.
5	19	<i>Acer negundo</i>	javor jaseňolistý	95	I.
6	25	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	237	II.
7	34	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	60	I.
8	41	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	232	I.
9	44	<i>Acer negundo</i>	javor jaseňolistý	173	I.
10	51	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	190	II.
11	58	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	205	I.
12	68	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	182	I.
13	77	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	52	I.
14	78	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	43	I.
15	79	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	19	I.
16	80	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	15	I.
17	81	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	12	I.
18	82	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	28	I.
19	83	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	35	I.
20	84	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	20	I.
21	85	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	70	I.
22	86	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	40	I.
23	87	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	28	I.
24	88	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	43	I.
25	89	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	48	I.
26	90	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	24	I.
27	91	<i>Picea abies</i>	smrek obyčajný	24	I.
28	108	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	160	I.
29	125	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	186	II.
30	127	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	138	I.
31	131	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	131	I.
32	132	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	88	I.
33	136	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	180	I.
34	137	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	282	II.
35	145	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	120	II.

36	149	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	180	II.
37	159	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	160	II.
38	160	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	190	I.
39	164	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	23	I.
40	167	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	178	II.
41	171	<i>Pinus strobus</i>	borovica hladká	33	I.
42	176	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	21	I.
43	177	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	26	I.
44	178	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	35	I.
45	179	<i>Pinus nigra</i>	borovica čierna	35	I.
JUŽNÁ ČASŤ					
46	190	<i>Abies alba</i>	jedľa biela	60	I.
47	191	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	380	I.
48	192	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	220	I.
49	193	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	20	I.
50	194	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	250	I.
51	195	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	20	I.
52	196	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	250	I.
53	197	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	220	I.
54	198	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	240	I.
55	199	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	250	I.
56	200	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	100	I.
57	201	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	320	I.
58	202	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	120	I.
59	203	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	180	I.
60	204	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	250	I.
61	205	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	150	I.
62	206	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	30	I.
63	207	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	30	I.
64	208	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	250	I.
65	209	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	150	I.
66	210	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	30	I.
67	211	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	150	I.
68	212	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	40	I.
69	213	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	40+40	I.
70	214	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	40+40	I.
71	215	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	160	I.
72	216	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	150	I.
73	217	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	150	I.
74	218	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	150	I.
75	219	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	40	I.
76	220	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	150	I.
77	221	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	150	I.

78	222	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	150	I.
79	223	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	150	I.
80	224	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	100	I.
81	225	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	40+60	I.
82	226	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	200	I.
83	227	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	200	I.
84	228	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	180	I.
85	229	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	100	I.
86	230	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	120	I.
87	231	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	120	I.
88	232	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	80	I.
89	233	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	240	I.
90	234	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	30	I.
91	235	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	260	I.
92	236	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	240	I.
93	237	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	240	I.
94	238	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	220	I.
95	239	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	220	I.
96	240	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	110	I.
97	241	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	110	I.
98	242	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	20	I.
99	243	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	300	I.
100	244	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	20	I.
101	245	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	20	I.
102	246	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	180	I.
103	247	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	40	I.
104	248	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	80	I.
105	249	<i>Fraxinus excelsior</i>	jaseň štíhly	80	I.
106	259	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	150	I.
107	260	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	120	I.
108	264	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	60	I.
109	267	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	60	I.
110	268	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	100	I.
111	270	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	120	I.
112	271	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	120	I.
113	273	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	120	I.
114	274	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	120	I.
115	275	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	120	I.
116	276	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	200	I.
117	278	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	80	I.
118	281	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	80	I.
119	286	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	100	I.
120	287	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	100	I.
121	288	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	80	I.
122	289	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	210	I.

123	290	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	80	I.
124	291	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	100	I.
125	301	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	120	I.
126	302	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	140	I.
127	303	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	150	I.
128	305	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	180	I.
129	306	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	20	I.
130	307	<i>Sorbus aria</i>	jarabina vtáčia	20	I.
131	316	<i>Sorbus aria</i>	jarabina vtáčia	20	I.
132	318	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	60	I.
133	319	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	60	I.
134	320	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	120	I.
135	323	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	80	I.
136	325	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	100	I.
137	326	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	210	II.
138	327	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	150	II.
139	340	<i>Pinus sylvestris</i>	borovica lesná	100	I.
140	344	<i>Fraxinus excelsior</i>	jaseň štíhly	60	I.
141	345	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	80	I.
142	352	<i>Tilia cordata</i>	lipa malolistá	140	I.
143	353	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	40	I.
144	355	<i>Robinia pseudoacacia</i>	agát biely	40	I.
145	358	<i>Acer pseudoplatanus</i>	javor horský	100	II.
146	380	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	100	I.
147	399	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	120	II.
148	412	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	140	I.
149	421	<i>Aesculus hippocastanum</i>	pagaštan konský	140	II.
150	423	<i>Acer platanoides</i>	javor mliečny	120	II.

KRY			
Por.č.	Názov	Plocha [m2]	Dôvod
SEVERNÁ ČASŤ			
k2	<i>Berberis vulgaris</i>	20	kompozičný
k3	<i>Berberis vulgaris</i>	3,0.	kompozičný
k4	<i>Berberis vulgaris</i>	3,0.	kompozičný
k5	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	kompozičný
k6	<i>Philadelphus coronarius</i>	3,0.	kompozičný
k7	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	kompozičný
k8	<i>Juniperus communis</i>	3,0.	kompozičný
k9	<i>Spiraea x vanhouttei</i>	3,0.	kompozičný

JUŽNÁ ČASŤ			
k10	<i>Juniperus communis</i>	3,0.	kompozičný
k11	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	kompozičný
k12	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	kompozičný
k13	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	kompozičný
k14	<i>Cotoneaster horizontalis</i>	3,0.	kompozičný

Príloha č. 10: Tabuľka navrhovaných vegetačných prvkov

NAVRHOVANÉ VEGETAČNÉ PRVKY		
Por.č.	Názov	Počet kusov
SROMY		
s1	<i>Acer platanoides</i>	5
s2	<i>Robinie hispida 'Rosea'</i>	5
s3	<i>Koelreuteria paniculata</i>	6
s4	<i>Tilia cordata</i>	6
s5	<i>Aeculus carnea 'Briotii'</i>	15
s6	<i>Acer platanoides 'Drumondii'</i>	13
s7	<i>Sorbus aucuparia</i>	13
s8	<i>Sorbus aria</i>	18
s9	<i>Ginkgo biloba</i>	9
s10	<i>Liriodendron tulipifera</i>	8
s11	<i>Magnolia x soulangeana</i>	6
s12	<i>Magnolia x soulangeana 'Brozzonii'</i>	8
KRY		
k1	<i>Pieris japonica 'Forest flame'</i>	12
k2	<i>Pieris japonica 'Cupido'</i>	14
k3	<i>Prunus laurocerasus 'Otto Luyken'</i>	5
k4	<i>Prunus laurocerasus 'Zabeliana'</i>	6
k5	<i>Buxus sempervirens 'Elegans'</i>	10
k6	<i>Taxus baccata 'Repandens'</i>	9
k7	<i>Rhododendron x hybrida 'Princess Ann'</i>	27
k8	<i>Rhododendron x hybrida 'Bernstein'</i>	14
k9	<i>Rhododendron x hybrida 'Elizabeth'</i>	22
k10	<i>Rhododendron x hybrida 'Nova Zembla'</i>	4
k11	<i>Rhododendron x hybrida 'Cunningham's white'</i>	5

8.3 Výkresové prílohy

Výkres č. 1	Širšie vzťahy riešeného územia
Výkres č. 2	Súčasný stav riešeného územia
Výkres č. 3	Historická analýza
Výkres č. 4	Funkčno-priestorová analýza
Výkres č. 5.1	Vegetačná analýza – severná časť
Výkres č. 5.1	Vegetačná analýza – južná časť
Výkres č. 6	Kompozičná analýza
Výkres č. 7	SWOT analýza
Výkres č. 8	Inšpirácie k návrhu
Výkres č. 9	Demolácie, výruby a terénne úpravy
Výkres č. 10	Návrh rekonštrukcie
Výkres č. 11.1	Vytyčovací plán – spevnené plochy
Výkres č. 11.2	Osadzovací a vytyčovací plán – záhony a vegetácia
Výkres č. 12	Detail kvetinového záhona
Výkres č. 13	Návrh mobiliáru a dlažby
Výkres č. 14	Pohľady